

Stichting Pensioenfonds
voor de
Nederlandse Groothandel

Stichting Pensioenfonds voor de Nederlandse Groothandel
Bezuidenhoutseweg 12, 2594 AV Den Haag
Postbus 93002, 2509 AA Den Haag
Telefoon: 070 - 3490746
e-mail: info@spng.nl

Ingeschreven in het Handelsregister van de
Kamer van Koophandel onder nummer 41151337

Verslag over het boekjaar
1-1-2019 t/m 31-12-2019

Inhoud

	Pagina
Voorwoord	5
Meerjarenoverzicht	7
Verslag van het bestuur	
Het pensioenfonds	9
Financiële positie van SPNG	12
Pensioenregeling	16
Communicatie	20
Beleggingen	21
Actuariële analyse resultaat	32
Uitvoeringskosten	34
Governance	35
Uitbesteding	39
Risicomanagement	41
Vooruitblik 2020	45
Verslag Raad van toezicht	47
Verslag verantwoordingsorgaan	
Oordeel verantwoordingsorgaan	51
Reactie van het bestuur	54
Jaarrekening	
Balans per 31 december	56
Staat van baten en lasten	58
Kasstroomoverzicht	60
Toelichting grondslagen	61
Toelichting op de balans per 31 december	66
Gebeurtenissen na balansdatum	73
Toelichting op de staat van baten en lasten	74
Bestemming saldo van baten en lasten	78
Actuariële analyse van het saldo	79
Risicoparagraaf	80

Pagina

Overige gegevens

Statutaire regeling resultaatbepaling	87
Actuariële verklaring	88
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	90

Organisatie pensioenfonds

Bestuur	101
Raad van toezicht	103
Verantwoordingsorgaan	103
Betrokken externe partijen	104
Nevenfuncties beleidsbepalers SPNG	105

Voorwoord

Voor u ligt het verslag over het boekjaar 2019 (hierna: het verslagjaar) van het bestuur van Stichting Pensioenfonds voor de Nederlandse Groothandel (SPNG). In dit verslag blikken we terug op 2019 en vooruit op de komende jaren. De wereld om ons heen is voortdurend in beweging en de pensioenwereld –en daarmee ook SPNG– wordt doorlopend geconfronteerd met grote veranderingen.

De belangrijkste zaken waar SPNG gedurende 2019 mee te maken had, waren de financiële positie van SPNG met daarbij de scheiding tussen het verzekerd deel en eigen beheer, de missie, visie en strategie in samenhang met mogelijke toekomstscenario's van SPNG, het vaststellen van de premie 2020 rekening houdend met marktontwikkelingen, de ontwikkelingen rondom het pensioenakkoord, het aanscherpen van de risicomanagementprocessen, het voldoen aan de wettelijke bepalingen omtrent IORP II waaronder de inrichting van de sleutelfuncties en het werven van een nieuw lid van de raad van toezicht. Meer hierover leest u verderop in dit verslag.

2019 was een zeer gunstig beleggingsjaar voor SPNG. Echter doordat de marktrente daalde, hetgeen tot hogere pensioenverplichtingen leidt, daalde de dekkingsgraad van SPNG als geheel in 2019 marginaal. Eind 2019 was de vereiste dekkingsgraad voor SPNG als geheel hoger dan de beleidsdekkingsgraad. Hierdoor kwam SPNG per jaareinde in een tekortsituatie terecht en moest een herstelplan worden ingediend bij de toezichthouder. Uit het ingediende herstelplan komt naar voren dat SPNG tijdig herstelt. Er hoeven vooralsnog geen aanvullende maatregelen genomen te worden. Over 2019 konden helaas geen toeslagen worden verleend. In het vervolg van dit verslag wordt nader ingegaan op de financiële positie van SPNG, het herstelplan de beleggingen en de actuariële analyse van het resultaat.

In het eerste kwartaal van 2020 werd de wereld geconfronteerd met het coronavirus. Waar mogelijk is hier in de toelichtingen rekening mee gehouden. Incidenteel is een verwijzing naar 2020 opgenomen waar deze verwijzing de toelichting versterkt.

Gedurende 2019 is de samenstelling van de fondsorganen op enkele plaatsen gewijzigd. De heer De Jong heeft zijn lidmaatschap van het verantwoordingsorgaan aan het einde van het jaar neergelegd. Het bestuur dankt hem voor zijn jarenlange inzet voor SPNG en betreurt zijn vertrek. In het bestuur is de heer Moerkerken als nieuw bestuurslid benoemd. In het verantwoordingorgaan is de heer Van de Nes benoemd als nieuw lid. In de raad van toezicht is de heer Machiels benoemd als nieuw lid.

Als bestuur zetten wij ons in voor alle bij SPNG betrokken partijen: of u nu (ex-) werknemer, werkgever of pensioengerechtigde bent. Met u hebben wij hetzelfde belang: een stabiel en financieel gezond pensioenfonds.

Meerjarenoverzicht

	2019	2018	2017	2016	2015
Aantallen					
Actieve deelnemers ¹⁾	5.667	5.462	5.142	5.449	5.326
Gewezen deelnemers	21.356	20.958	20.863	20.244	20.184
Pensioengerechtigden	6.313	6.011	5.736	5.518	5.267
Totaal	33.336	32.431	31.741	31.211	30.777
Aangesloten werkgevers	332	340	345	357	353
Financiële gegevens (in duizenden euro)					
Beleggingen					
Belegd vermogen verzekerd deel ²⁾	618.952	591.484	621.557	627.011	608.243
Belegd vermogen eigen beheer ³⁾	203.403	141.236	123.135	97.637	74.700
Totaal beleggingen	822.355	732.720	744.692	724.648	682.943
Beleggingsresultaat	13,4%	-1,4%	3,2%	5,9%	1,6%
Reserves					
Minimale reserves Garantiecontract	10.794	11.096	9.764	9.749	8.970
Reserve Garantiecontract	48.746	42.427	50.839	46.172	44.209
Reserve Eigen beheer	-20.758	-15.597	-8.971	-11.428	-5.678
Totaal reserves	38.782	37.926	51.632	44.493	47.501

1) Onder de actieve deelnemers zijn ook de deelnemers met (gedeeltelijke) premievrijstelling in verband met arbeidsongeschiktheid opgenomen.

2) Dit betreft het belegd vermogen garantiecontracten op marktwaarde. Dit vermogen is niet in de balans zichtbaar. Daar is conform wetgeving bij de activa de post Verzekerd deel technische voorzieningen van € 1.025.771 opgenomen. Het verschil in waardering is voor rekening en risico van de verzekeraars NN en Aegon.

3) Het belegd vermogen voor risico pensioenfonds is niet volledig. Alle externe geldstromen (o.a. uitkeringen, kosten en waardeoverdrachten) vinden plaats vanuit eigen beheer. Omdat per jaareinde nog niet alle geldstromen zijn verrekend, heeft het belegd vermogen eigen beheer nog een vordering op het belegd vermogen garantiecontracten. Deze vordering is in de balans niet zichtbaar.

	2019	2018	2017	2016	2015
Technische voorzieningen ¹⁾					
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen	1.025.771	917.624	924.632	962.032	887.378
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfondsen	229.963	165.601	136.291	116.075	80.731
Additionele kostenvoorziening Verzekerd deel	13.408	12.999	12.945	12.879	9.645
Totaal technische voorzieningen	1.269.142	1.096.224	1.073.868	1.090.986	977.754
Premiebijdragen van werkgevers en werknemers	25.260	22.904	23.650	22.592	18.952
Pensioenuitkeringen	23.189	22.717	21.727	20.628	19.862
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten	1.912	1.959	1.671	1.750	1.721
Toeslagen ²⁾					
<i>Herverzekerd</i>					
Toeslag actieven: onvoorwaardelijk per 1 januari	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toeslag actieven: voorwaardelijk per 1 januari	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toeslag inactieven per 1 januari	0,00%	0,46%	0,00%	0,00%	0,89%
<i>Eigen beheer</i>					
Toeslag actieven: onvoorwaardelijk per 1 januari ³⁾	3,00%	1,36%	1,38%	1,42%	0,68%
Toeslag actieven: voorwaardelijk per 1 januari	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Toeslag inactieven per 1 januari	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Z-score (1-jarig) ⁴⁾	-0,15	0,51	1,17	0,40	0,40
Performancetoets	1,16	1,55	1,94	2,14	2,07
Dekkingsgraad					
Dekkingsgraad totaal fonds ⁵⁾	103,1%	103,5%	104,8%	104,1%	104,9%
Beleidsdekkingsgraad	103,0%	104,7%	104,6%	103,9%	105,1%
Vereiste Dekkingsgraad	103,8%	103,2%	102,8%	102,5%	102,3%
Dekkingsgraad Eigen beheer ⁶⁾	91,0%	90,6%	93,4%	90,2%	93,0%
Dekkingsgraad herverzekerd	105,7%	105,8%	106,5%	105,7%	105,9%

1) Gewaardeerd tegen de DNB-rentecurve.

2) De onvoorwaardelijke toeslag is alleen van toepassing op de deelnemers waarvan de werkgever voor deze toeslag heeft gekozen. Op het UPO van de deelnemer is vermeld of de onvoorwaardelijke toeslag van toepassing is. De onvoorwaardelijke toeslag wordt gefinancierd met een premie die bij de werkgever in rekening wordt gebracht. De onvoorwaardelijke toeslag actieven is, indien en voor zover van toepassing, inclusief de voorwaardelijke toeslag van dat jaar. De onvoorwaardelijke toeslag is ook van toepassing op de eventuele opgebouwde verzekerde pensioenaanspraken van de deelnemer.

3) Dit is de toeslag per 1 januari volgend op het genoemde boekjaar. De toeslag is verwerkt in de voorziening van het genoemde boekjaar.

4) Verplichtgestelde bedrijfstakpensioenfondsen dienen een Z-score vast te stellen.

5) De dekkingsgraad is als volgt berekend: (Totale reserves - Bestemmingsreserve + Totaal technische voorzieningen) / Totaal technische voorzieningen en overige voorzieningen *100%.

6) De dekkingsgraad is als volgt berekend: (Reserve Eigen beheer + Voorziening pensioenverplichtingen Eigen beheer) / Voorziening pensioenverplichtingen Eigen beheer * 100%.

Verslag van het bestuur

(bedragen in duizenden)

Het pensioenfonds

Statutaire doelstelling

SPNG heeft ten doel, overeenkomstig de bepalingen van haar statuten en fondsreglementen, pensioenaanspraken te verlenen aan de (gewezen) deelnemers en hun (eventuele) nabestaanden. Deelnemers zijn de werknemers die op basis van een arbeidsovereenkomst in dienst zijn van een bij SPNG aangesloten werkgever en voldoen aan de criteria voor opneming in de pensioenregeling. SPNG richt zich op:

- de bedrijfstak Groothandel waarin ondernemingen als hoofdactiviteit voor eigen rekening en risico goederen verhandelen die buiten de onderneming zijn vervaardigd, en die aan bedrijfsmatige afnemers worden afgeleverd;
- de bedrijfstak Herwinning Grondstoffen (Hegro) waarin ondernemingen zich gedeeltelijk of uitsluitend bezighouden met de inzameling en/of bewerking/sortering/vernietiging en/of handel in stoffen, die bestemd zijn om als product of materiaal te worden hergebruikt.

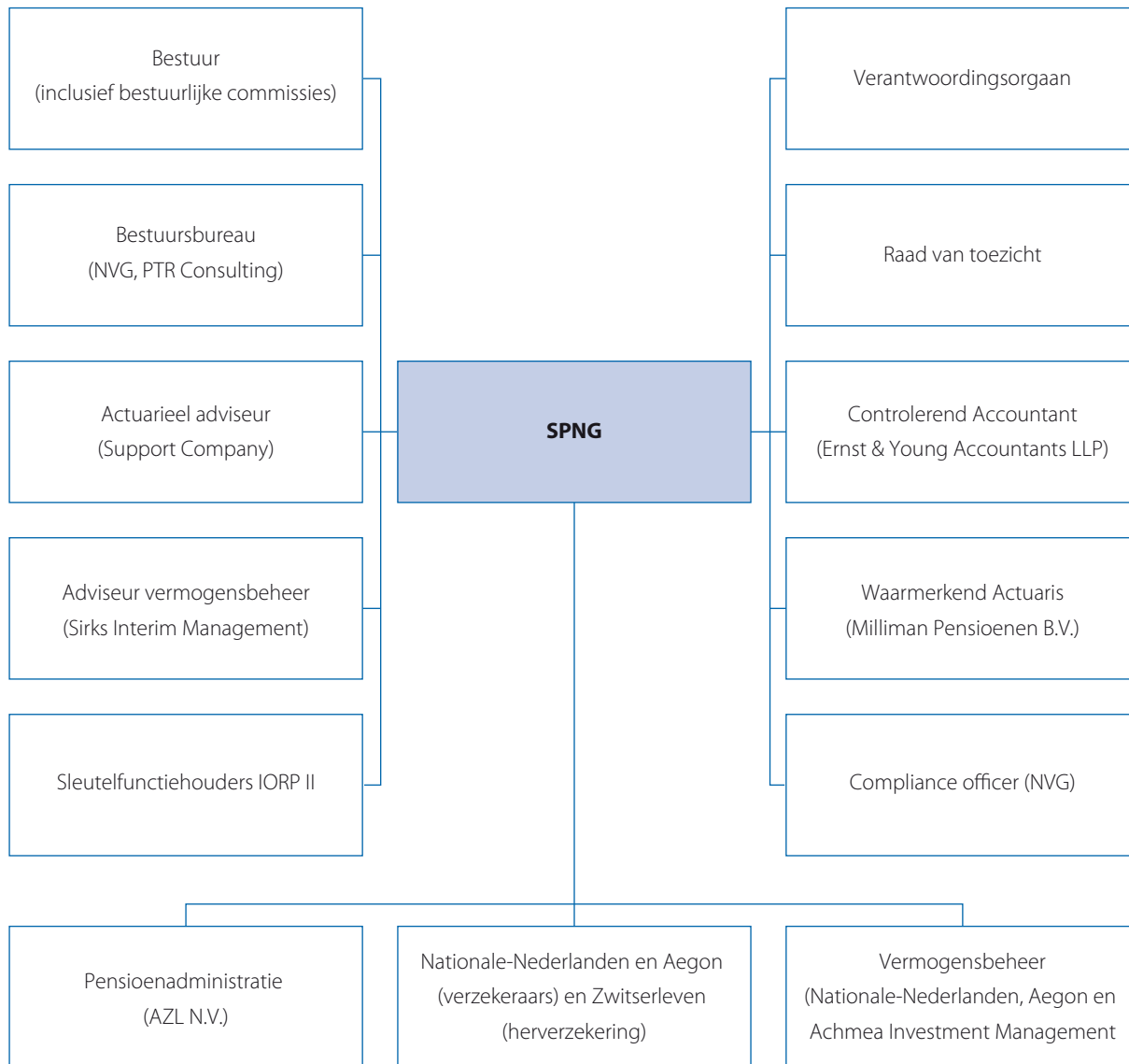
Het bestuur heeft de doelstellingen en beleidsuitgangspunten, zoals bedoeld in artikel 102a van de Pensioenwet vastgesteld en vastgelegd in de actuariële en bedrijfstechnische nota (Abtn). Bij de toetsing van de opdrachtaanvaarding voor de uitvoering van de pensioenregeling zijn deze door het bestuur als uitgangspunt genomen.

Verplichtstelling

SPNG is een gedeeltelijk verplichtgesteld bedrijfstakpensioenfonds. De verplichtstelling geldt voor de bedrijfstak Herwinning Grondstoffen. Die status ligt vast in de beschikking, nr.6737 d.d. 29 april 2010 (Staatscourant), afgegeven door de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en is voor het laatst gewijzigd bij beschikking Staatscourant (10 juli 2015, nummer 19819).

Werkgevers die onder de verplichtstelling vallen, moeten zich aanmelden bij SPNG. Daarnaast heeft SPNG de plicht naar de aangesloten deelnemers, werkgevers en andere belanghebbenden om de verplichtstelling te handhaven. SPNG voert daarom een actief handhavingsbeleid.

Organogram

Contactgegevens SPNG

Bestuursbureau

Bezoekadres: Bezuidenhoutseweg 12, 2594 AV Den Haag

Postadres: Postbus 93002, 2509 AA Den Haag

Telefoon: 070 – 349 0746

E-mail: info@spng.nl

Missie, strategie en doelstelling

Missie en strategie

- SPNG heeft als missie de in Nederland actieve groothandelsbedrijven van een adequaat pensioen tegen aanvaardbare (uitvoerings-) kosten te voorzien en is gebaseerd op collectiviteit en solidariteit. Daarbij staat SPNG voor vrijwilligheid, diversiteit in pensioen en eerlijke, transparante communicatie naar belanghebbenden.
- SPNG staat open voor samenwerking met pensioenfondsen en ondernemingen in de groothandel om samenwerkingsvoordelen te realiseren.

Doelstelling en te bereiken voordeel

SPNG, haar adviseurs, haar toezichthouders en haar (toekomstige) partners brengen deelnemers en aangesloten ondernemingen op langere termijn meer pensioen per deelnemer tegen lagere (uitvoerings-) kosten dan elke partij afzonderlijk zou kunnen, gegeven een bepaald gewenst niveau van dienstverlening en de gekozen risicohouding.

Met het administratieplatform dat gebouwd is naar aanleiding van de overgang naar eigen beheer per 1 januari 2013 kan deze strategie goed uitgevoerd worden. Verder sluit een en ander aan op ontwikkelingen in de omgeving (zoals stijgende kosten, toenemende regeldruk en druk op de governance) die pensioenfondsen aanmoedigen om samenwerking met elkaar vorm te geven.

Beleidsuitgangspunten

De voornaamste beleidsuitgangspunten van het pensioenfonds zijn:

- Het verzekerd deel en eigen beheer delen niet in elkaars opwaartse en neerwaartse risico's. Om dit te bewerkstelligen wordt de administratie van beide delen op een logische en consistente wijze van elkaar gescheiden.
- Het bestuur van SPNG stelt de financiële opzet van het fonds vast waaronder het beleggingsbeleid, het premiebeleid, het toeslagbeleid en het beleid inzake het verlagen van pensioenen. Het bestuur stelt ook de standaard keuze vast van de parameters in de pensioenregeling van zowel het vrijwillige deel als het verplichtgestelde deel van SPNG. De rol van de sociale partners bij het verplichtgestelde deel van SPNG wordt door het bestuur vervuld.
- De vrijwillig aangesloten ondernemingen hebben de bevoegdheid, gegeven de door het bestuur vastgestelde financiële opzet en de standaard invulling van de pensioenregeling, jaarlijks de hoogte van de parameters aan te passen (binnen kaders) om zodoende de kwaliteit van de pensioenregeling en de hoogte van de kosten te kunnen sturen. Verplicht aangesloten ondernemingen hebben deze bevoegdheid overigens ook voor het niet verplichte deel.
- Mede gezien het feit dat SPNG deels een vrijwillig fonds is, zorgt het bestuur ervoor dat de solidariteitsoverdracht tussen de reeds opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten beperkt is ten opzichte van de (via de jaarpremie) nieuw in te kopen pensioenaanspraken.

Strategierealisatie

Anders dan veel andere bedrijfstakpensioenfondsen is ongeveer de helft van de werkgevers bij SPNG vrijwillig aangesloten. Dit betekent dat de pensioenregeling die SPNG aanbiedt attractief moet zijn in prijs/kwaliteit en dienstverlening. Om die reden biedt SPNG bijvoorbeeld keuzemogelijkheden aan in de regeling.

Door de sterk gedaalde markttrente in de tweede helft van 2019 werd SPNG gedwongen om de premie per 1 januari 2020 te verhogen. Deze premie is in lijn met het huidige premiebeleid vastgesteld. Het gevolg was dat het tarief met ruim 24% steeg. Hoewel het een lastig besluit was, is het bestuur van mening dat alleen met dit besluit de belangen van alle betrokkenen bij het fonds op een evenwichtige wijze zijn afgewogen. In lijn met het beleid van de afgelopen jaren heeft het bestuur besloten om tariefstijging gelijk te verdelen over de werkgevers (premiestijging) en de werknemers (daling opbouwpercentage OP) voor zover de werkgever niet voor een afwijkend hoger opbouwpercentage had gekozen. De veranderingen zijn per brief in november 2019 aan de werkgevers verstuurd.

Op de brief hebben ongeveer 30 werkgevers gereageerd. Circa 20 werkgevers hebben een kostenopgave opgevraagd. Uiteindelijk hebben vijf werkgevers hun eerder gemaakte keuzes gewijzigd. Geen van de 20 werkgevers met een eind 2019 aflopende uitvoeringsovereenkomst heeft opgezegd. Het bestuur is verheugd te constateren dat de vrijwillig aangesloten werkgevers bij SPNG zijn gebleven. De beheersmaatregelen lijken daarmee redelijk te hebben gewerkt.

In de brief aan de werkgevers is ook aangegeven dat het bestuur de huidige pensioenregeling gaat evalueren. Het bestuur stelt vast dat de ambitie van het streven naar een stabiel premieniveau de afgelopen jaren niet is gerealiseerd. Door de rentedemping en de in juni 2019 door de commissie parameters voorgestelde aanpassingen zal de rekenrente naar verwachting de komende tijd verder dalen. Hierdoor zal ofwel de premie verder moeten stijgen, danwel het opbouwpercentage moeten dalen. Zonder aanpassing van het wettelijke financiële kader is voortzetting van de huidige pensioenregeling daardoor –op termijn– niet langer houdbaar. Het bestuur heeft besloten om in 2020 de mogelijkheden te onderzoeken om een DC-regeling in het voeren die voldoet aan de beleidsuitgangspunten van SPNG en inspeelt op de maatschappelijke ontwikkelingen rondom pensioen. In de tussentijd houdt het bestuur de ontwikkelingen ten aanzien van pensioen in het algemeen en het pensioenakkoord in het bijzonder nauwlettend in de gaten om daar snel en adequaat op te kunnen reageren.

Op deze wijze hoopt het bestuur invulling te kunnen blijven geven aan een attractieve pensioenregeling voor de aangesloten werkgevers. De werkgevers worden gedurende 2020 nader geïnformeerd over de keuzes die het bestuur ten aanzien van de invoering van een DC-regeling gaat maken.

Eind 2019 waren 332 werkgevers aangesloten (2018 (340)).

Het aantal vrijwillig aangesloten werkgevers is gedurende 2019 gedaald van 162 naar 150. Gedurende het verslagjaar hebben 5 ondernemingen zich vrijwillig aangesloten en is de aansluiting van 17 ondernemingen bij SPNG beëindigd door beëindiging van het contract, overname van de onderneming, geen personeel, of faillissement.

Het aantal verplicht aangesloten ondernemingen is gedurende 2019 gestegen van 178 naar 182. Er zijn 14 ondernemingen nieuw aangesloten, 5 aansluitingen zijn beëindigd vanwege de verkoop van de onderneming, andere activiteiten of faillissement. 5 ondernemingen hebben verklaard geen personeel meer in dienst te hebben.

Financiële positie van SPNG

(Beleids)dekkingsgraad

Tot en met 2012 was SPNG volledig verzekerd. Vanaf 1 januari 2013 is SPNG voor wat betreft de nieuwe pensioenopbouw overgegaan naar eigen beheer. Er vindt geen vermogensoverdracht plaats tussen het verzekerd deel en eigen beheer. Dit betekent dat de algemene reserve (eigen vermogen) van SPNG vanaf 2013 bestaat uit twee gescheiden onderdelen: een algemene reserve verzekerd deel en een algemene reserve eigen beheer. Ook de beleggingen en de voorzieningen worden gescheiden geadmistreerd. Het gevolg hiervan is dat vanaf 2013 naast een dekkingsgraad voor SPNG als geheel ook gerekend wordt met een dekkingsgraad verzekerd deel en een dekkingsgraad eigen beheer. SPNG rapporteert over de integrale dekkingsgraad aan De Nederlandsche Bank (DNB).

Sinds de invoering van het nieuw Financieel Toetsingskader (nFTK) is de beleidsdekkingsgraad leidend voor alle beleidsmaatregelen. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de feitelijke dekkingsgraad van de afgelopen 12 maanden en is daarmee minder afhankelijk van dagkoersen. Alle beleidsmaatregelen moeten gebaseerd zijn op deze beleidsdekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad van SPNG als geheel bedroeg ultimo 2019 103,0% (ultimo 2018 was dit 104,7%).

In onderstaande opsomming zijn de verschillende dekkingsgraden van SPNG weergegeven.

	Eigen vermogen	Technische voorziening	Dekkings- graad	Minimaal vereiste dekkings- graad	Vereiste dekkings- graad
Eigen beheer	-20.758	229.963	91,0%	104,4%	115,3%
Verzekerd deel	59.540	1.039.179	105,7%	101,0%	101,0%
Totaal	38.782	1.269.142	103,1%	101,7%	103,8%

Bij de waardering van de technische voorzieningen is uitgegaan van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur inclusief Ultimate Forward Rate (UFR). In samenhang met de duur van de verwachte uitkeringsstroom bij SPNG kwam de gemiddelde rekenrente eind 2019 voor eigen beheer overeen met afgerond 0,89% (2018: 1,53%).

Het verloop van de feitelijke dekkingsgraad in het verslagjaar zag er als volgt uit. Hierbij zijn alle procentuele resultaten uitgedrukt ten opzichte van de financiële positie primo boekjaar.

	Pensioen vermogen	Technische voorziening	Aanwezige dekkings- graad 2019	Aanwezige dekkings- graad 2018
Primo 2019	1.134.150	1.096.224	103,5%	104,8%
Beleggingsopbrengsten	44.376	42.652	0,1%	-0,1%
Premie	21.373	22.002	-0,2%	-0,1%
Waardeoverdrachten	-76	293	-0,1%	-0,1%
Kosten	434	405	0,0%	0,0%
Uitkeringen	-714	-1.036	0,0%	0,0%
Kanssystemen	986	1.442	-0,1%	0,0%
Toeslagverlening	0	-11	0,0%	-0,4%
Andere oorzaken	-752	-976	-0,2%	0,3%
Waardering garantiecontract	108.147	108.147	-0,4%	-0,0%
Afronding			0,3%	0,1%
Ultimo 2019	1.307.924	1.269.142	103,1%	103,5%

Reële dekkingsgraad

Daarnaast is de reële dekkingsgraad een belangrijke graadmeter voor de financiële positie van het pensioenfonds. De reële dekkingsgraad is de beleidsdekkingsgraad gedeeld door de dekkingsgraad waarbij rekening is gehouden met volledige prijsindexatie. Ultimo 2019 bedroeg de reële dekkingsgraad 87,6% (ultimo 2018: 90,4%). Ultimo 2019 bedroeg de marktwaardedekking (= de waarde van de beleggingen en de waarde van de verplichtingen worden beide berekend met behulp van de markttrente) 98,6% (ultimo 2018: 101,2%).

Vereist eigen vermogen en herstelplan

Het vereist eigen vermogen voor SPNG als geheel bedroeg per 31 december 2019 103,8% (2018: 103,2%).

Per 31 december 2019 was de beleidsdekkingsgraad lager dan de vereiste dekkingsgraad. Daarom heeft SPNG een herstelplan ingediend bij DNB.

Het herstelplan schrijft voor dat SPNG beoordeelt, op basis van voorgeschreven regels, of het fonds binnen 10 jaar voldoende kan herstellen. Indien uit deze beoordeling blijkt dat het herstel onvoldoende is, dan is het verlagen van de pensioenen voor de (oud) werknemers of pensioengerechtigden een uiterste redmiddel. Maar eerst zal dan gekeken worden naar andere mogelijke maatregelen, zoals het verhogen van de premie, het verlagen van de pensioenopbouw en het niet toekennen van verhogingen op grond van gestegen prijzen.

Het opgestelde herstelplan laat zien dat de dekkingsgraad van het pensioenfonds ruim op tijd herstelt. Hierdoor zijn nu geen extra maatregelen nodig. Zolang de financiële positie onvoldoende blijft, moet SPNG wel elk jaar een nieuw herstelplan maken. Als het pensioenfonds niet tijdig herstelt, kunnen mogelijk wel extra maatregelen nodig zijn.

Garantiecontract verzekerd deel

Het verzekeringscontract dat SPNG heeft voor opgebouwde pensioenen tot en met 2012, laat zich kwalificeren als een garantiecontract. Dit betekent dat de uitkeringen van alle tot en met 2012 opgebouwde pensioenen levenslang door de verzekeraars worden gegarandeerd.

Als gevolg van de verslagleggingsregels voor garantiecontracten worden vanaf boekjaar 2007 de beleggingen niet langer opgenomen in de balans van SPNG. Tegenover de verplichtingen op de passivazijde van de balans staan op de activazijde de vorderingen op de verzekeraars. Door het gelijkstellen van de vordering op de verzekeraars aan de verplichting van SPNG (en de beleggingen feitelijk niet op de balans zichtbaar te maken) ontstaat de situatie dat het beleggingsrisico niet tot uitdrukking komt in de jaarcijfers van SPNG. Dit sluit aan op de gedachte achter het met de verzekeraars afgesloten garantiecontract. SPNG ontvangt jaarlijks haar aandeel in de (eventueel) behaalde positieve overrente. Indien de overrente in enig jaar negatief is, zal deze niet met SPNG worden verrekend, maar binnen het depot worden geactiveerd en verrekend met toekomstige positieve overrente. SPNG is juridisch niet de eigenaar van deze beleggingen, maar kan wel worden gezien als economisch eigenaar.

Het bestuur hecht daarom ook nadrukkelijk waarde aan de becijfering van de financiële positie van SPNG op basis van de met de verzekeraars overeengekomen grondslagen, waaronder een rekenrente van 4%. Immers, het berekenen van de technische voorzieningen tegen marktwaarde in plaats van 4% rekenrente heeft in de praktijk geen invloed op het feitelijk beschikbare eigen vermogen van SPNG. De bestedingsruimte van SPNG blijft voor wat betreft de maximaal beschikbare middelen voor het verlenen van de toeslagen aan de inactieven beperkt tot het niveau van de algemene reserve.

Op basis van de contractuele grondslagen is de opstelling dan:

	Pensioen- vermogen	Technische voorziening	Algemene reserve	Dekkings- graad
Verzekerd deel	593.680	534.140	59.540	111,1%

Per 1 februari 2011 is een herziening voor verzekerde pensioenfondsen in werking getreden in het Financieel Toetsingskader. Op grond van deze herziening mogen pensioenfondsen die hun risico's bij een verzekeraar hebben verzekerd het (eventuele) kredietrisico op die verzekeraar buiten beschouwing laten bij de berekening van het Vereist Eigen Vermogen (VEV). Wel dienen verzekerde

pensioenfondsen dan een Minimaal Vereist Eigen Vermogen (MVEV) van 1% van de voorziening aan te houden en hun deelnemers over een en ander te informeren. Het bestuur van SPNG heeft besloten om gebruik te maken van deze mogelijkheid om het kredietrisico buiten beschouwing te laten.

Haalbaarheidstoets

Het bestuur dient de risicohouding vast te leggen door ondergrenzen voor het zogenaamde pensioenresultaat te bepalen en jaarlijks te toetsen of aan deze gestelde ondergrenzen wordt voldaan. Het pensioenresultaat is een maat om inzicht te geven in het koopkrachtbehoud van het te behalen pensioen en is gedefinieerd als de som van de totale pensioenen ten opzichte van de som van de volledig met de prijsstrend geïndexeerde pensioenen. Het bestuur van SPNG heeft in overleg met de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan de ondergrenzen vastgesteld.

In onderstaande tabel zijn de uitkomsten van de haalbaarheidstoets over 2019 weergegeven. Ten opzichte van 2018 is rekening gehouden met een lagere startdekkingsgraad (negatieve impact) en de toepassing van de nieuwe door DNB gepubliceerde scenarioset (geen impact). Verder wijkt de verleende toeslag per 1 januari 2019 (0,46% verzekerd deel en 0,0% eigen beheer) af van de veronderstelling (1,7%), wat een negatieve impact op de uitkomst had. De verhoging van de doorsneepremie van 25,2% naar 25,9% had een positieve impact.

	Ondergrens	Uitkomsten HBT mei 2019	Uitkomsten HBT mei 2018
Vanuit de feitelijke financiële positie			
Mediaan	76%	80%	81%
5e Percentiel		69%	69%
Relatieve afwijking t.o.v. mediaan	18%	14%	14%

De uitkomsten van de haalbaarheidstoets 2019 voldoen aan de vastgestelde ondergrens en maximale relatieve afwijking. De uitkomsten over 2019 zijn in lijn met die van voorgaande jaren.

Opgemerkt wordt dat de haalbaarheidstoets met een rekenhorizon van 60 jaar geen inzicht biedt in de risico's op de korte en middellange termijn. De uitkomsten van de aanvangshaalbaarheidstoets zijn besproken met de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan. De haalbaarheidstoets is conform wetgeving uitgevoerd voor het verzekerd deel (circa 85%) en eigen beheer (circa 15%) tezamen. De pensioenuitkomsten van alle (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden zijn meegenomen naar hun belang in het verzekerd deel en eigen beheer. Dit belang verschilt sterk per persoon. De zekerheid waarmee pensioenen kunnen worden uitgekeerd en mogelijke toeslagen kunnen worden verleend, zijn voor het verzekerd deel en eigen beheer wezenlijk verschillend. De uitkomsten van de haalbaarheidstoets zijn hierdoor op individueel niveau moeilijk te interpreteren.

Vanwege het grote aandeel in het geheel wordt de uitkomst sterk beïnvloed door de karakteristieken van het verzekerd deel. Vanwege de winstdelingsregeling in het garantiecontract is de toeslagverwachting in het verzekerd deel relatief laag. Hierdoor is het mediane pensioenresultaat bij SPNG lager dan gemiddeld in de sector. Vanwege de uitkeringsgarantie van de verzekeraars is de kans op kortingen ook laag. Dit leidt in vergelijking tot het gemiddelde in de sector tot een lage relatieve afwijking ten opzichte van de mediaan.

Z-score 2019 en performancetoets

De z-score laat het verschil zien tussen het werkelijke rendement van de portefeuille en het rendement van de benchmark. Een positief getal betekent dat de beleggingen van SPNG het beter deden dan de markt. Een negatief getal betekent dat de beleggingen het juist slechter deden. Ook de kosten tellen mee in de berekening. Pensioenfondsen berekenen elk jaar een z-score. Ook doen ze elk jaar een performancetoets. Deze toets geeft de z-score over een periode van vijf jaar. Als de performancetoets lager dan -1,28, is –onder voorwaarden– vrijstelling van de verplichte deelname aan een bedrijfstakpensioenfonds mogelijk.

Aangezien deze toets alleen voor verplichtgestelde bedrijfstakpensioenfondsen geldt, is de toets alleen berekend over de beleggingen (verzekerd deel en eigen beheer) die voor het verplichtgestelde deel van SPNG worden aangehouden én is alleen van belang voor de verplicht bij SPNG aangesloten werkgevers.

De z-score en performancetoets van het pensioenfonds over de afgelopen vijf jaar zijn als volgt:

	2019	2018	2017	2016	2015
Z-Score (1-jaars)	-0,15	0,51	1,17	0,40	0,40
Performancetoets (5-jaars)	1,16	1,55	1,94	2,14	2,07

De performancetoets over de laatste vijfjaarsperiode is vastgesteld op 1,16 zodat geconcludeerd kan worden dat SPNG aan de eisen voldoet.

Pensioenregeling

De pensioenregeling wordt vanaf 1 januari 2013 in eigen beheer uitgevoerd. Deze regeling heeft de naam pensioenregeling 2013. Anders dan de tot eind 2012 opgebouwde pensioenen zijn deze pensioenen niet verzekerd. Pensioenregeling 2013 is in plaats gekomen van pensioenregeling A (bedrijfstak groothandel: vrijwillig aangesloten werkgevers) en pensioenregeling B (bedrijfstak Hegro: verplicht aangesloten werkgevers).

De belangrijkste kenmerken van pensioenregeling 2013 en de keuzes die de vrijwillig en verplicht aangesloten werkgevers daarin kunnen maken, zijn onderstaand weergegeven.

Pensioengevend salaris

Het pensioengevend salaris bestaat uit het vaste jaarsalaris waaronder begrepen de toeslagen met een structureel karakter en indien afgestemd tussen werkgever en werknemer vermeerderd met de toeslagen met een incidenteel karakter.

Voor de verplicht aangesloten ondernemingen is het pensioengevend salaris per 1 januari 2019 gemaximeerd op € 40.379 (2020: € 43.340). Dit maximum wordt jaarlijks verhoogd met 5% vermeerderd met het aantal procentpunten, waarmee het maximum WIA-uitkeringsloon stijgt. Verplicht aangesloten ondernemingen kunnen kiezen voor een aanvullende regeling. In dat geval bedraagt het maximum pensioengevend salaris tenminste het maximum WIA-uitkeringsloon (2019 € 55.927 en 2020 € 57.232) en ten hoogste € 107.593 (2020: € 110.111).

Voor de vrijwillig aangesloten ondernemingen is het pensioengevend salaris per 1 januari 2017 standaard gemaximeerd op het maximum WIA-uitkeringsloon. De vrijwillig aangesloten werkgever kan kiezen voor een hoger maximum pensioengevend salaris met een absoluut maximum van € 107.593 (2020: € 110.111).

Franchise

De standaard-franchise bedraagt € 17.158. Een werkgever heeft de keuze om de franchise te verlagen tot een bedrag gelijk of hoger dan de minimaal fiscaal toegestane franchise, geldend bij de fiscaal maximale opbouw per dienstjaar (2019: 1,738%) en een pensioenrichtleeftijd van 67 jaar.

Pensioengrondslag

De pensioengrondslag is gelijk aan het (gemaximeerde) pensioengevend salaris verminderd met de (gekozen) franchise. Voor deelnemers die vallen onder de verplichtstelling Herwinning Grondstoffen en vóór 1 januari 2010 deelnemer zijn geworden bedraagt de pensioengrondslag tenminste € 6.000.

Oudedagspensioen en pensioenrichtleeftijd

Het oudedagspensioen is voor elk meetellend dienstjaar tussen 1 januari 2013 en de pensioendatum standaard gelijk aan 1,50% (vanaf 1 januari 2016) van de voor dat jaar vastgestelde pensioengrondslag (middelloon) met een pensioenrichtleeftijd van 67 jaar. De werkgever heeft de mogelijkheid om het opbouwpercentage in stapjes van 0,001% te verhogen tot het fiscaal maximaal toegestane opbouwpercentage of, onder voorwaarden, te verlagen. Per 1 januari 2020 is het standaard opbouwpercentage verlaagd naar 1,33%.

Partner- en wezenpensioen

Het op te bouwen partnerpensioen bedraagt 70% van het in dat jaar op te bouwen ouderdomspensioen. Het over toekomstige diensttijd op te bouwen partnerpensioen wordt door SPNG op risicobasis bijverzekerd. Het op te bouwen wezenpensioen in een jaar bedraagt 14% van het in dat jaar op te bouwen ouderdomspensioen. Het wezenpensioen wordt uitgekeerd tot de 21-jarige leeftijd (studerende kinderen 27 jaar) en wordt verdubbeld bij volle wezen.

Als overgangsregeling wordt ter dekking van het niet opgebouwde partner- en wezenpensioen over de jaren 2001 - 2012 voor de bedrijfstak Groothandel (2010 - 2012 voor bedrijfstak Herwinning Grondstoffen) een extra partner- en wezenpensioen op risicobasis verzekerd van in totaal 50%, respectievelijk 14% van het opgebouwde ouderdomspensioen in deze periode.

Tijdelijk partnerpensioen

Een werkgever kan ervoor kiezen om een tijdelijk partnerpensioen voor de deelnemers te verzekeren. De hoogte van het tijdelijk partnerpensioen is een percentage van de per 1 januari van enig jaar vastgestelde jaarlijkse nabestaandenuitkering Anw (brutobedrag inclusief vakantiegeld) die door de Sociale Verzekeringsbank aan een nabestaande partner (zonder kind) wordt uitgekeerd. Het door de werkgever te kiezen percentage bedraagt minimaal 40% in stappen van 5% te verhogen tot maximaal 100%.

Financiering van de pensioenen

De vrijwillig aangesloten ondernemingen betalen vanaf 1 januari 2016 een volledig actuariële premie. Voor het verplichtgestelde deel van SPNG geldt tot het niveau van de pensioengrondslag voor de basisregeling een leeftijdsonafhankelijke doorsneepremie uitgedrukt in een percentage van de pensioengrondslag. Voor 2019 bedraagt de doorsneepremie 25,9% van de pensioengrondslag (2020: 29,1%). Pensioenopbouw in de aanvullende regeling vindt ook voor verplicht aangesloten ondernemingen plaats op basis van actuariële premie. De premienota's worden maandelijks (achteraf) verstuurd naar de aangesloten ondernemingen.

Eigen bijdrage deelnemer

Voor de deelnemers die in dienst zijn bij een aangesloten werkgever die werkzaam is in de bedrijfstak Herwinning Grondstoffen geldt een maximale deelnemersbijdrage van jaarlijks 8% van zijn/haar pensioengrondslag, met dien verstande dat de eigen deelnemersbijdrage niet geheven wordt over het deel van zijn/haar pensioengrondslag tot € 7.000.

Voor deelnemers die in dienst zijn van een vrijwillig aangesloten werkgever (bedrijfstak Groothandel) geldt geen maximum eigen bijdrage.

Premiebeleid

Om aan de toekomstige pensioenverplichtingen te kunnen voldoen, dient het pensioenfonds een zogenaamde kostendekkende premie aan werkgevers en deelnemers in rekening te brengen. Deze kostendekkende premie moet worden gebaseerd op de marktrente. De kostendekkende premie bestaat uit drie onderdelen:

- De premie om de pensioenaanspraken in te kopen en de risico's van overlijden en premievrijstelling te dekken.
- Een opslag op de premie om de uitvoeringskosten te financieren.
- Een opslag voor de solvabiliteit van het fonds, zodat de buffers op het vereiste niveau kunnen blijven.

SPNG maakt gebruik van de wettelijke mogelijkheid om de premie te dempen. In de Abtn is opgenomen dat de gedempte premie wordt gebaseerd op een gewogen gemiddelde van de marktrente in de tien jaren gelegen voor het lopende kalenderjaar waarin de premie voor het volgende kalenderjaar wordt vastgesteld. De gemiddelde rente bedraagt in 2019 2,45% (2020: 2,15%).

Voor de feitelijke premie die SPNG in rekening brengt, wordt uitgegaan van de 12-maandsgemiddelde marktrente (zoals vastgesteld door DNB) over de periode oktober - september van het voorgaande jaar. De wet vereist dat de feitelijke premie minimaal gelijk is aan de gedempte kostendekkende premie. De feitelijke premie 2019 voldoet aan deze wettelijke eis.

Overzicht van de opbouw van de feitelijke premie, de gedempte kostendekkende premie en de zuivere kostendekkende premie van SPNG in 2019:

	Kostendekkende premie	Gedempte kostendekkende premie	Feitelijke premie
Inkoop onvoorwaardelijke opbouw			
- opbouw	22.861	17.530	17.530
- risicopremies	1.534	1.312	1.312
Kostenopslag	1.457	1.457	1.457
Solvabiliteitsopslag	3.610	2.789	2.789
Marge ten gunste van eigen vermogen	0	0	2.157
Totaal	29.462	23.088	25.245

De solvabiliteitsopslag is gebaseerd op de hoogte van het vereist eigen vermogen op 1 januari 2019 en bedraagt 14,3%. Voor de rente is uitgegaan van de DNB-rentetermijnstructuur per 31 december 2018. De premiedekkingsgraad per 1 januari 2019 bedraagt 97,5% (2018: 96,6%).

Toeslagbeleid en toeslagverlening

Bij het toekennen van toeslagen op de gefinancierde pensioenen wordt onderscheid gemaakt tussen de toe te kennen toeslagen op de tot en met 31 december 2012 opgebouwde pensioenen (verzekerd deel) en de vanaf 1 januari 2013 opgebouwde pensioenen (eigen beheer).

Verzekerd deel - tot 31 december 2012 opgebouwde en verzekerde pensioenen

Op de per 31 december 2012 verzekerde pensioenen kan een toeslag worden verleend indien de door de verzekeraars beschikbaar gestelde overrente naar het oordeel van het bestuur dit toelaten. Eventuele toeslagen met betrekking tot de tot en met 31 december 2012 opgebouwde pensioenaanspraken worden ingekocht naar de in pensioenregeling 2013 onderscheiden verzekeringsvormen.

Hoewel het bestuur op basis van de voorwaardelijke toeslagregelingen jaarlijks een volledige toeslag zou willen toekennen, moet vastgesteld worden dat dit met name door de hoge rekenrente van 4% van het verzekeringstarief ten opzichte van de marktrente, niet realistisch is.

Het bestuur zal geen of een lagere toeslag over de pensioenen in het verzekerd deel toekennen in het geval de toekenning van de toeslag resulteert in een situatie dat de beleidsdekkingsgraad van SPNG als geheel onder een gewogen gemiddelde ondergrens komt. De gewogen gemiddelde ondergrens wordt bepaald door voor eigen beheer de 110%-grens te hanteren en voor het verzekerd deel de minimaal vereiste dekkingsgraad. Met deze ondergrens wordt voorkomen dat SPNG te snel tot toeslagverlening overgaat. DNB heeft in dit kader aan SPNG ontheffing verleend van artikel PW137, tweede lid onderdeel a (toeslagdrempel). Daarnaast geldt de eis dat de toeslag van de pensioenen voldoet aan de wettelijke eisen omtrent toekomstbestendig indexeren.

In de bestuursvergadering van december 2018 is besloten om de pensioenen in het verzekerd deel per 1 januari 2019 met 0,46% te verhogen. Deze toeslag voldeed aan de eisen omtrent toekomstbestendig indexeren. In de bestuursvergadering van december 2019 heeft het bestuur besloten de pensioenen in het verzekerd deel –conform de bepalingen uit het toeslagbeleid– per 1 januari 2020 niet te verhogen.

Eigen beheer - vanaf 1 januari 2013 opgebouwde pensioenen

Toeslagverlening voor zowel actieven als inactieven vindt plaats op basis van de stijging van de prijsindexcijfers. Het bestuur beslist elk jaar of en in hoeverre de pensioenaanspraken en –rechten kunnen worden verhoogd. Dit is afhankelijk van de financiële positie van het eigen beheer deel van SPNG. De voorwaardelijke verhoging (toeslag) wordt betaald uit extra rendement op de beleggingen. De pensioenpremie bevat geen opslag voor toeslagverlening (behalve als de werkgever voor onvoorwaardelijke toeslagverlening heeft gekozen).

SPNG heeft de ambitie om de pensioenaanspraken en -rechten van actieve en inactieve deelnemers en pensioengerechtigden elk jaar te verhogen met 60% van de stijging van de consumentenprijzen zoals het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) die meet.

Het bestuur heeft in de bestuursvergadering van december 2018 conform het toeslagbeleid zoals vastgelegd in de Abtn en de regels van toekomstbestendig indexeren besloten om de pensioenen van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden per 1 januari 2019 niet te verhogen. In de vergadering van december 2019 heeft het bestuur besloten om de pensioenen in eigen beheer per 1 januari 2020 niet te verhogen.

Onvoorwaardelijke toeslagverlening

De werkgever heeft de mogelijkheid om de opgebouwde pensioenaanspraken van actieve deelnemers onvoorwaardelijk te indexeren op basis van de stijging van de loonindex. Een en ander wordt gefinancierd met jaarlijkse koopsommen, die voor rekening komen van de werkgever.

Voor werkgevers die hiervoor gekozen hebben, bedraagt de onvoorwaardelijke toeslag per 1 januari 2020 3,00% (2019: 1,36%).

Communicatie

Communicatiebeleid

De commissie pensioen & communicatie ontwikkelt het communicatiebeleid, adviseert het bestuur en is verantwoordelijk voor de uitvoering. In 2018 is het communicatiebeleidsplan 2018-2020 voorzien van een positief advies van het verantwoordingsorgaan en definitief vastgesteld door het bestuur. In het communicatiebeleidsplan is beschreven hoe SPNG communiceert met deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en werkgevers.

SPNG wil met communicatie bijdragen aan de tevredenheid en het pensioenbewustzijn van deelnemers: dat ze weten wat zij hebben opgebouwd, wat ze kunnen verwachten aan pensioen en of dat voldoende zal zijn in relatie tot zijn of haar levensstijl. Dit is in lijn met de wet Pensioencommunicatie.

Doel van de communicatie met werkgevers is het vergroten van hun tevredenheid ten aanzien van SPNG en het faciliteren van de werkgever, zodat deze de rol die hem vanuit de wet Pensioencommunicatie is toegedicht in de voorlichting over pensioen aan hun werknemers, ook kan invullen. Hiervoor zijn diverse tools beschikbaar, zoals de werkgeverstoolkit en de werkgevershandleiding.

Communicatie deelnemers, pensioengerechtigden en gewezen deelnemers

Drie keer per jaar ontvangen (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden een digitale nieuwsbrief. Hierin staat actuele informatie over pensioenontwikkelingen bij SPNG en in de sector. Het doel van de nieuwsbrief is het verhogen van het pensioenbewustzijn van de deelnemers.

Communicatie werkgevers

Ook de werkgevers ontvangen drie keer per jaar een digitale nieuwsbrief met actuele informatie over pensioenontwikkelingen bij SPNG en in de sector. Hierin wordt ook de nieuwsbrief voor deelnemers aangekondigd. Werkgevers ontvangen de nieuwsbrief altijd enkele dagen voor de deelnemers. Zo zijn ze voorbereid op eventuele vragen van hun werknemers.

Daarnaast hebben de aangesloten werkgevers eind november 2019 een brief ontvangen over de premie in 2020 en de wijziging van het standaard opbouwpercentage per 1 januari 2020. Bij vragen konden zij contact opnemen met het bestuursbureau van SPNG. Ongeveer 30 werkgevers hebben op de brief gereageerd. 18 werkgevers hebben een kostenopgave opgevraagd. Uiteindelijk hebben 5 werkgevers hun gemaakte keuzes gewijzigd.

Website van SPNG

Via de website (www.spng.nl) wordt informatie gegeven over SPNG, de pensioenregeling en van belang zijnde ontwikkelingen. Fondsreglementen, kerncijfers, jaarverslagen en de werkgeverstoolkit zijn beschikbaar om te downloaden. De inhoud van de website wordt regelmatig geactualiseerd en bezoekers kunnen via de website contact opnemen met het fonds. In 2019 heeft het bestuur een nadere uitleg van het financieel beleid, de verschillende soorten dekkingsgraden en de scheiding tussen verzekerd deel en eigen beheer op de website gepubliceerd.

Via de website kunnen deelnemers ook inloggen op de persoonlijke omgeving Mijn Pensioencijfers. Hier zien ze hun persoonlijke pensioeninformatie en is de Pensioenschets beschikbaar. De Pensioenschets is een handig online hulpmiddel waarmee de deelnemer inzicht krijgt in zijn huishoudboekje nu én straks en hoe hij daar zelf invloed op kan hebben.

Werkgeversportaal

Voor de werkgevers is er een digitaal portaal voor de gegevensuitwisseling met het fonds. Alle werkgevers met personeel maken gebruik van dit portaal en kunnen de mutaties doorgeven. Door deze digitale processen is de papierstroom klein en wordt dubbele gegevensinvoer voorkomen.

Uniform Pensioenoverzicht (UPO)

Jaarlijks ontvangen deelnemers en pensioengerechtigden een UPO. Het UPO is gezamenlijk door de belangenorganisaties van pensioenfonds en verzekeraars ontworpen om deelnemers op een eenduidige manier te informeren over hun huidige en toekomstige pensioensituatie. Het UPO geeft de deelnemers inzicht in hun inkomen bij pensionering, bij arbeidsongeschiktheid en het pensioen voor nabestaanden bij overlijden. Het UPO met de stand van 1 januari 2019 is eind maart 2019 aan de actieve deelnemers verstuurd. Het UPO voor pensioengerechtigden is in het najaar van 2019 verstuurd. Met de invoering van IORP II wordt ook jaarlijks aan gewezen deelnemers een digitaal UPO ter beschikking gesteld. Dit is voor het eerst in 2019 gebeurd. Verder ontvangen gewezen deelnemers nog eenmaal per vijf jaar een UPO per post (voor het laatst in 2017).

Omdat jaarlijks de kerncijfers van de pensioenregeling wijzigen (onder andere de grensbedragen) verschaft SPNG samen met het UPO ook een samenvatting van de pensioenregeling met actuele cijfers. De werkgevers zijn hierover vooraf geïnformeerd.

Beleggingen

Doelstelling

Om de beoogde pensioenuitkeringen op korte en lange termijn veilig te stellen, wenst het bestuur de toevertrouwde middelen op een verantwoorde en solide wijze te beleggen. Het pensioenfonds belegt vanuit de zogeheten "prudent person" gedachte. Daarbij moeten de beleggingen gericht zijn op de belangen van de pensioen- en aanspraakgerechtigden en voldoen aan kwalitatieve beginselen van veiligheid, kwaliteit en spreiding van risico's. Hoewel het rendement op de portefeuille een hoge prioriteit heeft, staan een defensief karakter van het beleggingsbeleid en een voorzichtige afweging van risico en rendement voorop.

Binnen SPNG wordt onderscheid gemaakt naar een verzekerd deel (opgebouwde pensioenen tot en met 2012) en eigen beheer (op te bouwen pensioenen vanaf 1 januari 2013). Het beleggingsbeleid van het verzekerde deel en eigen beheer is strikt gescheiden.

Beleggingsbeleid verzekerd deel

SPNG heeft –binnen de randvoorwaarden die het garantiecontract biedt– in overleg met zijn adviseurs een beleggingsmandaat aan de vermogensbeheerders verleend. SPNG heeft geen invloed op de feitelijke beleggingstransacties die beide vermogensbeheerders binnen dat mandaat uitvoeren. Beide vermogens-beheerders (Nationale-Nederlanden en Aegon) hanteren binnen het mandaat een 'actieve' beleggingsstijl. Dit wil zeggen dat zal worden getracht op basis van marktvisie een hoger rendement te behalen dan de gekozen benchmark. Dit alles binnen de nadrukkelijke door SPNG gestelde randvoorwaarden van een aanvaardbaar risico.

Met een diversificatie van het aantal beleggingscategorieën wordt gepoogd met een gelijk risico een hoger rendement te behalen. Naast staatsobligaties en aandelen wordt onder meer belegd in bedrijfsobligaties, vastgoed, hypotheken en grondstoffen.

Voor de uitvoering van het beleggingsbeleid bij de verzekeraars kan tevens binnen de beleggingsfondsen gebruik worden gemaakt van derivaten. Als hoofdregel geldt dat derivaten uitsluitend worden gebruikt voor zover dit passend is binnen het algemene beleggingsbeleid. De portefeuillestructuur en het risicoprofiel, berekend inclusief de economische effecten van derivaten, bevinden zich binnen de door de vermogensbeheerders met het bestuur besproken grenzen (limieten). Het gebruik van derivaten is beperkt tot het gedekt kopen van put-opties, het gedekt schrijven van call-opties, het gebruik van swaps en het aan- en verkopen van futures om zodoende de beleggingsrisico's te beperken.

Gedurende 2019 hebben zich geen belangrijke wijzigingen voorgedaan in het beleggingsbeleid voor wat betreft het verzekerd deel.

Beleggingsbeleid: eigen beheer

Voor eigen beheer hanteert het bestuur van SPNG de volgende beleggingsbeginselen:

1. Het beleggingsbeleid wordt afgestemd op de doelstelling en risicohouding van SPNG en de structuur van de pensioenverplichtingen.
2. De strategische asset allocatie –vast te stellen met behulp van een ALM-studie– is de belangrijkste beslissing in het totale beleggingsproces.
3. SPNG gelooft in het voordeel van een lange beleggingshorizon als uitgangspunt voor het beleggingsbeleid.
4. SPNG vindt diversificatie van de beleggingsportefeuille belangrijk, maar het is geen doel op zich.
5. Het consistent verslaan van de (ontwikkelde) financiële markten over langere periodes is niet mogelijk.
6. SPNG acht integraal risicomanagement van groot belang. Risicofactoren die op balansniveau geen waarde toevoegen worden niet bewust genomen of (deels) afgedekt.
7. Een bewuste benchmarkselectie verbetert het risico-rendementsprofiel van de portefeuille. SPNG gaat in principe uit van breed geaccepteerde benchmarks.
8. SPNG belegt alleen in beleggingsstrategieën of -producten die voldoende transparant en voor het bestuur begrijpelijk en uitlegbaar zijn.
9. Elke beleggingscategorie wordt in portefeuillecontext beoordeeld op de aspecten rendement, risico, kosten en complexiteit.
10. SPNG baseert zijn beleggingsportefeuille waar mogelijk op Environmental, Social and Governance (ESG)-principes.

Het strategisch beleggingsbeleid van SPNG is als volgt vormgegeven:

Weging zakelijke waarden (aandelen)	30%
Weging vastrentende waarden (obligaties)	69%
Weging liquiditeiten	1%

Totaal	100%

Om het renterisico te beperken heeft het bestuur gekozen voor een renteafdekking (UFR) van 70% van de voorziening pensioenverplichtingen. Daarnaast wordt vanuit strategisch oogpunt het valutarisico binnen de beleggingscategorie Aandelen Wereld en Obligaties in opkomende markten (in harde valuta) voor 100% afgedekt voor de Amerikaanse dollar, het Britse pond, de Japanse Yen en de Zwitserse frank. De overige valuta's worden niet afgedekt. Voor de beleggingscategorieën Global High Yield wordt het valutarisico volledig afgedekt binnen de beleggingsinstellingen.

Om concreet invulling te geven aan het strategisch beleggingsbeleid zijn de afspraken omtrent het portefeuillebeheer vastgelegd in de beleggingsrichtlijnen. Dit vormt de beleggingsopdracht aan de fiduciair adviseur Achmea Investment Management (Achmea IM). Een heldere beschrijving van de gewenste strategie met bijpassend beleggingsmandaat zorgt voor een eenduidige vastlegging van de beleggingsopdracht. De opdracht wordt effectief begrensd door het formuleren van begrenzingen aan het beleggingsbeleid in de vorm van restricties. Op die manier sluit het risico in de portefeuille aan bij het risico dat wordt beoogd en kan integere sturing gewaarborgd worden. Het beleggingsplan en de beleggingsrichtlijnen worden jaarlijks door het bestuur vastgesteld.

Terugblik op 2019

De terugblik op 2019 geeft het beeld weer zoals dat eind 2019 was. Het is geschreven voor de uitbraak van de coronacrisis. De impact van de coronacrisis is derhalve niet in deze terugblik verwerkt.

Terugval economische groei resulteert in monetaire verruiming

Gedurende 2019 viel de economische groei terug. Deze terugval in het economisch momentum was voor de verschillende centrale banken reden om in te grijpen. In zowel de Verenigde Staten, de eurozone als China werd het monetaire beleid verruimd. Daarmee

kwam een abrupt einde aan de periode van voorzichtige beleidsnormalisatie. Deze draai in het beleid kwam voor beleggers als een verrassing. Het was ook één van de belangrijkste redenen voor het positieve sentiment op de financiële markten. De Amerikaanse centrale bank (Fed) verlaagde de beleidsrente drie keer met 25 basispunten. Het rentetarief bedraagt eind 2019 1,75%. Daarnaast begon de Fed met het opkopen van kortlopend schuld papier om zo de liquiditeit op de geldmarkten te waarborgen. Ook de Europese Centrale Bank (ECB) kwam in actie. Het opkoopprogramma voor obligaties werd weer gestart, ditmaal voor onbepaalde tijd. Daarnaast benadrukte de ECB dat de beleidsrente nog voor lange tijd op het huidige niveau blijft. Tot slot ging China over tot het stimuleren van de kredietverlening.

Tekenen van stabilisatie eind 2019

De wereldeconomie groeide in 2019 naar verwachting met ongeveer 3%. In 2018 lag dit groeipercentage nog op 3,6%. Vooral de industriële sector had het zwaar. In zowel de Verenigde Staten als de eurozone was sprake van krimp van de industriële productie. De belangrijkste vertrouwensindicatoren lagen op lage niveaus, maar leken de bodem te hebben bereikt. Dit wees er op dat de ergste groeivertraging achter ons lag. Ook andere indicatoren wezen op stabilisatie eind vorig jaar. Zo bleef de arbeidsmarkt onveranderd sterk terwijl de rentegevoelige sectoren in de economie profiteerden van de nieuwe ronde aan monetaire verruiming. De verwachting was dat de groeivertraging daarom niet zou uitmonden in een wereldwijde recessie. Echter door de uitbraak van de coronapandemie dient deze verwachting voor 2020 te worden bijgesteld (zie paragraaf Economische vooruitzichten 2020, verderop in dit hoofdstuk).

Handelsoorlog VS-China zorgt voor volatiliteit

Naast de economische groeivertraging zorgden verschillende politieke risico's voor de nodige volatiliteit op de financiële markten. Vooral de handelsoorlog tussen de Verenigde Staten en China drukte zijn stempel op het sentiment. Berichten over een mogelijke oplossing van het conflict werden afgewisseld met nieuwe importtarieven en zorgen over nog verdere escalatie. Uiteindelijk overheerste echter het optimisme over een goede afloop. Eind 2019 werd dit optimisme deels bewaarheid. China en de Verenigde Staten bereikten op een aantal punten overeenstemming, waardoor het handelsconflict voorlopig is bevroren. Een structurele oplossing is echter nog niet in zicht. Daarvoor zijn de verschillen op belangrijke punten als bescherming van intellectueel eigendom en toegang van Amerikaanse bedrijven tot de Chinese markt nog te groot. In Europa zorgde de brexit voor onzekerheid en onrust. Vooral in het Verenigd Koninkrijk was 2019 een jaar met veel politiek vuurwerk. Premier May trad af nadat ze haar brexit-akkoord niet door het parlement kreeg. Haar opvolger Boris Johnson sloot een nieuw akkoord met de Europese Unie (EU), won vervroegde parlementsverkiezingen en ligt nu op schema om de het Verenigd Koninkrijk uiterlijk 31 januari uit de EU te loodsen. Daarmee is echter nog geen einde gekomen aan alle onzekerheid rondom de brexit. Eind 2020 moet de nieuwe handelsrelatie tussen de EU en het Verenigd Koninkrijk zijn overeengekomen anders dreigt alsnog een harde brexit.

Alle belangrijke beleggingscategorieën behaalden een positief rendement

Na een teleurstellend 2018 was 2019 een onverwacht goed beleggingsjaar. Alle belangrijke beleggingscategorieën sloten het jaar met een positief rendement af. Het rendement op alle beleggingscategorieën was ook hoger dan het rendement op euro-kasgeld en hoger dan de inflatie in de eurozone. Dat is historisch gezien vrij uitzonderlijk. Vooral de meer risicovolle beleggingscategorieën behaalden goede rendementen. Zo hadden aandelen uit de ontwikkelde landen, afgedekt naar euro, het beste jaar sinds 2013. Aandelen uit de opkomende markten behaalden in euro gemeten zelfs het hoogste rendement sinds 2010. Ook grondstoffen en risicovollere obligatiecategorieën als High Yield en emerging market debt (EMD) behaalden een rendement van meer dan 10%. De risico-opslagen op kredietobligaties daalden dan ook sterk.

Groei aandelensectoren en de factor kwaliteit outperforden

De wereldwijde aandelenmarkten hadden een zeer goed jaar. Vooral de draai in het monetaire beleid en de wegebbende recessievrees stuwden het sentiment. Een deel van de winst is echter ook herstel van het zeer slechte einde van 2018. De hoge koerswinsten zijn des te opvallender omdat de winstgroei hier ver bij achter bleef. Het rendement komt dus grotendeels uit oplopende waarderingen. Alle regio's eindigden in de plus. De Verenigde Staten waren wederom de best renderende regio. De beurzen in Azië bleven achter. Veel Aziatische economieën zijn bovengemiddeld gevoelig voor de groei van de wereldeconomie en de wereldhandel.

De handelsconflicten en wereldwijde groeivertraging drukten het sentiment in deze regio. Op sectorniveau waren er grote verschillen. Vooral de meer groei gedreven technologiesector deed het relatief goed. Meer defensieve sectoren bleven relatief achter. Opvallend is het rendement van de energiesector. Ondanks een hogere olieprijs bleef deze sector ver achter. Bij de factoren sprong Kwaliteit er positief uit. De andere factoren, maar vooral de factor Waarde, bleven achter bij de index.

Hoge rendementen op risicovollere euro-staatsobligaties

De totaalrendementen op alle euro-staatsobligaties waren positief. Door de dalende trend in de risico-opslagen deden de risicovollere landen het beduidend beter dan het veilige Duitsland. Met een rendement van meer dan 10% springt vooral Italië er positief uit. De Italiaanse rente daalde sterk nadat de politieke onrust wegebde. Maar ook het opnieuw starten van het opkoopprogramma voor obligaties droeg bij aan de sterke performance van Italiaanse staatsobligaties. Het rendement op Italiaanse staatsobligaties valt echter in het niet bij dat op Griekse staatsobligaties. Het totaalrendement op deze categorie lag boven de 30%. De Griekse 10-jaarsrente sloot het jaar af op 1,47%, dat is lager dan de Amerikaanse 10-jaarsrente. De Duitse kapitaalmarktrente daalde in de zomer naar een nieuw historisch dieptepunt van -0,71%. In de tweede helft van het jaar krabbelde de rente wat op, maar per saldo stond de kapitaalmarktrente ultimo 2019 nog steeds lager dan aan het begin van het jaar. Hierdoor bedroeg het totaalrendement op Duitse staatsobligaties 3%. De 30-jaarsswaprente in de eurozone daalde per saldo van 1,31% naar 0,62%.

Amerikaanse 10-jaarsrente zakt terug onder de 2%

Het rendement op de meeste veilige staatsobligaties van buiten de eurozone was hoger dan het rendement op Duitse staatsobligaties. Hiervoor zijn twee oorzaken. Ten eerste is de effectieve couponrente op Amerikaanse en Britse staatsobligaties hoger dan op Duitse staatsobligaties. Ten tweede gingen de kapitaalmarktrentes in deze landen harder omlaag. Zo daalde de Amerikaanse 10-jaarsrente door de tegenvallende economische data en de renteverlagingen van de Fed van 2,7% naar 1,8%. In de zomer van 2019 zakte de Amerikaanse 10-jaarsrente zelfs tot onder de 1,5%. De 2-jaars en 3-maandsrente daalden in eerste instantie minder hard waardoor de rentetermijnstructuur vervlakte en zelfs invers werd. Een dergelijke inverse rentetermijnstructuur wordt vaak als een indicator voor een naderende recessie gezien. Nadat recessie-angst wegebde liep de Amerikaanse 10-jaarsrente weer wat op. De Amerikaanse rentetermijnstructuur sloot het jaar daardoor positief af. In Japan daalden de renteniveaus slechts licht, waardoor Japanse staatsobligaties een laag totaalrendement lieten zien.

Gevoerd beleid (eigen beheer)

Het bestuur heeft ervoor gekozen om de beleggingsgerelateerde onderwerpen in de commissie beleggingsbeleid te laten voorbereiden. De commissie is in 2019 vier keer bijeen geweest en heeft één keer telefonisch vergaderd. De onderwerpen die gedurende 2019 in de commissie zijn behandeld en vastgesteld door het bestuur zijn het uitvoeren van een ALM studie, het vervangen van de EMD LC managers door een passieve variant van L&G, de omzetting van het Aandelen wereld mandaat naar een andere fondsstructuur bij BlackRock, het bespreken van maand-, kwartaal- en risicorapportages, de evaluatie van de rente- en valuta hedge, de monitoring en evaluatie van de beleggingsfondsen/managers en het beleggingsplan 2020.

ALM-studie

In de zomer van 2019 heeft SPNG een ALM-studie uitgevoerd. Het doel van de studie was om te onderzoeken of het strategisch beleggings- en risicobeleid nog aansluit bij de bestaande ambitie, risicohouding, pensioenregeling en verplichtingenstructuur. Ortec Finance heeft de ALM studie uitgevoerd. In de analyse is 15 jaar vooruit gekeken en inzichtelijk gemaakt welke effecten eventuele wijzigingen in het beleggingsbeleid hebben op die resultaten. Daarbij is gekeken naar verwachtingen en risico's omtrent de dekkingsgraad, kans op korten van pensioenen en indexatieperspectief.

De dekkingsgraad stijgt in het basisscenario (OFS) als gevolg van veronderstelde rentestijging, positief premie-effect en overrendement. Bij het alternatieve economische scenario "langer laag" is deze stijging beperkter door een lager verwachte rentestijging en duidelijk lager verwacht overrendement. Gezien het premiebeleid van SPNG (tienjaars gemiddelde rente) en de verwachte rentestijging levert de premie een belangrijke bijdrage aan de stijging van de dekkingsgraad. Door de lage initiële

dekkingsgraad (primo 2019) is er de eerste jaren geen ruimte voor toeslagverlening. Daarnaast zijn in de ALM-studie een aantal alternatieven in het beleggingsbeleid doorgerekend. Samengevat ziet het bestuur met de uitkomsten van de ALM bevestigd dat het huidige strategische beleggingsbeleid voldoet. Op één onderdeel wordt het beleggingsbeleid aangepast. Het bestuur heeft besloten om de valuta afdekking in de categorie Aandelen wereldwijd van 100% te verlagen naar 75%. Uit de ALM kwam naar voren dat dit een licht positieve impact heeft op het verwachte rendement zonder dat het risico noemenswaardig toeneemt. Verder wordt er bespaard op de afdekkingskosten. De aanpassing wordt uitgevoerd zodra SPNG uit de tekortsituatie is.

Updaten van portefeuilleconstructie aan de hand van actuele rendementsverwachtingen

Jaarlijks voert SPNG een portefeuilleconstructie-update uit om de meest recente rendementsverwachtingen op balansniveau te evalueren.

Opstellen van investment cases

In 2019 is aandacht gegeven aan het opstellen van investment cases voor de bestaande beleggingscategorieën. In 2019 heeft het bestuur investment cases voor de categorieën Staat en niet-staat vastgesteld. In 2020 worden investment cases voor de overige categorieën opgesteld. Met een investment case wordt door SPNG onderbouwd onder welke aannames, verwachtingen en voorwaarden een beleggingscategorie aan de beleggingsportefeuille is toegevoegd. Deze investment cases kunnen tevens als raamwerk dienen voor een periodieke beoordeling of de betreffende beleggingscategorie en het daarbij gevoerde beleid daarbij nog steeds in overeenstemming is met de vooraf geformuleerde doelstelling en verwachtingen.

Rebalancing

In 2019 is ieder kwartaal conform mandaat een rebalancing uitgevoerd. In verband met de geplande brexit per 1 oktober 2019 was de gedachte om de rebalancing per 30 september 2019 uit te stellen. Door het uitstel van de brexit heeft de rebalancing uiteindelijk wel plaatsgevonden op 1 oktober 2019.

Evaluatie beleggingsbeleid

Op jaarbasis worden diverse onderdelen van het beleggingsbeleid geëvalueerd. In 2019 heeft SPNG onder andere de renteaafdekking, de vermogensbeheerders en beleggingscategorieën geëvalueerd.

Resultaat

Totaal

Er kan worden geconcludeerd dat 2019 een zeer positief beleggingsjaar is geweest met een totaal nettorendement van 13,41% (2018: -1,37%).

Verzekerd deel

Met het deel van de beleggingsportefeuille bij Nationale-Nederlanden (ING) werd met een rendement van 10,41% (na kosten) een outperformance gerealiseerd van 0,09% ten opzichte van de overeengekomen benchmark. Bij Aegon werd met een rendement van 8,80% (na kosten) een underperformance van 0,31% behaald ten opzichte van de overeengekomen benchmark. Het procentuele rendement is berekend ten opzichte van de gemiddelde marktwaarde van de beleggingsdepots.

Eigen beheer

Met het deel van de beleggingsportefeuille eigen beheer werd een rendement behaald van bruto (voor kosten) 25,40% en netto (na kosten) 25,01%. Per saldo een netto underperformance van 0,84% ten opzichte van de benchmark.

Samenstelling beleggingsportefeuille

Bij de beleggingsportefeuilles wordt onderscheid gemaakt naar de volgende deelportefeuilles:

- Nationale-Nederlanden (ING): verzekerde pensioenen bij NN opgebouwd tot en met 2012.
- Aegon: verzekerde pensioenen bij Aegon opgebouwd tot en met 2012.
- Achmea IM: eigen beheer pensioen opgebouwd vanaf 1 januari 2013.

De in deze paragraaf omschreven beleggingsportefeuilles bij de verzekeraars zijn exclusief de leningen in verband met inbreng reserve en voorschotleningen. Deze leningen belopen eind 2019 in totaal € 35,9 miljoen (2018: € 37,3 miljoen). De nominale waarde van de annuïtair in te brengen reserve is € 24,4 miljoen.

Performance Nationale Nederlanden (verzekerd deel)

Beleggingscategorie	mandaat strategisch	weging eind 2019	markt- waarde	Performance portefeuille	Performance benchmark
Vastrentende waarden	76,75%	74,86%	€ 254.890	6,41%	5,95%
Aandelen	19,25%	21,17%	€ 72.078	27,21%	28,93%
Onroerend goed	4,00%	3,97%	€ 13.506	17,22%	17,67%
Liquide middelen	0,00%	0,01%	€ 29		
Totaal voor kosten	100,00%	100,00%	€ 340.503	10,49% ¹⁾	10,32%

Performance Aegon (verzekerd deel)

Beleggingscategorie	mandaat strategisch	weging/ tactisch eind 2019	markt- waarde	Performance portefeuille	Performance benchmark
SAF Fixed Income	75,00%	73,96%	€ 179.374	5,53%	5,20%
SAF Equity	25,00%	25,57%	€ 62.012	20,60%	21,52%
Liquide middelen	0,00%	0,47%	€ 1.148		
Totaal voor kosten	100,00%	100,00%	€ 242.534	9,12%	9,11%

1) Dit is het brutoresultaat. Na kosten is het resultaat 10,41% (2018: -1,69%).

Overzicht van de deelbeleggingen van SAF Fixed Income, SAF Equity en liquiditeiten:

Beleggingscategorie	Feitelijke weging	Rendement SAF ¹⁾	Rendement benchmark
- Staatsobligaties	16,98%	4,25%	4,25%
- Credits Euro	20,13%	6,85%	6,24%
- Hypotheken	19,68%	4,86%	3,98%
- Asset Backed Securities	5,78%	1,68%	1,10%
- High Yield Euro Class Z A	1,87%	11,75%	10,71%
- High Yield Euro Class Z hedged Acccum	2,27%	11,49%	10,91%
- High Yield US Short duration Euro	1,52%	6,57%	7,72%
- Emerging Market Debt	4,93%	12,23%	11,66%
- Tactical interest rate overlay	0,76%	-7,54%	6,57%
- Aandelen	14,02%	26,26%	24,70%
- Vastgoed	3,88%	28,19%	24,75%
- Grondstoffen	1,43%	14,32%	12,60%
- Hedge Funds	2,08%	3,88%	2,64%
- Private Equity	3,14%	13,12%	28,93%
- Global TAA + Pool	0,91%	-8,38%	-0,41%
- Liquiditeiten	0,63%		
Totaal	100,00%	9,12% ¹⁾	9,11%

De totale benchmark is (gewogen) samengesteld uit de benchmarks van de onderliggende beleggingsfondsen.

1) Dit betreft het rendement voor kosten, na kosten is het rendement (totaal) 8,80% (2018: -1,28%).

Performance Achmea IM (eigen beheer deel)

De samenstelling van de eigen beheer beleggingsportefeuille is weergegeven in onderstaande tabel:

Beleggingscategorie	Mandaat strategisch	Weging eind 2019	Markt- waarde	Performance portefeuille	Performance benchmark
Vastrentende waarden					
- Investment Grade	54,00%	33,41%	67.687	4,84%	4,96%
- Overlay fondsen		16,26%	32.942	43,83%	43,84%
- High Yield	7,50%	8,21%	16.623	9,04%	10,64%
- Opkomende markten	7,50%	7,72%	15.634	16,45%	16,24%
Aandelen					
- Wereld	25,00%	27,79%	56.323	30,72%	30,02%
- Opkomende markten	5,00%	5,55%	11.237	20,46%	20,61%
Liquiditeiten	1,00%	1,06%	2.156	-0,54%	-0,39%
Totaal assets	100,00%	100,00%	202.603	26,67%	27,03%
Bijdrage valuta overlay			588	-1,18%	
Totaal ¹⁾			203.191	25,40%	

Toelichting op resultaat 2019 (eigen beheer)

Afdekking renterisico

Het renterisico is één van de grootste en belangrijkste risico's op de balans van een pensioenfonds. Het pensioenfonds beheerst dit risico door te beleggen in Staatsobligaties euro, Niet-staatsobligaties euro en Overlay Fondsen van Achmea IM. Het pensioenfonds dekt 70% van het renterisico op basis van de (UFR) rekenrente af. In 2019 is dit beleid niet aangepast.

De swaprente daalde gedurende 2019 flink. De 30-jaars swaprente liet in 2019 bijvoorbeeld meer dan een halvering zien, van 1,32% naar 0,60%. Het pensioenfonds dekt het renterisico niet volledig af. Hierdoor had de rentedaling een negatieve impact op de dekkingsgraad aangezien de waarde van de technische voorziening sterker in waarde toenam dan de waarde van de beleggingen.

Afdekking valutarisico

De beleggingsportefeuille van het pensioenfonds bevat beleggingen die in buitenlandse valuta's genoteerd zijn. Hierdoor ontstaat valutarisico. Valutarisico is het risico dat de buitenlandse valuta's dalen en de beleggingen omgerekend in euro in waarde dalen. Het pensioenfonds heeft als doel het valutarisico zoveel mogelijk af te dekken. Belangrijke buitenlandse valuta's waarin belegd wordt, zijn de Amerikaanse dollar, Britse pond, Japanse yen en Zwitserse franc. Het valutarisico van deze valuta's wordt binnen de categorieën Aandelen Wereld en Obligaties Opkomende Markten (in harde valuta) voor 100% afgedekt naar de euro. Andere valuta's worden niet afgedekt. Voor de beleggingscategorie Global High Yield werd het valutarisico volledig afgedekt binnen de beleggingsinstelling.

1) Dit betreft het resultaat voor kosten. Na kosten bedraagt het rendement 25,01% (2018: -0,66%).

Per saldo droeg de valuta afdekking negatief bij aan het resultaat van de portefeuille over 2019.

De valuta afdekking beschermt namelijk tegen een daling van de afgedekte valuta's. Als deze valuta's dalen levert de valuta afdekking dus waarde op. Als de afgedekte valuta's echter stijgen levert de valuta afdekking een negatieve waarde op. Dit was het geval in 2019: de Amerikaanse dollar, Britse pond, Japanse yen en Zwitserse franc stegen allemaal in meer of mindere mate ten opzichte van de euro. De toename varieerde van 2,2% tot 5,9%. De stijging van de Amerikaanse dollar, met 2,2%, was bepalend voor het resultaat van de valuta afdekking, omdat dit de grootste valutapositie is.

Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB)

Het bestuur van SPNG heeft de volgende MVB-overtuigingen en -ambitie vastgesteld. Deze zijn gedurende het verslagjaar niet gewijzigd.

MVB-overtuigingen

- Bij vormgeving en doorontwikkeling van het MVB-beleid zal het pensioenfonds het risico-rendement perspectief van beleggingen als belangrijk uitgangspunt nemen. Daarnaast spelen het maatschappelijke perspectief en de reputatie van het fonds een relevante rol in de vormgeving van het MVB-beleid.
- Bij toepassing/uitbreiding van gevoerd MVB-beleid neemt het pensioenfonds het kostenaspect ervan te allen tijde in overweging. Hierbij kan expliciet in ogenschouw worden genomen of de effecten van de MVB-beslissing de omvang van de te maken kosten rechtvaardigt.
- Het bestuur heeft vastgesteld dat het belangrijk is om de portefeuille zoveel mogelijk te vrijwaarden van maatschappelijk onwenselijke activiteiten. Mits het MVB-beleid vooraf helder vastgesteld is, mogen rendementen binnen grenzen afwijken van de benchmark.

MVB-ambitie

- Wij zullen mede ingegeven door de beperkte omvang van het pensioenfonds eerder een volger zijn dan een voorloper in de ontwikkelingen van het MVB-beleid.
- MVB-overwegingen vormen een relevant, maar niet in alle omstandigheden leidend principe voor ons pensioenfonds bij de zoektocht naar (nieuwe) beleggingsmogelijkheden en oplossingen.
- Het realiseren van maatschappelijke impact is geen direct doel voor het pensioenfonds. Het realiseren van een goed financieel rendement staat voorop.

SPNG heeft het vermogensbeheer van het eigen beheer deel uitbesteed aan Achmea Investment Management B.V. (Achmea IM). Achmea IM geeft als fiduciair manager van SPNG op onderstaande wijze invulling aan de MVB-overtuigingen en -ambitie van het bestuur. Het MVB-beleid is toegepast op de intern beheerde institutionele beleggingsfondsen die zijn ingericht met discretionaire mandaten. Het zijn de volgende:

- Achmea IM Wereldwijd High Yield Fonds
- Achmea IM Euro Investment Grade Credits Fonds
- Achmea IM EMU Staatsobligaties Fonds
- Achmea IM Geldmarkt Fonds

Maatschappelijk verantwoord beleggen wordt gedaan op verschillende manieren:

- Het uitsluiten van bepaalde beleggingen.
- Het in gesprek gaan met bedrijven waarin belegd wordt en het aanmoedigen van vermogensbeheerders om bij het beleggen ook aandacht te hebben voor duurzaamheid.

Het uitsluiten van bepaalde beleggingen

Er wordt niet belegd in bedrijven die omstreden wapens ontwikkelen, testen, produceren, verkopen, verhandelen of onderhouden. Het gaat om de volgende omstreden wapens:

- clustermunitie
- anti-persoonsmijnen
- biologische en chemische wapens
- nucleaire wapens

Wapens zijn omstreden als deze onevenredig veel leed en slachtoffers veroorzaken, geen onderscheid maken tussen burger- en militaire doelen en ook na afloop van een conflict slachtoffers kunnen maken. Deze wapens zijn door het internationaal recht verboden of staan internationaal ter discussie. Ook wordt niet belegd in bedrijven die een groot belang hebben in andere bedrijven die omstreden wapens produceren. Een voorbeeld van een groot belang is dat een bedrijf meer dan de helft van de aandelen heeft.

Omstreden landen

De Nederlandse overheid kan maatregelen nemen tegen andere landen ('sancties') volgens de Sanctiewet uit 1977. Dit zijn landen die bijvoorbeeld mensenrechten schenden of een bedreiging vormen voor de internationale vrede en veiligheid. Sancties zijn bijvoorbeeld wapenembargo's en handelsbeperkingen. De Sanctiewet uit 1977 wordt als hulpmiddel gebruikt bij het uitsluiten van landen.

Tabaksproducenten

Er wordt niet belegd in fabrikanten van tabaksproducten (zoals sigaretten en sigaren). Tabaksproducten zijn slecht voor de gezondheid. Er wordt ook niet belegd in bedrijven die een groot belang hebben in andere fabrikanten van tabaksproducten.

Bedrijven die zich niet houden aan het Global Compact

Er wordt niet belegd in bedrijven die zich niet houden aan het Global Compact van de Verenigde Naties. Het Global Compact bestaat uit afspraken over:

- mensenrechten
- arbeidsomstandigheden
- milieu
- corruptie

Elk jaar wordt de beleggingsportefeuille gescreend aan de hand van research van een onafhankelijke onderzoeksbureau om te beoordelen of de bedrijven waarin belegd wordt zich houden aan het VN Global Compact de OESO richtlijnen en de Guiding principles on Business and Human rights. Wanneer de schending langer dan twee jaar aanhoudt en de ondernemingen geen progressie boeken in het oplossen van de schending dan wordt de onderneming uitgesloten van beleggingen.

Het in gesprek gaan met bedrijven waarin belegd wordt

Met deze bedrijven wordt gesproken over maatschappelijk verantwoord ondernemen, ofwel 'engagement'. Zo wil Achmea IM het duurzame gedrag van bedrijven waarin wordt belegd verbeteren. De verwachting is dat dit leidt tot betere beleggingsresultaten.

Bij de gesprekken met bedrijven worden de afspraken uit het Global Compact gebruikt. Voor deze gesprekken worden de bedrijven gekozen die minder goed scoren op het Global Compact. Er worden duidelijke afspraken gemaakt om hun gedrag te verbeteren. Ook wordt afgesproken wanneer ze hun gedrag moeten hebben verbeterd. De Engagement richtlijnen ('Engagement Guidelines') staan op de website van Achmea IM.

Met het management van deze bedrijven wordt ook over andere onderwerpen gesproken dan de onderwerpen uit het Global Compact. Voorbeelden zijn de manier waarop een bedrijf om gaat met CO2 uitstoot of de manier waarop het personeel beloond wordt. De gesprekken gaan alleen over onderwerpen die het management zelf kan veranderen.

Overige beleggingen van SPNG

Naast de Achmea fondsen belegt SPNG in aandelen via BlackRock fondsen (wereld en opkomende landen). In 2019 is SPNG overgestapt van het BlackRock MSCI World Index Fund B naar het BlackRock CCF Developed World (ESG screende) Index Fund. Naast per saldo iets lagere kosten is het ESG-beleid in dit beleggingsfonds ruimer gedefinieerd. Naast distributeurs en producenten van controversiële wapens worden bedrijven uitgesloten die mensenrechten schenden, die betrokken zijn bij corruptie en die onvoldoende begaan zijn met het milieu. Ook is er een uitsluiting van tabaksproducenten. Het ESG-beleid van het CCF fonds sluit beter aan bij het ESG-beleid dat SPNG in andere delen van de portefeuille hanteert.

Ten aanzien van Emerging Markets Debt belegt SPNG in een passief EMD (hard currency) fonds van Legal&General, het Investec EMD (local currency) beleggingsfonds en een passief EMD (local currency) beleggingsfonds van Legal& General (per 1 april 2019 in de plaats gekomen van het EMD LC fonds van Stone Harbor). Naast de wettelijke eisen die door de Europese overheden worden gesteld, hanteren Legal &General en Investec geen specifiek landen uitsluitingsbeleid.

Economische vooruitzichten 2020

Ontwikkeling corona-uitbraak bepalend voor economische ontwikkelingen

Het coronavirus houdt de wereld in zijn greep. Naast de humanitaire tragedie leidt de coronacrisis tot veel economische onzekerheid. De maatregelen om de coronapandemie te bestrijden hebben grote delen van de wereldeconomie stilgelegd. Een wereldwijde economische recessie in 2020 is vrijwel zeker. De vraag is alleen hoe diep deze wordt en hoe lang de coronacrisis zal doorwerken op de economie.

De beleidsmakers trekken alles uit de kast om de effecten van de coronacrisis te bestrijden. Centrale banken kopen ongelimiteerd diverse soorten obligaties op en doen er alles aan om de rust terug te brengen op de financiële markten. Overheden tuigen enorme noodpakketten op en in de eurozone zijn de begrotingsregels losgelaten.

De coronacrisis leidde tot een crisis op de financiële markten. De volatiliteit nam in maart 2020 op alle markten sterk toe. Aandelenmarkten gingen onderuit, de liquiditeit droogde op en risico-opslagen op kredietobligaties liepen sterk op. De rente op Duitse staatsobligaties was volatiel maar bleef per saldo laag. De olieprijs kelderde door zowel de vraaguitval als het toegenomen aanbod.

De onzekerheid over de economie en op de financiële markten is groot. In het scenario van een 'Beheerste uitbraak' zou de economie kunnen herstellen in de tweede helft van 2020 na de grote wereldwijde economische schok in de eerste helft van jaar. De extreme inzet van monetaire en begrotingsmaatregelen dempt de negatieve effecten voor de wereldeconomie en de financiële markten. In dit scenario stabiliseren financiële markten en herstellen risicovolle beleggingen. Rentenniveaus blijven laag in dit scenario, maar lopen op middellange termijn licht op.

In het geval van een risicoscenario 'Pandemie XL', vindt er in dit scenario geen economisch herstel plaats in de tweede helft van het jaar. De schok duurt langer en zorgt voor permanente schade. De onrust op de financiële markten blijft groot en risicovolle beleggingen zullen op korte termijn verder onder druk komen te staan. Rentenniveaus blijven laag, maar de ruimte voor verdere dalingen lijkt beperkt. Dit scenario heeft kenmerken van een stagflatieschok.

Actuariële analyse resultaat

Analyse van het resultaat

Het totale resultaat van € 8.233 (2018: € -13.706) wordt gesplitst in een resultaat ten bate of laste van het vermogen voor risico fonds (eigen beheer) en een resultaat ten bate of laste van het eigen vermogen garantiecontract (verzekerd deel). Dit leidt tot de volgende splitsing van het resultaat van 2019.

	Eigen beheer	Verzekerd deel	Totaal 2019	Totaal 2018
Beleggingsopbrengsten	-4.143	5.867	1.724	-11.050
Premie	-620	-9	-629	-768
Waardeoverdrachten	20	-349	-369	-878
Kosten	0	29	29	15
Uitkeringen	58	264	322	149
Sterfte	-185	0	-185	-44
Arbeidsongeschiktheid	-225	0	-225	169
Mutaties	-46	0	-46	-13
Toeslagverlening	11	0	11	-4.037
Overige mutaties TV	0	976	976	3.389
Andere oorzaken	9	-761	-752	-638
Totaal	-5.161	6.017	856	-13.706

Eigen beheer

Het negatieve resultaat in het eigen beheer deel wordt met name veroorzaakt door de beleggingsopbrengsten. Het beleggingsresultaat is negatief omdat het directe en indirecte rendement op de beleggingen lager was dan de benodigde interesttoevoeging aan de technische voorzieningen en de wijziging van de technische voorziening die volgt uit de wijziging van de rentetermijnstructuur.

Verzekerd deel

Het positieve resultaat in het verzekerd deel wordt met name verklaard door de gerealiseerde overrente in de Aegon depots en het behaalde rendement op de vrije reserve verzekerd deel. De door Aegon uitgekeerde overrente was hoger dan de totale beheerskosten vermogensbeheer en het technisch resultaat op het verzekerd deel. De gerealiseerde overrente in het NN-depot is in mindering gebracht op de gecumuleerde negatieve overrente uit voorgaande jaren. Eind 2019 bedroeg de gecumuleerde negatieve overrente in het NN-depot € -5,4 miljoen. Deze post is in de jaarrekening van SPNG niet zichtbaar.

Voor een nadere onderbouwing van de analyse wordt verwezen naar het actuarieel rapport 2019.

Verzekerdenbestand

	Actieve deelnemers	Gewezen deelnemers	Pensioen-gerechtigden	Totaal
Stand per 31 december 2018	5.462	20.958	6.011	32.431
Mutaties door:				
Nieuwe toetredingen	1.368			1.368
Ontslag met premievrije aanspraak	-1.139	1.139		0
Waardeoverdracht		-34		-34
Ingang pensioen	-33	-348	226	-155
Overlijden	-14	-72	-265	-351
Afkoop		-76	-145	-221
Andere oorzaken	23	-211	486	298
Mutaties per saldo	205	398	302	905
Stand per 31 december 2019	5.667	21.356	6.313	33.336

Specificatie pensioengerechtigden

	2019	2018
Ouderdomspensioen	4.881	4.622
Partnerpensioen	1.373	1.313
Wezenpensioen	59	76
Totaal	6.313	6.011

Onder de actieve deelnemers zijn 239 deelnemers opgenomen met (gedeeltelijke) premievrijstelling in verband met arbeidsongeschiktheid.

Uitvoeringskosten

	2019 ¹⁾	2018 ¹⁾
Pensioenbeheer (pensioenuitvoeringskosten in euro per deelnemer)	€ 151	€ 165
Kosten van het pensioenbeheer bestaan uit:		
– Bestuurs- en administratiekosten	€ 1.555	€ 1.538
– Advieskosten	€ 145	€ 243
– Toezichtkosten	€ 113	€ 117
Totaal	€ 1.813	€ 1.898
Vermogensbeheer:		
– Kosten in % van het gemiddeld belegd vermogen	0,241%	0,194%
– Transactiekosten in % van het gemiddeld belegd vermogen	0,063%	0,083%

Om de kosten per deelnemer te berekenen is conform de aanbeveling van de Pensioenfederatie het aantal deelnemers gedefinieerd als de som van het aantal actieve deelnemers en pensioengerechtigden. Gewezen deelnemers tellen dus niet mee in deze berekening. De in de jaarrekening verantwoorde pensioenuitvoeringskosten 2019 zijn € 99 hoger dan hierboven gepresenteerd. Het verschil wordt verklaard door € 58 beleggingskosten en € 41 vrijval excasso eigen beheer die in de berekening van de kosten per deelnemer niet zijn meegenomen.

Kosten pensioenbeheer

De pensioenuitvoeringskosten zijn in 2019 in totaal met € 85 gedaald. Het aantal actieve deelnemers en pensioengerechtigden is 2019 gestegen van 11.473 naar 11.980. De daling van de kosten is met name veroorzaakt door lagere advieskosten (€ 98), communicatiekosten (€ 26), bestuurskosten (€ 14) en toezichtkosten (€ 4). De administratiekosten AZL stegen in 2019 als gevolg van de invoering van IORP II wetgeving (met name UPO slapers). De administratiekosten AZL stegen met € 50. De overige pensioenuitvoeringskosten stegen per saldo met € 4 en de vrijval excasso eigen beheer was € 3 lager.

Kosten vermogensbeheer ²⁾

De kosten van het vermogensbeheer kunnen in twee categorieën worden onderscheiden:

- De eerste categorie betreft de kosten zoals die in de jaarrekening zijn verwerkt, waaronder de beheervergoeding van de vermogensbeheerder(s), het bewaarloon, kosten van ondersteuning bij het vermogensbeheer, kosten accountant betreffende het vermogensbeheer en kosten met betrekking tot de beleggingsadministratie.
- De tweede categorie betreft kosten die rechtstreeks ten laste van het beleggingsrendement zijn gebracht. Deze kosten zijn dus niet inbegrepen in de kosten van de vermogensbeheerder(s) zoals opgenomen in de jaarrekening.

Daarnaast worden er nog transactiekosten en aan- en verkoopkosten gemaakt. De beleggingskosten voor de depots bij de verzekeraars bedroegen in 2019 0,233% (2018: 0,194%). De stijging van de kosten werd veroorzaakt doordat in 2018 éénmalig te veel geboekte kosten over voorgaande jaren in mindering zijn gebracht. Voor het eigen beheer depot daalden de kosten in 2019 naar 0,527% (2018: 0,679%). De daling werd met name veroorzaakt door een toename van het gemiddeld belegd vermogen.

1) Bedragen zijn inclusief BTW

2) De herziene Aanbevelingen uitvoeringskosten van de Pensioenfederatie adviseren deze kosten ook in relatie te bekijken tot: a de gekozen beleggingsmix en de bijbehorende benchmarkkosten; b het rendement over een langere termijn, ook in relatie tot het bijbehorende benchmark rendement.

Governance

Bestuur

Het bestuur heeft in 2019 tienmaal vergaderd. De belangrijkste onderwerpen die in de bestuursvergaderingen aan de orde kwamen, zijn:

- De financiële positie van SPNG met in het bijzonder de scheiding tussen het verzekerd deel en eigen beheer.
- De missie, visie en strategie in samenhang met de uitwerking van mogelijke toekomstscenario's van SPNG.
- Het verlengen van aflopende uitvoeringsovereenkomsten met vrijwillig aangesloten ondernemingen.
- Het aanscherpen van het risicomanagementproces binnen SPNG.
- Het treffen van maatregelen en opstellen van fondsdocumenten om te voldoen aan de wettelijke bepalingen omtrent IORP II. In dat kader is het beleidsplan integraal risicomanagement en het geschiktheidsbeleid aangepast en is het beleid sleutelfuncties SPNG vastgesteld.
- Het evalueren van diverse uitbestedingsrelaties, adviseurs, fondsorganen en de commissiestructuur.
- Het verlenen van medewerking aan diverse uitvragen van DNB.
- Het werven van een nieuw lid in de raad van toezicht.
- Het vaststellen van de premie 2020 rekening houdend met marktontwikkelingen en ontwikkelingen rondom het pensioenakkoord.
- Het aanpassen en vaststellen van fondsdocumenten waaronder de statuten en reglementen Rvt en Vo, het beleggingsplan 2019, Abtn, het pensioen- en -uitvoeringsreglement 2013, IT-beleid, werkgeversprocedure, handhavingsbeleid, gedragscode, reglement klachten en geschillenprocedure, vergoedingsbeleid en de haalbaarheidstoets.

Naast de bestuursvergaderingen waren er meerdere studiedagen gedurende 2019. In januari 2019 was er een kick-off sessie met de verschillende fondsorganen onder leiding van een externe adviseur. Dit naar aanleiding van de benoeming van drie nieuwe leden in de raad van toezicht eind 2018. Doel van deze sessie was kennismaking met elkaar en de taken van de verschillende fondsorganen en de onderlinge samenwerking te bespreken. Naar aanleiding van deze sessie hebben de fondsorganen de governance beliefs SPNG opgesteld. In maart was er een studiedag voor bestuur, raad van toezicht en verantwoordingsorgaan tezamen. Daar is de financiële opzet van SPNG besproken, alsmede het doorlopen proces rondom de toekomst. In oktober zijn er twee studiedagen voor alleen het bestuur georganiseerd.

Het bestuur heeft in het verslagjaar één keer (juni 2019) gezamenlijk met de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan overlegd. Het dagelijks bestuur heeft verschillende malen overlegd gevoerd met raad van toezicht en verantwoordingsorgaan. De belangrijkste gespreksonderwerpen waren de werkrelatie tussen bestuur, verantwoordingsorgaan en raad van toezicht (governance beliefs), de jaarrekening 2018, de toekomst van SPNG, de uitkomst van de haalbaarheidstoets en de premie 2020. Het verantwoordingsorgaan heeft gedurende 2019 viermaal afzonderlijk vergaderd; de raad van toezicht vijfmaal. Verder hebben verantwoordingsorgaan en raad van toezicht twee keer met elkaar vergaderd zonder aanwezigheid van bestuur.

Fondsdocumenten

In het verslagjaar zijn de volgende fondsdocumenten gewijzigd.

Statuten

Gedurende het verslagjaar zijn de statuten aangepast. Onder andere de volgende aspecten zijn aangepast. De goedkeuring van de rvt bij de benoeming van bestuursleden is vervallen en vervangen door de relevante bepaling uit de Code pensioenfonds. Het lidmaatschap van een fondsorgaan vervalt automatisch bij het verstrijken van de zittingstermijn. De schorsingsprocedure bestuur is aangepast in lijn met de bepalingen van de code pensioenfonds. IORP II bepalingen inzake sleutelfuncties zijn toegevoegd. Tenslotte is de tekst omtrent de aanwending batig saldo bij ontbinding van SPNG iets verruimd. De statuten zijn op 18 juni 2019 bij de notaris gepasseerd.

Reglement Rvt en Verantwoordingsorgaan

De reglementen voor raad van toezicht en verantwoordingsorgaan zijn aangepast. Zo zijn de bepalingen omtrent het aantal leden verantwoordingsorgaan en de benoeming aangepast. Verder worden rvt-leden –conform de code pensioenfondsen– benoemd na bindende voordracht van het verantwoordingsorgaan. Er is een schorsingsprocedure voor leden van het verantwoordingsorgaan en de raad van toezicht in de reglementen opgenomen. Tenslotte zijn de teksten inzake geheimhouding geharmoniseerd in de verschillende documenten.

Pensioenreglement

Gedurende 2019 zijn enkele kleine wijzigingen in het pensioenreglement 2013 aangebracht. Een actuele versie van het pensioenreglement is beschikbaar op de website van SPNG.

Uitvoeringsreglement

Het uitvoeringsreglement is aangepast aan de veranderingen in het pensioenreglement voor zover daar noodzaak toe was. Een actuele versie van het uitvoeringsreglement is beschikbaar op de website van SPNG.

Abtn

In 2019 is de Abtn tweemaal op een aantal onderdelen aangepast. In maart 2019 zijn de volgende wijzigingen in de Abtn doorgevoerd. Het organogram van SPNG en de tekst daarna is aangepast aan de gewijzigde commissiestructuur en de IORP II sleutelfuncties. Daarnaast zijn de taken van de commissie risicomangement aangescherpt. Verder is de tekst aangepast aan de gewijzigde klachten- en geschillenprocedure, zijn de governance beliefs toegevoegd alsmede de MVB-overtuigingen en ambities. De waarderinggrondslagen zijn aangepast aan de uitkomsten van het grondslagen onderzoek en het premiebeleid en toeslagbeleid (eis toekomstbestendig indexeren) zijn aangescherpt. In september 2019 zijn de volgende wijzigingen aangebracht. Het minimum aantal leden van een commissie is teruggebracht rekening houdend met de eis dat sleutelfunctiehouders geen lid van een andere commissie kunnen zijn. Verder is het hoofdstuk over risicomangement aangepast aan de veranderingen in het beleid integraal risicomangement SPNG en in lijn gebracht met de IORP II wetgeving. Daarnaast is de toeslagambitie en de tekst rondom het strategisch beleggingsbeleid aangepast naar aanleiding van de uitkomsten van de ALM.

De verplichtstellingsbeschikking is in het verslagjaar niet gewijzigd.

Evenwichtige belangenafweging

SPNG voert als beleid dat het verzekerd deel en eigen beheer niet delen in elkaars opwaartse en neerwaartse risico's. De zekerheid waarmee de pensioenen worden uitgekeerd en mogelijke toeslagen worden verleend verschillen zo wezenlijk van elkaar dat het bestuur het niet evenwichtig vindt voor de deelnemers van beide afzonderlijke delen om deze samen te voegen. Vandaar dat de vermogens en pensioenen separaat worden geadministreerd.

Gedurende het verslagjaar zijn er geen beleidswijzigingen geweest waarbij de belangen van verschillende groepen aanspraak- en pensioengerechtigden tegen elkaar moesten worden afgewogen.

Wanneer premie-, toeslag- en beleggingsbeleid ter bijsturing van de financiële positie onvoldoende blijkt om de doelstelling van SPNG waar te maken of te voldoen aan de wet- en regelgeving, kan SPNG overgaan tot verlaging van pensioenaanspraken. Een verlaging van pensioenaanspraken is ultimum remedium voor het pensioenfonds.

Ingeval van een financieel tekort kan het bestuur van SPNG besluiten om de opgebouwde aanspraken en – rechten te verlagen als:

- De beleidsdekkingsgraad niet binnen 10 jaar op basis van de andere beschikbare sturingsmiddelen boven de vereiste dekkingsgraad komt.

- De beleidsdekkingsgraad voor het vijfde achtereenvolgende jaar onder de minimaal vereiste dekkingsgraad ligt en de actuele DNB-dekkingsgraad ook onder de minimaal vereiste dekkingsgraad ligt. Dan moet het pensioenfonds de pensioenen verlagen, zodanig dat DNB-dekkingsgraad gelijk wordt aan de minimaal vereiste dekkingsgraad.
- De verlagingen worden dan tijdsevenredig gespreid over maximaal 10 jaar.
- Er wordt alleen tot het verlagen van pensioenen besloten als het integrale herstelplan voor SPNG als geheel voorziet in een noodzakelijke verlaging.

Bij een eventuele verlaging wordt onderscheid gemaakt tussen het verzekerd deel en eigen beheer. Indien het integrale tekort wordt veroorzaakt door eigen beheer, dan worden de eigen beheer pensioenen verlaagd. Indien het integrale tekort wordt veroorzaakt door het verzekerd deel, dan worden de pensioenen in het verzekerd deel verlaagd. Dit beleid heeft mogelijk tot gevolg dat door de combinatie verzekerd deel en eigen beheer de eigen beheer pensioenen niet, of later verlaagd moeten worden dan als alleen naar het eigen beheer deel zou worden gekeken. Voordeel van het beleid is dat aan de wetgeving (integraliteit) wordt voldaan en dat alleen als uitiem redmiddel verlaagd wordt. Het alternatief (separaat opstellen van een herstelplan eigen beheer) zou mogelijk tot juridische issues met stakeholders kunnen leiden. Het beleid leidt niet tot vermenging van vermogen; er vloeien immers geen gelden uit het verzekerd deel naar eigen beheer en andersom. Een mogelijke verlaging van de pensioenen in eigen beheer wordt alleen uitgesteld. Als (later) blijkt dat ook vanuit het integrale herstelplan verlaagd zou moeten worden, zal de verlaging (in eigen beheer) wel groter zijn. In de ogen van het bestuur is op een evenwichtige wijze rekening gehouden met de belangen van betrokkenen.

Geschiktheid en evaluatie

Het geschiktheidsbeleid en het opleidingsplan zijn vastgelegd in een geschiktheidsplan. Dit plan is gebaseerd op de "Handreiking geschikt pensioenfonds bestuur" van de Pensioenfederatie. Het geschiktheidsplan wordt jaarlijks besproken en zo nodig aangepast. Naast de omschrijving en toelichting op de wijze van toetsing en ontwikkeling van deskundigheid van bestuursleden bevat het geschiktheidsplan tevens:

- Het door het bestuur geformuleerde functieprofiel waaraan bestuursleden en sleutelfunctiehouders moeten voldoen.
- De eisen met betrekking tot de minimaal benodigde beschikbaarheid van bestuursleden en de wijze waarop in eventuele lacunes wordt voorzien.

In het verslagjaar hebben bestuursleden diverse relevante bijeenkomsten bezocht van onder meer De Nederlandsche Bank, de Pensioenfederatie, Achmea IM en AZL. Daarnaast zijn twee interne studiedagen georganiseerd waarbij externe professionals van Achmea IM en Kempen & Co hebben gesproken over de ontwikkelingen rondom de marktrente en de mogelijkheden van een DC-pensioenregeling.

Gedurende 2019 heeft het bestuur regelmatig het eigen functioneren geëvalueerd. Hierbij is gesproken over het functioneren van het bestuur, het dagelijks bestuur, de commissies en de werkkrelatie met de raad van toezicht en –in mindere mate– het verantwoordingsorgaan. Daarnaast is gesproken over geschiktheid en diversiteit en mogelijke verbeteracties. Begin 2019 heeft het bestuur een formele zelfevaluatie gehouden. Verder heeft het dagelijks bestuur gedurende 2019 evaluatiegesprekken gevoerd met de individuele bestuursleden. Tijdens de studiedagen van oktober 2019 is door Ember Training & Coaching een sessie verzorgd over teamontwikkeling aan de hand van Profile Dynamics drijfverenanalyse.

Diversiteit

Bij de samenstelling van het bestuur als geheel, maar ook binnen de overige fondsorganen, speelt diversiteit een rol. Diversiteit binnen de fondsorganen verbreedt de horizon en bevordert daardoor het goed functioneren van deze organen. Het bestuur probeert bij de samenstelling zoveel mogelijk rekening te houden met de diversiteit en complementariteit van bestuursleden. De werving van nieuwe bestuursleden vindt plaats aan de hand van een functieprofiel. In dit functieprofiel zijn de geschiktheidseisen en competenties opgenomen. Elke competentie moet bij tenminste één bestuurslid goed ontwikkeld zijn. Bij de invulling van vacatures wordt expliciet gekeken naar complementariteit op dit punt in het licht van de huidige samenstelling van het bestuur. Het bestuur streeft

verder naar minimaal één vrouw in het bestuur en één persoon van 40 jaar of jonger. Aan dit streven werd ultimo 2019 niet geheel voldaan. Het bestuur van SPNG bevat geen vrouw. In het verantwoordingsorgaan en de raad van toezicht zijn overigens wel vrouwen vertegenwoordigd. Bij de invulling van nieuwe vacatures wordt derhalve aan de voordragende organisaties meegegeven dat bij gelijke geschiktheid de voorkeur van het bestuur uitgaat naar een vrouw en/of een persoon jonger dan 40 jaar.

Beloningsbeleid

In het kader van de werving van nieuwe leden van de raad van toezicht is het vergoedingsbeleid voor hen aangepast om te voorkomen dat de beloning belemmerend kan werken voor een professioneel en kritisch toezicht. Hiermee heeft het bestuur de aanbeveling van de oud-leden van de raad van toezicht overgenomen. De vergoeding voor bestuursleden en leden van het verantwoordingsorgaan is per 1 januari 2019 aangepast. De oude vacatievergoeding is omgezet naar een vaste vergoeding. De omzetting heeft budgetneutraal plaatsgevonden.

Gedragcode en compliance officer

De bestuursleden en overige aan SPNG verbonden personen zijn gehouden tot het naleven van de gedragscode van SPNG. Jaarlijks dienen zij een verklaring in te vullen en in te dienen bij de compliance officer van SPNG. Verder is het onderdeel compliance en integriteit een vast agendapunt van elke bestuursvergadering. Bestuursleden en medewerkers van het bestuursbureau wordt gevraagd of zij iets te melden hebben inzake compliance en integriteit. Naast de (af-)melding van (nieuwe) bestuursfuncties bij andere pensioenfondsen hebben zich geen meldingswaardige zaken voorgedaan. In het verslagjaar heeft de compliance officer geen redenen gezien om opmerkingen te maken.

De heer G. Aldershof (directeur NVG) is aangesteld als compliance officer. De compliance officer is onder meer belast met de controle op de naleving van de gedragscode. Daarnaast is vastgelegd dat de voorzitter van SPNG optreedt als compliance officer indien zich binnen het bestuur knellende situaties voordoen.

Wet- en regelgeving

In 2019 zijn aan het pensioenfonds geen dwangsommen of boetes opgelegd. Er zijn door de toezichthouders De Nederlandsche Bank N.V. en de Stichting Autoriteit Financiële Markten (AFM) geen aanwijzingen aan het fonds gegeven, noch is een bewindvoerder aangesteld of is bevoegdheidsuitoefening van organen van het fonds gebonden aan toestemming van de toezichthouder.

Op 15 november 2019 heeft een relatiegesprek plaatsgevonden tussen de bestuursleden van SPNG en de toezichthouders van DNB over onder andere de implementatie van de IORP II sleutelfuncties, de scheiding tussen eigen beheer en verzekerd deel, de missie en strategie van SPNG en de risicomanagementprocessen.

Gedurende 2019 heeft SPNG zijn medewerking verleend aan diverse informatieverzoeken van DNB en ACM. Het betrof de uitvraag niet-financiële risico's, de uitvraag strategiedocumentatie en de voorbereidingen inzake IORP II. De uitvragen zijn binnen de daartoe gestelde termijn beantwoord.

Code pensioenfondsen

Bij verantwoording over de naleving van de Code pensioenfondsen (versie 2018) geldt het principe 'pas toe of leg uit'. Afwijking van de norm is mogelijk als daar een goede reden voor is.

Normen uit de Code pensioenfondsen waarvan door SPNG is afgeweken in 2019

Onderstaand volgt een toelichting op de normen die (nog) niet volledig worden nageleefd:

- Code 25: Strikt gesproken heeft niet ieder bestuurslid evenveel stemrecht. De drie leden namens de deelnemers hebben stemrecht voor twee leden, terwijl alle andere bestuursleden stemrecht voor 1 lid hebben. Voor deze constructie is gekozen om het aantal bestuursleden zo laag mogelijk te houden en toch de drie werknemersverenigingen vertegenwoordigd te laten zijn in het bestuur.

Deze afwijking is indertijd door DNB opgemerkt naar aanleiding van de ingestuurde concept statuten. DNB heeft destijds om een nadere toelichting van het bestuur gevraagd. Die nadere toelichting was voor DNB afdoende. Ook het verantwoordingsorgaan is akkoord met deze afwijking.

- Code 33: in het bestuur zijn geen vrouwen vertegenwoordigd. In de benoeming van nieuwe leden in de organen wordt hier rekening mee gehouden.
- Code 33: het verantwoordingsorgaan kent geen leden onder de 40 jaar. In de benoeming van nieuwe leden in de organen wordt hier rekening mee gehouden.
- Code 34: de heer Slikkerveer heeft bij zijn herbenoeming per 1 januari 2020 een langere zittingsduur dan het maximum conform de code pensioenfonds. SPNG heeft besloten om hiervan af te wijken omdat bij de invoering van het maximum in 2014 (Wet versterking bestuur pensioenfonds) besloten is om reeds verstreken zittingstijd niet in de berekening mee te nemen. DNB heeft de herbenoeming goedgekeurd.

Klachten en geschillen

SPNG heeft een interne klachten- en geschillenprocedure. De reglementen zijn in 2019 aangepast. Deze zijn terug te vinden op de website van SPNG. Klachten en geschillen kunnen worden ingediend bij het bestuursbureau van SPNG. Klachten betreffen de uitvoering van de pensioenregeling. Geschillen gaan over de interpretatie van regelingen en afspraken. Indien men het niet eens is met de reactie op de klacht of het geschil dan kan men in beroep gaan bij de klachtencommissie of de geschillencommissie.

Gedurende 2019 zijn geen klachten ingediend en geschillen voorgelegd aan het pensioenfonds zelf.

Wel heeft AZL in 2019 4 klachten van deelnemers en 3 klachten van werkgevers ontvangen. De klachten van de werkgevers betroffen de hoogte van de premienota over augustus (verrekening incident partnerpensioen, zie uitbesteding) en het niet kunnen aanmelden van een deelnemer via de portal. De klachten van de deelnemers betroffen een bezwaar tegen het digitaal moeten reageren op een verzoek, dat de uitdiensttredingsbrief na een overlijden aan de ex-partner is verstuurd en het foutief informeren bij een toekenning ouderdomspensioen. Alle klachten zijn per jaareinde 2019 afgehandeld. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf uitbesteding onderdeel AZL.

Het bestuursbureau van SPNG en AZL hebben regelmatig contact met de aangesloten werkgevers, de deelnemers en pensioengerechtigden. De vragen en opmerkingen van aangesloten werkgevers gingen de aansluiting bij het pensioenfonds, de aanmelding van personeel en het doorgeven van (terugwerkende kracht) mutaties via de werkgeversportal en de premienota. De vragen van de deelnemers hadden over het algemeen betrekking op inkomende en uitgaande waardeoverdrachten, de toekenning van ouderdoms- en partnerpensioen, het Uniform Pensioen Overzicht (UPO) en het digitaal communiceren.

Uitbesteding

Uitbestedingsbeleid

Vanuit de historie als verzekerd fonds zijn de bedrijfsactiviteiten voor het overgrote deel uitbesteed aan derden. Met de overgang naar eigen beheer in 2013 is de pensioenadministratie overgegaan naar een andere pensioenuitvoerder (AZL N.V.) en is een nieuwe vermogensbeheerder aangetrokken voor het beheer van de eigen beheer gelden. Vanaf die tijd is de rol van het bestuursbureau als ondersteuner van het bestuur versterkt om meer grip op de partijen te hebben aan wie zaken zijn uitbesteed.

- De pensioenadministratie wordt uitgevoerd door een externe professionele uitvoeringsorganisatie die de werkzaamheden tegen een acceptabele prijs/kwaliteitverhouding uitvoert. Uitvoering in eigen beheer ligt, mede gezien de schaalgrootte, niet voor de hand.
- Het vermogensbeheer wordt uitgevoerd door externe professionele partijen die het beheer tegen acceptabele prijs/kwaliteitverhouding uitvoeren. Uitvoering in eigen beheer ligt, mede gezien de schaalgrootte van het fonds, niet voor de hand.

- De bestuursondersteuning wordt bij voorkeur niet uitbesteed aan de partij die de pensioenadministratie of vermogensbeheer voor het fonds uitvoert, maar door of namens het bestuursbureau uitgevoerd. Zo houdt het bestuur met behulp van het eigen bestuursbureau “countervailing power” tegenover de belangrijkste uitvoerders.
- Overige activiteiten van het fonds worden uitgevoerd door het bestuursbureau dan wel door, met toestemming van het bestuur, in te huren derden.

Het uitbestedingsbeleid is beschreven in de Abtn. Het bestuur houdt op een zodanige wijze toezicht op de uitbestede werkzaamheden dat het bestuur de bedrijfsprocessen op een adequate wijze kan (blijven) beheersen. Daartoe wordt zij ondersteund door de bestuurlijke commissies, het bestuursbureau en externe adviseurs.

Voor wat betreft de controle op de pensioenadministratie en het vermogensbeheer laat het bestuur de verzekeraars, de vermogensbeheerder en de pensioenuitvoerder verantwoording afleggen door onder meer het periodiek verstrekken van rapportages en overzichten. Deze rapportages worden in de bestuurlijke commissies behandeld en indien daar aanleiding toe is in het bestuur besproken. Daarnaast stellen deze partijen jaarlijks een ISAE/Standaard3402 verklaring op. De bevindingen bij de verklaringen worden besproken in de commissies en teruggekoppeld aan het bestuur. Daarbij is ook getoetst in hoeverre de door de uitvoerder verrichte werkzaamheden voor SPNG wel of niet onder de reikwijdte van de ISAE/Standaard3402 vallen.

Daarnaast vindt één keer per twee maanden in Heerlen overleg plaats tussen het bestuursbureau en de medewerkers van verschillende afdelingen van AZL. Besproken worden deelnemers- en werkgeverszaken, de handhaving van de verplichtstelling, het debiteurenbeheer, eventuele klachten, geschillen of incidenten, opvolging van bestuursbesluiten en algemene zaken en ontwikkelingen inzake de pensioenuitvoering. De resultaten van deze gesprekken worden teruggekoppeld aan het (dagelijks) bestuur. Naast het tweemaandelijks overleg heeft het bestuursbureau op zeer regelmatige basis contact via telefoon en/of email met medewerkers van AZL over pensioenuitvoeringszaken.

AZL

Op 1 januari 2019 is AZL overgestapt op een procesgeoriënteerde inrichting van de pensioenadministratie. Het betreft met name deelnemers gerelateerde processen. AZL heeft daarbij de klantenservice gecentraliseerd en een apart gespecialiseerd team voor bijzonderheden geformeerd. De verandering heeft een grote druk op de organisatie gelegd. Het gevolg hiervan was dat gedurende het eerste kwartaal van 2019 de dienstverlening niet conform contractuele afspraken kon worden uitgevoerd. Het betrof onder andere het niet tijdig reageren op e-mails, brieven en telefonisch contact. Ook waren er vertragingen in belangrijke processen zoals (einde) huwen of samenwonen, toekennen nabestaandenpensioen en uitgaande waardeoverdracht. AZL heeft extra capaciteit ingezet om de gemaakte afspraken te kunnen nakomen. Hoewel er in de volgende kwartalen een verbetering in de dienstverlening te zien was, staan eind 2019 nog niet alle SLA-afspraken op groen. Deze issues kwamen ook naar voren uit de beoordeling van de ISAE3402 verklaring van AZL.

Daarnaast hebben zich in 2019 enkele incidenten voorgedaan. Het incident met de grootste impact betrof de verzending van de UPO actieven. Na verzending bleek bij 1.800 personen in de UPO een te laag partnerpensioen te zijn opgenomen. Dit speelde bij de deelnemers waarop een overgangsbepaling (artikel 34 pensioenreglement) van toepassing was. AZL heeft de fout hersteld en in de zomer nieuwe UPO's naar de betreffende personen verstuurd. Daarnaast was bij de werkgevers waar deze deelnemers in dienst waren te weinig pensioenpremie in rekening gebracht. De te weinig in rekening gebrachte premie is gecorrigeerd met de premienota van augustus 2019. Overige incidenten betroffen het tijdelijk niet beschikbaar zijn van de deelnemersportal, het verkeerd verwerken van door een werkgever gemaakte keuzes en het tonen van twee verschillende doorsneepremies in een premienota. De incidenten zijn inmiddels afgehandeld. Wel staat de finale afwikkeling van het incident uit 2018 inzake de TWK-mutaties nog open. De afwikkeling hiervan vindt in het tweede kwartaal van 2020 plaats.

Uit analyse van de klachten en incidenten kwam naar voren dat binnen AZL meer handelingen handmatig worden verricht dan AZL heeft aangegeven en dat de incidenten zich juist hier voordoen. Daarom heeft het bestuur het oordeel over het risico negatief bijgesteld. SPNG voldoet op dit punt niet aan zijn eigen gedefinieerde risicohouding. Het risico vereist verhoogde waakzaamheid van het bestuur. Fouten maken kan echter niet helemaal voorkomen worden. SPNG zal direct en scherp reageren zodra zich een incident voordoet. AZL gaf aan dat de oorzaak van de incidenten niet zo zeer ligt aan de systemen en de processen, maar meer te wijten is aan gedrag en cultuur. De zorgen van het bestuur over de kwaliteit van de dienstverlening zijn gedeeld tijdens de evaluatie van de samenwerking die in november 2019 plaatsvond. Aan de directie van AZL is gevraagd om met een plan van aanpak te komen om de beheersing te verbeteren. Dit plan van aanpak is op 9 april 2020 van AZL ontvangen. AZL rapporteert op tweewekelijkse basis over de voortgang van de voorgestelde verbetermaatregelen. SPNG zal in 2020 verder het uitbestedingsbeleid ten aanzien van de pensioenuitvoering evalueren.

AZL heeft aan SPNG aangegeven dat het de excasso-activiteiten die het voor SPNG uitvoert per 1 januari 2020 gaat uitbesteden aan Visma (voorheen Raet). Omdat het om een zogenaamde cloud-uitbesteding gaat, heeft SPNG deze voorgenomen uitbesteding gemeld bij DNB. DNB heeft geen opmerkingen gemaakt.

Achmea IM

Gedurende het boekjaar zijn de werkzaamheden van Achmea IM niet noemenswaardig veranderd. In algemene zin is het bestuur tevreden met het niveau van de dienstverlening. Aandachtspunten worden snel en doeltreffend opgepakt door Achmea IM. Op 11 november 2019 is de samenwerking geëvalueerd. Beide partijen gaven aan tevreden te zijn met de gang van zaken.

Uit de beoordeling van de Standaard3402 verklaring over 2019 kwamen geen noemenswaardige zaken naar voren. In de kwartaalrapportages niet-financiële risico's is enkele malen melding gedaan van incidenten waarvan er een aantal ook betrekking hadden op SPNG. De impact van deze incidenten was gering. Daar waar SPNG hierdoor rendement is misgelopen of te veel kosten heeft gemaakt, is dit vergoed door Achmea IM.

Overige partijen

In algemene zin is het bestuur tevreden met de dienstverlening van de overige partijen. De werkzaamheden van de accountant en de actuaris zijn geëvalueerd. De formele evaluatiegesprekken met de medewerkers van het bestuursbureau zijn verschoven naar 2020.

Risicomanagement

Risicoprofiel

SPNG wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het pensioenfonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit op basis van de marktwaarde van de pensioenverplichtingen. Deze paragraaf bevat een inventarisatie van de belangrijkste risico's waarmee SPNG zich geconfronteerd ziet. SPNG monitort alle risico's waar het als pensioenfonds mee te maken heeft op regelmatige basis en heeft voor dit doel een commissie risicomanagement aangesteld.

Overigens is elders in het bestuursverslag de risicohouding (ondergrenzen van verwacht pensioenresultaat) beschreven en wordt in de jaarrekening nader ingegaan op de diverse beleggingsrisico's. Het beleid en de doelstellingen van het fonds worden periodiek –onder andere– door middel van een ALM-studie herijkt en daarnaast jaarlijks op hun haalbaarheid getoetst. Ook deze uitkomsten zijn elders in het bestuursverslag besproken.

Hieronder worden de voornaamste risico's en onzekerheden behandeld.

Strategische risico's

Anders dan veel andere bedrijfstakpensioenfondsen heeft SPNG vrijwillig en verplicht aangesloten ondernemingen. Ten aanzien van de vrijwillig aangesloten ondernemingen loopt SPNG het risico dat de continuïteit van het eigen beheer deel negatief wordt beïnvloed doordat zij na het aflopen van de contractduur de uitvoeringsovereenkomst niet verlengen. SPNG beheerst dit risico deels door het bieden van een attractieve, flexibele pensioenregeling met een goede prijskwaliteit verhouding en kwalitatief goede dienstverlening. Dit is ook de reden waarom SPNG diverse keuzemogelijkheden in de regeling aanbiedt. Het vereist tevens dat het fonds voortdurend voeling houdt met de wensen en behoeften van de achterban en de ontwikkelingen in de maatschappij. Daarom staat SPNG open voor samenwerking met andere pensioenfondsen en ondernemingen om samenwerkingsvoordelen te realiseren en onderzoekt het de mogelijkheden om een DC-regeling aan te bieden teneinde in de markt aantrekkelijk te blijven.

Het verplichtgestelde deel van SPNG ondervindt geen directe gevolgen van de markt als het gaat om de omvang van het deelnemersbestand. Door de trend naar verduurzaming van de maatschappij en de groei in de bedrijfstak herwinning grondstoffen (recycling) groeit het aantal verplicht aangesloten ondernemingen al een aantal jaar. SPNG voldoet aan de wettelijke eisen om de verplichtstelling in stand te kunnen houden.

Operationele risico's

Het bestuur is van oordeel dat de uitbesteding van de pensioenadministratie en het vermogensbeheer garant staan voor een betere uitvoering van de pensioenregeling dan indien geopteerd zou zijn voor eigen beheer. Dit betekent dat het bestuur een afzonderlijk uitbestedingsbeleid heeft geformuleerd waarop elders in dit bestuursverslag wordt ingegaan. Mede dankzij de goede samenwerking met AZL en Achmea IM kan SPNG steeds tijdig inspelen op de snel wijzigende wettelijke voorschriften in de complexe pensioenwetgeving.

Het bestuur is van oordeel dat de operationele risico's in de pensioenuitvoering beperkt zijn middels de volgende beheersingsmaatregelen: de jaarlijkse beoordeling van de ISAE/Service 3402-verklaringen die de uitvoeringsorganisaties aanleveren, de beoordeling van de kwartaalrapportages met opvolging van acties, de jaarlijkse evaluatie van de dienstverlening en het periodieke werkoverleg tussen het bestuursbureau van SPNG en de uitvoeringsorganisaties.

Naar aanleiding van organisatorische veranderingen binnen AZL en een reeks van incidenten heeft het bestuur vastgesteld dat ten aanzien van het operationeel risico verhoogde waakzaamheid naar AZL geboden is. Er wordt op dit punt niet voldaan aan de vastgestelde risicohouding. Het bestuur heeft maatregelen getroffen die verwoord zijn in de paragraaf over uitbesteding onderdeel AZL.

Financiële risico's

Ten aanzien van de financiële risico's wordt onderscheid gemaakt in een verzekerd deel en eigen beheer. SPNG voert als beleid dat het verzekerd deel en eigen beheer niet delen in elkaars opwaartse en neerwaartse risico's. Vandaar dat de vermogens en de pensioenen gescheiden worden geadministreerd. In het verzekerd deel zijn de financiële risico's voor SPNG zeer beperkt, omdat de verzekeraars Nationale-Nederlanden en Aegon de levenslange uitkering van de pensioenen garanderen. SPNG loopt op de verzekeraars een geaccepteerd kredietrisico, dat als laag wordt beoordeeld. Conform wettelijke voorschriften geldt voor het verzekerd deel van SPNG een vereist eigen vermogen van 1% (zie Financiële positie van SPNG). Voor het eigen beheer deel zijn de financiële risico's beschreven en behandeld in de jaarrekening. Met name wordt ingegaan op de ontwikkeling van het renterisico, het zakelijke waarden risico, het valutarisico, het kredietrisico, het concentratierisico en de ontwikkelingen met betrekking tot de levensverwachting (verzekeringstechnisch risico).

Hoewel administratief onderscheid wordt gemaakt in een verzekerd deel en eigen beheer, wordt –conform wetgeving– integraal over de dekkingsgraad aan DNB gerapporteerd. De integrale beleidsdekkingsgraad bevindt zich eind 2019 voor het eerst onder de vereiste dekkingsgraad. Daarom heeft SPNG een herstelplan ingediend bij DNB. Uit het herstelplan komt naar voren dat SPNG naar verwachting tijdig herstelt. Er zijn geen extra maatregelen nodig.

De financiële positie van SPNG is niet alleen afhankelijk van de beleggingsresultaten, maar ook van de financiële en economische ontwikkeling van de aangesloten werkgevers en de concurrentiepositie van de bedrijfstakken. Het bestuur kan daarop geen directe invloed uitoefenen, maar kan wel door het hanteren van een stabiel premiebeleid en beheersing van de uitvoeringskosten bijdragen aan zo acceptabel mogelijke pensioenkosten, als onderdeel van de arbeidskosten. Elders in dit bestuursverslag wordt op de uitvoeringskosten ingegaan. Ten aanzien van de premie-incasso kan gemeld worden dat het aantal openstaande debiteuren per jaareinde 2019 gering is. Gezien de impact van het coronavirus op de economie heeft het bestuur in maart 2020 besloten om de betaling van de premienota's nauwgezet te volgen en maatregelen voor te bereiden mocht blijken dat een grotere hoeveelheid werkgevers niet bij machte is om aan de betalingsverplichtingen te voldoen.

Financiële verslaglegging

Hieronder vallen de risico's die van invloed zijn op de betrouwbaarheid van de interne en externe financiële verslaglegging. Het toegenomen risico op AZL (zie operationeel risico) heeft in de ogen van het bestuur weinig impact op de financiële verslaglegging. Het bestuur heeft met AZL en Achmea IM gedetailleerde werkafspraken gemaakt over de tijdige totstandkoming van het jaarverslag en de betrokkenheid daarbij van diverse partijen. De waarderingsmethoden en –grondslagen die voor de balansposten worden gehanteerd, zijn in de regel wettelijk voorgeschreven. Deze kunnen door DNB worden opgelegd en liggen meestal voor meerdere jaren vast. Daarnaast worden deze op hun houdbaarheid getoetst, zijn actuariel betrouwbaar en waar nodig door de waarmede actuaire beoordeeld. Een risico dat het pensioenfonds daarbij loopt, betreft de tijdige aanlevering van betrouwbare en elders gecontroleerde gegevens van beleggingsfondsen waarin SPNG participeert, of namens SPNG wordt geparticipeerd. De accountant komt in zijn controle tot een reële inschatting en beoordeling van de materialiteit, dan wel tot een aantekening in zijn verklaring. Het proces van totstandkoming van het jaarverslag wordt jaarlijks met betrokken geëvalueerd.

Wet- en regelgeving

Hieronder valt het risico dat niet tijdig wordt geanticipeerd op nieuwe of gewijzigde wetgeving, dat de bedrijfsvoering van SPNG niet aan wet- en regelgeving voldoet, of dat bepalingen uit contracten niet afgedwongen kunnen worden. In de praktijk van de afgelopen jaren heeft dit risico zich niet (materieel) gemanifesteerd. De volgende beheersmaatregelen zijn getroffen: toetsen of uitvoerders veranderende wetgeving naleven (o.a. middels het beoordelen van de periodiek rapportages en overleggen). Incidentenmelding via e-mail, juridische ondersteuning van externe adviseurs, compliance officer, de rol van de waarmede actuaire en de accountant.

Risicobeheersysteem en IORP II

SPNG streeft naar een zodanig volwassenheidsniveau dat gegeven de grootte en complexiteit van het fonds sprake is van een gestructureerd en geformaliseerd risicomanagementproces (DNB niveau 3). Randvoorwaarden hierbij zijn dat het proces werkbaar is, kostenefficiënt plaatsvindt en voldoet aan de wettelijke eisen.

Gedurende 2019 heeft het bestuur van SPNG het risicomanagementproces verder vormgegeven. Dit traject is door de commissie risicomanagement voorbereid. De governance structuur is aangepast aan de IORP II wetgeving. SPNG blijft uitgaan van het "three lines of defence model". De eerstelijns verantwoordelijkheid ligt bij het bestuur en is per risicocategorie (en in een aantal gevallen per deelrisico) toegewezen aan een commissie. De commissie risicomanagement vervult de tweedelijns risicomanagementrol en vanaf 13 januari 2019 de vervullerrol van de IORP II sleutelfunctie Risicobeheer. De voorzitter van de commissie risicomanagement is de houder van de sleutelfunctie risicobeheer. De risicobeheerfunctie beoordeelt, monitort en rapporteert over het risicobeheersysteem. Naast deze controlerende taak heeft de commissie ook een initiërende en adviserende rol bij de vormgeving van het risicobeheer. De derde lijn wordt ingevuld door de houder van de interne auditfunctie. Dit is een bestuurslid, niet zijnde een lid van het dagelijks bestuur.

De vervullerrol van de interne auditfunctie moet nog worden belegd. De belangrijkste taak die hoort bij de interne auditfunctie is het periodiek evalueren van de adequaatheid en doeltreffendheid van de interne controlemechanismen en andere procedures ter waarborging van de beheerste en integere bedrijfsvoering van SPNG inclusief de uitbestede werkzaamheden.

In 2019 is het IRM-beleidsplan aangepast aan onder andere de gewijzigde governance structuur van het risicobeheer en is het beleid sleutelfuncties SPNG geformaliseerd. Daarnaast zijn functieprofielen voor de verschillende houders van sleutelfuncties opgesteld als onderdeel van het geschiktheidsplan.

Het bestuur werkt met een jaarplan waarin de belangrijkste uit te voeren activiteiten van SPNG zijn beschreven, waaronder de risicomangement activiteiten. Met dit plan heeft het bestuur overzicht wanneer welke activiteit moet plaatsvinden. Per activiteit is aangegeven welke commissie verantwoordelijk is. De status van het jaarplan is een vast onderdeel van de bestuurlijke agenda. Het jaarplan wordt tijdens elke bestuurs- en commissievergadering besproken en waar nodig aangepast. De commissie risicomangement ziet toe op de naleving.

Verder werkt het bestuur met een risicomonitor en een risicomatrix. Gekozen is voor de FIRM-risicocategorieën (FIRM staat voor Financiële Instellingen Risicoanalyse Methode). Per categorie is de risicohouding vastgesteld en zijn de deelrisico's uitgewerkt met betrokken factoren, scenario's, bruto risico (kans * impact), getroffen beheersingsmaatregelen, netto risico (kans * impact) en of voldaan wordt aan de risicohouding. Gedurende 2019 zijn de aanpassingen in de risicomatrix door de verschillende commissies afgerond en daarna integraal besproken en vastgesteld in het bestuur. De risicomonitor en de risicomatrix zijn vaste onderdelen van de bestuurlijke agenda. Beide documenten worden tijdens elke bestuurs- en commissievergadering besproken en waar nodig aangepast. Tijdens elke bestuursvergadering rapporteren de voorzitters van de verschillende commissies over hun bevindingen op de (deel) risico's eventueel voorzien van een opinie van de voorzitter van de commissie risicomangement (de sleutelfunctiehouder risicobeheer). Voorgestelde wijzigingen in de risicomonitor worden besproken en noodzakelijke acties worden gedefinieerd en indien relevant in het jaarplan opgenomen.

Eind 2019 heeft het bestuur de werking van de risicobeheerprocessen geëvalueerd. Deze evaluatie is voorbereid door de sleutelfunctiehouder risicobeheer ondersteund door de commissie risicomangement. De beoordeling heeft plaatsgevonden aan de hand van het referentiekader toetsing werking risicobeheersysteem dat als guidance door DNB is opgesteld. Uit de totaal beoordeling komt naar voren dat SPNG de meeste onderdelen met een volwassenheidsniveau 3 waardeert. Een enkele keer wordt volwassenheidsniveau 2 toegekend. Het bestuur heeft vastgesteld dat SPNG over 2019 voldoet aan de geformuleerde ambitie en randvoorwaarden ten aanzien van het risicobeheersysteem.

Naar aanleiding van de evaluatie zijn de volgende verbetermaatregelen en acties gedefinieerd die in 2020 worden opgepakt.

- Meer discipline bij bestuursleden om samenhang tussen risico's in bestuursvergaderingen te benoemen bij de bespreking van een voorlegger. De sleutelfunctiehouder risicobeheer gaat hier in de bestuursvergaderingen van 2020 specifiek op toezien.
- Aan het regulier overleg tussen bestuursbureau en AZL wordt een bestuurslid toegevoegd om bestuurlijk tegenwicht te borgen.
- Bij AZL vindt het 2e- en 3e-lijns risicomangement plaats onder verantwoordelijkheid van dezelfde persoon. AZL zal worden aangemoedigd om dit aan te passen.
- Het bestuur is zich ervan bewust dat er geen formeel op schrift gestelde risicostrategie is die is afgeleid van de strategie van SPNG. In de besluitvorming worden de risico's in onderlinge samenhang afgewogen tegen de impact die er mogelijk is ten opzichte van de strategie. Dus niet top-down, maar wel bottom-up. Deze werkwijze pas bij de randvoorwaarden rondom risicomangement die SPNG heeft vastgesteld. In 2020 zal de commissie risicomangement onderzoeken of er –rekening houdend met de randvoorwaarden die SPNG heeft gesteld– een risicostrategie gedefinieerd kan worden.
- De commissie risicomangement gaat vanaf 2020 in zijn vergaderingen specifiek toezien of de acties uit commissie en bestuursvergaderingen op tijd zijn gerealiseerd.
- In voorleggers bij bestuursbesluiten zal een duidelijker verschil gemaakt worden tussen de risicoanalyse van de 1e-lijns commissie en de opinie van de commissie risicomangement.

Vooruitblik 2020

Financiële positie van het fonds

De financiële situatie is na 1 januari 2020 verslechterd. Eind mei 2020 bedroeg de beleidsdekkingsgraad 101,8%. De actuele dekkingsgraad voor het eigen beheer deel bedroeg 84,2% en voor het verzekerd deel 105,3% en voor SPNG als geheel 101,2%. De daling van de dekkingsgraad wordt met name veroorzaakt door de daling van de marktrente waartegen de pensioenverplichtingen worden gewaardeerd en de daling van beleggingsrendementen.

Begin 2020 stond voor een belangrijk deel in het teken van de coronacrisis. Deze crisis heeft een grote impact op menselijk, medisch en economisch gebied. Op de korte termijn is vooral de financiële positie van SPNG geraakt. Wat de precieze economische gevolgen voor de langere termijn zijn, is nu nog niet te overzien. Corona heeft geen impact gehad op de operationele werkzaamheden. De pensioenen konden tijdig uitbetaald blijven worden. Ook de premie incasso laat vooralsnog een stabiel beeld zien. Medio juni 2020 hebben zes werkgevers informatie over een betalingsregeling opgevraagd, maar heeft niemand hier nog gebruik van hoeven te maken. Het bestuur volgt de ontwikkelingen ten aanzien van corona en de impact daarvan nauwgezet.

Toeslagen en mogelijke kortingen

Per 1 januari 2020 zijn de pensioenaanspraken en -rechten van SPNG niet verhoogd. Dit heeft het bestuur besloten in de vergadering van 19 december 2019. Toeslagverlening bij SPNG is voorwaardelijk en wordt alleen toegekend als de financiële positie van SPNG dat toelaat. Een eventuele toeslag is gebaseerd op de stijging van de prijsindexcijfers.

Alleen de pensioenaanspraken van de deelnemers waarvan de werkgever heeft gekozen voor onvoorwaardelijke toeslagverlening zijn per 1 januari 2020 verhoogd met 3,00%. Deze onvoorwaardelijke toeslag is gebaseerd op de stijging van de loonindexcijfers en wordt via een aanvullende premie betaald door de aangesloten werkgevers die hiervoor gekozen hebben.

Aan de deelnemers wordt via het Uniform Pensioenoverzicht (UPO) gecommuniceerd over de hoogte van de opgebouwde pensioenen, de verleende toeslagen en mogelijke kortingen. De actieve deelnemers hebben begin april 2020 een UPO ontvangen.

Voor de komende jaren verwacht het bestuur dat de pensioenen niet, of niet volledig verhoogd kunnen worden met de stijging van de prijsindexcijfers. Dit geldt zowel voor het verzekerd deel als eigen beheer. SPNG heeft de opgebouwde pensioenen in eigen beheer en het verzekerd deel niet hoeven te korten. Voor wat betreft de komende jaren kan niet uitgesloten worden dat de in eigen beheer opgebouwde pensioenen niet gekort hoeven te worden. De pensioenen in het verzekerd deel hoeven de komende jaren niet gekort te worden.

Aanpassingen in de pensioenregeling en premie

De pensioenregeling is per 1 januari 2020 gewijzigd. Het standaard opbouwpercentage is verlaagd van 1,50% naar 1,33%. De doorsneepremie stijgt per 1 januari 2020 naar 29,1% (was 25,9%). Het tarief van de actuariële premie is verhoogd met 24,4%. De aangesloten werkgevers zijn eind november 2019 geïnformeerd over gevolgen voor hun individuele situatie. Naar aanleiding van de premienota over januari 2020 kwam naar voren dat AZL de wijzigingen niet goed in de systemen had verwerkt. Hierdoor hebben 128 vrijwillig aangesloten ondernemingen een te hoge nota ontvangen. Een en ander is gecorrigeerd met de premienota over de maand februari 2020. De werkgevers die het betrof, hebben een e-mail van AZL ontvangen.

Het verslag van het bestuur is vastgesteld te Den Haag op 25 juni 2020.

Het bestuur

De heer R. van Diepen, voorzitter

De heer I. Slikkerveen, voorzitter

De heer H.J.A. Brak, bestuurslid

De heer C.H.L.M. Filippini, bestuurslid

De heer S. Lahiri, bestuurslid

De heer C. Lonsain, bestuurslid

De heer C.J. Moerkerken

De heer M. Marchée

Verslag Raad van toezicht

Deze rapportage bevat de bevindingen van de raad van toezicht (hierna: RvT) naar aanleiding van zijn onderzoek naar het functioneren van het bestuur van Stichting Pensioenfonds voor de Nederlandse Groothandel over 2019. De RvT heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het pensioenfonds. De RvT is ten minste belast met het toezien op adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur en legt verantwoording af over de uitvoering van de taken aan het verantwoordings-orgaan en in het bestuursverslag. De RvT staat het bestuur met raad ter zijde. Daarnaast heeft de RvT goedkeuringsrechten ten aanzien van een aantal bestuursbesluiten. De RvT betreft de Code Pensioenfonds en de toezichtcode van de Vereniging Intern Toezichthouders Pensioensector bij de uitoefening van zijn taak.

Belangrijkste waarnemingen en aanbevelingen

Functioneren van de governance

De RvT heeft vastgesteld dat alle organen van het fonds naar behoren zijn ingericht en functioneren en op een open, plezierige en constructieve wijze met elkaar omgaan. Alle in 2019 ontstane vacatures in organen van het fonds zijn tijdig ingevuld, met uitzondering van de in het VO ontstane vacature eind 2019, die door het bestuur tijdig is gemeld aan de FNV. De organen van het fonds zijn vastgelegd in de statuten. De commissies worden daarin niet vermeld. Er zijn actuele reglementen voor het VO de RvT en de compliance officer en een beleidsdocument voor de sleutelfuncties.

De RvT heeft geen enkele aanwijzing dat het bestuur niet 'in control' zou zijn of het bestuursmodel niet passend zou zijn voor het fonds. De RvT beveelt aan:

- in de statuten de mogelijkheid tot het instellen van commissies op te nemen, waaraan taken van het bestuur gedelegeerd kunnen worden.

Functioneren van het bestuur en cultuur en gedrag

Het bestuur functioneert goed. De overlegstructuur is op orde, de ondersteuning van het bestuursbureau is uitstekend en de voorzitter leidt de vergaderingen op een gedegen en respectvolle manier. Wel is het raadzaam om minder actieve bestuursleden nadrukkelijker te betrekken bij elk onderwerp. De follow-up van de bestuursbesluiten verloopt volgens planning. De RvT beveelt aan:

- per onderwerp de minder actieve leden van het bestuur nadrukkelijker te betrekken.

Het beleid van het bestuur

Het bestuur heeft oog voor het hybride karakter van het fonds en benadert de problematiek zowel op het totale niveau (de wijze waarop o.a. De Nederlandsche Bank (hierna: DNB) naar dekkingsgraden kijkt), als op het individuele niveau van verzekerde regeling en eigen beheer. Deze wijze van kijken en beoordelen is niet altijd eenvoudig, maar naar het oordeel van de RvT geeft het bestuur in haar handelen aan de problematiek te beheersen. De RvT is positief over de wijze waarop het bestuur invulling geeft aan het beleid. Het bestuur zou kunnen overwegen om ook eens vanuit het dynamisch perspectief naar het beleggingsbeleid te kijken. Daarnaast geeft de RvT het bestuur in overweging om een beperkte afgeleide set uit de rapportage van de fiduciaire manager standaard in de bestuursvergadering te bespreken.

De RvT is van oordeel dat het bestuur de juiste beleidsonderwerpen op de bestuursagenda heeft staan en voldoende alert blijft op nieuwe wetgeving, aan te passen beleid, te maken beleidskeuzes en gevolgen daarvan voor belanghebbenden bij het fonds. De RvT heeft kunnen vaststellen dat in het verslagjaar op diverse momenten is stilgestaan bij de strategie en de discussie rondom de toekomst van het fonds.

Alle op dit moment te voorziene scenario's heeft het bestuur nu uitgewerkt om tegen die achtergrond steeds opnieuw te bezien welke kansen en mogelijkheden er zijn voor alle belanghebbenden bij het fonds. Tot een (voorlopige) conclusie is het bestuur echter nog niet gekomen. De RvT beveelt aan:

- over de toekomst van het fonds tot een (voorlopige) conclusie te komen;
- een extern risicobereidheidsonderzoek onder de deelnemers ter onderbouwing van de risicohouding uit te voeren;
- naast het statische beleggingsbeleid, een dynamisch beleggingsbeleid te onderzoeken;
- een afgeleide rapportage set van de fiduciaire manager te bespreken in het bestuur;
- een striktere scheiding aan te brengen tussen matching en return portefeuille en het gebruik van de benchmark voor de matching portefeuille te heroverwegen.

Algemene gang van zaken in het fonds en naleving Code Pensioenfondsen

De RvT is van oordeel dat het bestuur 'in control' is. Het bestuur heeft de fondsdocumentatie op orde. De bestuursvergaderingen worden goed voorbereid, het bestuursbureau levert daarin een belangrijke bijdrage.

In 2019 waren er enkele problemen bij de uitstede werkzaamheden aan AZL. Het bestuur en ook het bestuursbureau hebben daarop tijdig en adequaat acties ondernomen en blijven de performance van AZL met de nodige aandacht monitoren.

De RvT heeft vastgesteld dat het bestuur de naleving van de normen van de Code Pensioenfondsen 2019 heeft onderzocht waar afgeweken is van deze normen. In 2018 heeft het bestuur in het bestuursverslag verantwoording afgelegd over de toepassing van de Code Pensioenfondsen en van de afwijkingen van de normen, met daarbij een korte toelichting. De RvT beveelt aan:

- de afwijking van een norm van de Code Pensioenfondsen wat uitgebreider toe te lichten en aan te geven of, en zo ja op welke wijze, het bestuur toewerkt naar het wel voldoen aan de betreffende norm.

Risicomangement

Gebruikmakend van een overzichtelijke en goed opgebouwde risicomonitor worden de relevante risico's in elke bestuursvergadering besproken. De risicomonitor beslaat het hele risicospectrum van het fonds. Er is per hoofdrisico sprake van expliciet benoemd eigenaarschap. Per risico past het bestuur effectieve beheersingsmaatregelen toe om van bruto- naar acceptabele netto risico's te komen. Het effect van de beheersmaatregelen wordt elke maand besproken in de bestuursvergadering. De risicostrategie van het fonds is niet expliciet op schrift gesteld. In de besluitvorming worden de risico's in onderlinge samenhang afgewogen tegen de impact die er mogelijk is ten opzichte van de strategie. Dit zou, met hulp van de juiste voorlegger, nog duidelijker in de bestuursvergadering besproken kunnen worden.

Compliance en integriteit zijn een vast onderwerp op de agenda van elke bestuursvergadering. De sleutelfuncties zijn in overeenstemming met wet- en regelgeving belegd. De RvT beveelt aan:

- de risicostrategie van het fonds expliciet op schrift te stellen;
- de samenhang tussen risico's in bestuursvergaderingen duidelijker te benoemen bij de bespreking van de juiste voorlegger.

Evenwichtige belangenafweging

Naar het oordeel van de RvT neemt het bestuur bij bestuursbesluiten uitdrukkelijk de evenwichtigheid van de belangen mee in haar afwegingen. De RvT beveelt aan:

- de voor- en nadelen van besluiten expliciet per deelnemersgroepen te benoemen en vast te leggen.

Communicatie en transparantie

Richting stakeholders communiceert het bestuur op een begrijpelijke manier over de ontwikkelingen binnen het fonds. Eventuele impact voor degenen die risico lopen op het fonds (in termen van premie en aanspraken/uitkeringen) worden in de juiste context toegelicht. Het bestuur onderzoekt op welke verantwoorde wijze de digitale bereikbaarheid van deelnemers vergroot kan worden. Het communicatie-incident bij AZL heeft het vertrouwen van het bestuur in de uitvoeringsorganisatie geschaad.

De RvT beveelt aan:

- de prestaties van AZL intensief te blijven monitoren, zeker als het gaat om (verplichte) pensioencommunicatie.

Opvolging eerdere aanbevelingen raad van toezicht

De RvT is van oordeel dat het bestuur de aanbevelingen van de RvT voldoende serieus heeft genomen en vrijwel alle aanbevelingen heeft opgevolgd. De aanbevelingen die niet of deels zijn overgenomen heeft het bestuur voldoende beargumenteerd terzijde gelegd. Het bestuur heeft in het bestuursverslag 2017 een reactie gegeven op de bevindingen van de RvT en daarmee verantwoording afgelegd over de opvolging van de bevindingen. De RvT heeft geen aanbevelingen.

Raad van toezicht

Dhr. drs. A. (Arjen) van Amerongen AAG

Dhr. drs. H.J. Machielsen

Mw. mr. M. (Marianne) Meijer-Zaalberg (voorzitter)

26 maart 2020

Opmerkingen van het bestuur

Het bestuur dankt de RvT voor de inzet in het afgelopen boekjaar en heeft de samenwerking met de raad als constructief en positief kritisch ervaren. Het bestuur is blij te zien dat de verschillende fondsorganen functioneren op de wijze zoals was afgesproken in de kick-off sessie van de fondsorganen in januari 2019.

Het bestuur kan zich vinden in de bevindingen en aanbevelingen. Ten aanzien van de aanbeveling over de toekomst van het fonds merkt het bestuur op dat wel de keuze is gemaakt voor het scenario zelfstandig doorgaan en dit periodiek te herzien, maar dat dit inderdaad niet expliciet in de documenten is vastgelegd. Dit zal het bestuur in 2020 alsnog doen. De aanbevelingen ten aanzien van het beleggingsbeleid worden afgestemd met de fiduciair adviseur. Ten aanzien van de aanbeveling over de risicostrategie merkt het bestuur op dat het in 2020 gaat onderzoeken hoe het dit rekening houdend met de ambities en randvoorwaarden ten aanzien van de risicobeheerprocessen kan vormgeven. Ook aan de overige aanbevelingen zal het bestuur opvolging geven.

Het bestuur is verheugd met het oordeel van de RvT dat de beleids- en bestuursprocedures en checks en balances over het algemeen goed zijn ontwikkeld, dat het fonds adequaat wordt aangestuurd, verantwoord wordt omgegaan met de risico's op de lange termijn en dat in de besluitvorming een evenwichtige afweging van belangen heeft plaatsgevonden.

Verslag verantwoordingsorgaan

Oordeel verantwoordingsorgaan

Algemeen

Ook in 2019 heeft het verantwoordingsorgaan (VO) erop toe gezien dat het pensioenfonds goed zorgt voor het pensioen van alle deelnemers.

Bevoegdheden

Wettelijk hebben wij hiertoe een aantal bevoegdheden. Daarnaast vragen wij het bestuur ons vroegtijdig te betrekken bij alle belangrijke zaken die spelen. Het verantwoordingsorgaan heeft de bevoegdheid een oordeel te geven over het handelen van het bestuur, over door het bestuur uitgevoerd beleid alsmede over de beleidskeuzes voor de toekomst. Het bestuur van het pensioenfonds heeft gedurende het jaar verantwoording afgelegd over het beleid en de wijze waarop het beleid is uitgevoerd.

Het verantwoordingsorgaan vertegenwoordigt de drie geledingen, de (actieve) deelnemers, de pensioengerechtigden en de aangesloten werkgevers.

Samenstelling VO

In 2019 is een nieuw lid benoemd in het VO, de heer Van de Nes, afgevaardigde namens FNOI. Er is afscheid genomen van de heer De Jong, afgevaardigde namens gepensioneerden van FNV. Wij danken hem voor zijn jarenlange inzet en betrokkenheid.

Helaas zijn wij nog niet op volle sterkte en willen hierbij een oproep doen aan alle deelnemers, pensioengerechtigden en aangesloten werkgevers van het pensioenfonds SPNG. Door je te verbinden aan het pensioenfonds, ben je meteen goed in staat je te verdiepen en informeren over je eigen pensioenfonds.

Missie

Het pensioenfonds heeft als missie de in Nederland actieve groothandelsbedrijven van een goed pensioen tegen lage (uitvoering) kosten te voorzien, gebaseerd op collectiviteit en solidariteit. Daarbij staat SPNG voor vrijwilligheid, diversiteit in pensioen en eerlijke, transparante communicatie naar belanghebbenden.

Bevindingen VO:

Toekomst bestendigheid fonds

Het VO is gedurende 2019 geïnformeerd over de oriëntatie van het bestuur op de toekomst. Er zijn drie concrete scenario's uitgewerkt. Het bestuur houdt de optie tot samenwerking open. Dit ondanks de ervaring tot nu dat dit intensieve trajecten zijn, zonder resultaat. Het pensioenfonds heeft een heel eigen karakter met een groot deel verzekerd beheer en het sinds 2013 opgebouwde eigen beheer pensioenfondsvermogen.

Het VO is goed geïnformeerd en meegenomen in de gedachten inzake de meeste geëigende scenario's. Het is voor het bestuur een uitdaging een concreet scenario te selecteren, zeker gezien de onzekere ontwikkelingen inzake het pensioenakkoord. Voorop moet staan dat het pensioenfonds haar deelnemers via aangesloten werkgevers een goede pensioenregeling kan blijven bieden. De financiële situatie eind 2019 van het pensioenfonds heeft het bestuur doen besluiten de pensioenregeling weer te versoberen. Het

VO heeft begrip voor het besluit, de rente waartegen de verplichtingen moeten worden verdisconteerd bereikte nieuwe historische dieptepunten. De verwachte rendementen voor de komende jaren zijn gematigd.

De recent onverwachte coronacrisis en als gevolg daarvan grote koersdalingen op de financiële markten, rechtvaardigen het besluit eind 2019.

Het VO verwacht van het bestuur dit jaar, 2020, een weloverwogen besluit over de toekomst van het pensioenfonds en haar pensioenregeling waar de belangen van alle deelnemers evenwichtig worden meegewogen.

Het bestuur schakelt deskundige adviseurs in. Het VO zal ook haar kennis op peil moeten brengen om een weloverwogen advies te geven bij de vraagstukken inzake de toekomst van SPNG en haar regeling.

Benoeming nieuw lid raad van toezicht

Het VO was intensief betrokken bij het selectietraject van een nieuw lid raad van toezicht door het plotsklaps overlijden van de heer Westhoff, begin 2019. Het VO heeft alle kandidaten beoordeeld en gesprekken gevoerd met drie van de meest geschikt geachte kandidaten. Samen met de zittende leden van de raad van toezicht is unaniem gekomen tot de beste kandidaat. Het VO heeft een bindende voordracht gedaan voor het nieuwe lid raad van toezicht met aandachtsgebied beleggingen. Het intern toezicht is hiermee weer compleet, het VO spreekt haar vertrouwen uit in de gezamenlijke kennis en deskundigheid van de raad van toezicht.

Adviesaanvragen

De adviesaanvragen zijn in 2019 tijdig voorgelegd.

Het afgelopen jaar heeft het VO een positief advies uitgebracht over de samenstelling van de componenten van de premie 2020. In het vierde kwartaal zijn alle opties door het bestuur nagegaan, het besluit was geen gemakkelijke maar wel een verantwoord besluit. Met de alsmaar dalende rekenrente, bleek een verhoging van de premie en de verlaagde pensioenopbouw onomkeerbaar. Hiermee zijn de belangen evenwichtig behartigd. Het bestuur zal in 2020 de huidige en mogelijke pensioenregelingen evalueren.

Het VO heeft positief geadviseerd op aanpassingen van de statuten. De vragen en opmerkingen door het VO inzake het geactualiseerde reglement raad van toezicht en verantwoordingsorgaan zijn door het bestuur ter harte genomen, het VO kon vervolgens positief adviseren.

Het VO heeft positief geadviseerd op de aangepaste klachten en geschillenregeling.

Het bestuur heeft in 2019 het beloningsbeleid aangepast naar een vaste vergoeding voor bestuursleden ter vervanging van een vergoeding afhankelijk van het aantal vergaderingen. Het VO heeft het voorgestelde beloningsbeleid kritisch beoordeeld, en na alle argumenten goed te hebben gehoord, positief geadviseerd. Het VO erkent dat pensioenfondsen met hun grote maatschappelijk belang een steeds professioneler bestuur en toezicht vereisen, ook dit pensioenfonds.

Nieuwe ontwikkelingen op pensioengebied

Het VO spant zich in om de nieuwe ontwikkelingen op pensioengebied en met name inzake de mogelijkheden van pensioenregelingen te blijven volgen. Waarschijnlijk krijgen deelnemers steeds meer keuzevrijheid, maar kunnen ook de voordelen van het collectief worden bewaard in het nieuwe pensioenakkoord.

Het VO herkent dat deelnemers steeds sneller up-to-date willen zijn en via de nieuwe kanalen inzicht willen in hun totale financiële situatie. De bijbehorende hogere kosten zullen hierbij afgewogen moeten worden en de pensioenuitvoerders moeten hun pensioenadministratie zeer goed op orde hebben. Het bestuur zal hiertoe haar afwegingen moeten maken.

Toeslagbeleid en mogelijk korten van de pensioenen

SPNG heeft de ambitie om de pensioenaanspraken en -rechten van actieve en inactieve deelnemers en pensioengerechtigden elk jaar te verhogen met 75% van de stijging van de consumentenprijzen. Het VO heeft geconstateerd dat het bestuur in 2019 conform het toeslagbeleid heeft gehandeld.

Het pensioenfonds heeft op basis van de standen per 31 december 2019 een herstelplan ingediend, hieruit is te herleiden dat herstel binnen de geldende termijn kan worden bereikt. Dit moet nog blijken uit de praktijk.

Eigen Beheer deel

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds in zijn geheel geeft ook in het verslagjaar 2019 geen aanleiding tot maatregelen. Dankzij de herverzekerde aanspraken (tot 2013), staat SPNG er redelijk goed voor. Het jaar 2019 heeft een enorme stijging van de beleggingsrendementen laten zien, maar eind derde kwartaal heeft de rente een negatief voorlopig dieptepunt laten zien waardoor de pensioenverplichtingen stegen.

Begin 2020 heeft totaal onverwacht en ongekend hard het coronavirus toegeslagen met een enorme impact op de gezondheidszorg en economie in Nederland en wereldwijd. Het pensioenvermogen van het eigen beheer deel is door de daling van de koersen gedaald en de dalende rente zorgt voor een stijging van de benodigde voorzieningen.

Uitbesteding pensioenuitvoering

Het bestuur heeft bewust de pensioenadministratie en het vermogensbeheer uitbesteed bij professionele partijen. Van belang hierbij is een juiste, tijdige uitvoering tegen zo laag mogelijke kosten.

In 2019 heeft het bestuur de uitvoering extra scherp gemonitord omdat er enkele fouten zijn voorgevallen. Het VO waardeert de transparantie en inspanningen van het bestuur in deze.

Gremium bestuur - VO en RvT

Het oordeel van het VO over het in 2019 door het bestuur gevoerde beleid is mede gebaseerd op de gezamenlijke bijeenkomsten met het (dagelijks)bestuur, de ontvangen (concepten) van het jaarverslag over 2019, de actuariel en accountants (concept) rapporten over 2018 en de mondelinge reactie van de raad van toezicht op het (concept) bestuursverslag en de jaarrekening 2019.

Het VO waardeert de open en transparante werkwijze en constateert dat de onderlinge verhoudingen goed zijn.

Tot slot

De komende jaren zal ons inziens de focus moeten blijven liggen op (het veilig stellen van) de (toekomstige) belangen van alle deelnemers en andere belanghebbenden van het pensioenfonds om voor hen een zo goed mogelijk pensioen tegen zo laag mogelijke kosten te realiseren. Een definitieve beslissing ten aanzien van een pensioenakkoord zal, naar het oordeel van het VO, helpen om alle scenario's concreet uit te werken. Het bestuur wordt nog meer uitgedaagd om alle opties van pensioenregelingen inzichtelijk te houden en tijdig en doordacht een juiste keuze te maken.

Het VO dankt het bestuur, de raad van toezicht en het bestuursbureau van het pensioenfonds voor de constructieve samenwerking in het verslagjaar en vertrouwen op een vruchtbare samenwerking ook in de toekomst.

Namens het verantwoordingsorgaan

Henri van Proosdij (vz)

Cor Kil

Hans van de Nes

Willeke Pieters

Reactie van het bestuur

Het bestuur deelt de mening van het verantwoordingsorgaan dat de samenwerking gedurende het verslagjaar op constructieve wijze heeft plaatsgevonden en ziet uit naar een voortzetting van de vruchtbare samenwerking.

Daarnaast is het bestuur tevreden met de handhaving van het oordeel van het verantwoordingsorgaan dat het door het bestuur gevoerde beleid op een juiste wijze tot stand is gekomen. Het bestuur kan zich vinden in de bevindingen van het verantwoordingsorgaan en zal de gegeven aanbevelingen meenemen in de beleidsbeslissingen.

Het bestuur dankt de leden van het verantwoordingsorgaan voor hun inzet en gegeven adviezen.

Jaarrekening

Balans per 31 december

(na bestemming saldo; in duizenden euro)

Activa	2019	2018
Beleggingen voor risico pensioenfondsen [1]		
Aandelen	67.542	37.503
Vastrentende waarden	99.945	66.283
Derivaten	33.414	36.039
Overige beleggingen	2.560	1.786
	203.461	141.611
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen [2]	1.025.771	917.624
Vorderingen en overlopende activa [3]	75.995	74.682
Liquide middelen [4]	3.942	1.759
Totaal activa	1.309.169	1.135.676

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de balans, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Passiva	2019	2018
Reserves		
Minimale reserves Garantiecontract [5]	10.794	11.096
Reserve Garantiecontract [6]	48.746	42.427
Reserve Eigen beheer [7]	-20.758	-15.597
	38.782	37.926
Technische voorzieningen		
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds [8]	229.963	165.601
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen [9]	1.025.771	917.624
	1.255.734	1.083.225
Overige technische voorzieningen		
Kostenvoorziening Garantiecontract [10]	13.408	12.999
	13.408	12.999
Kortlopende schulden en overlopende passiva [11]	1.245	1.526
Totaal passiva	1.309.169	1.135.676

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de balans, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Staat van baten en lasten

(in duizenden euro)

	2019	2018
Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfondsen [12]		
Directe beleggingsopbrengsten	-266	-145
Indirecte beleggingsopbrengsten	37.076	-239
Kosten van vermogensbeheer	-367	-484
	36.443	-868
Premiebijdragen van werkgevers en werknemers [13]	25.260	22.904
Saldo van overdrachten van rechten [14]	-413	-2.215
Pensioenuitkeringen [15]	-23.189	-22.717
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfondsen [16]		
Pensioenopbouw	-22.002	-19.864
Indexering en overige toeslagen	11	-4.037
Rentetoevoeging	443	403
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	1.036	1.087
Toename voorziening toekomstige kosten	-879	-792
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	41	44
Kanssystemen	-1.396	-397
Wijziging markttrente	-41.277	-9.672
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-293	542
Wijziging actuariële grondslagen	0	3.389
Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen	-46	-13
	-64.362	-29.310
Mutatie overige technische voorziening [17]	-409	-54
Herverzekering [18]	29.386	20.633

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de staat van baten en lasten, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

	2019	2018
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten [19]	-1.912	-1.959
Overige baten en lasten [20]	52	-120
Saldo van baten en lasten	856	-13.706
Bestemming van het saldo		
Minimale reserves Garantiecontract	-302	1.332
Reserve Garantiecontract	6.319	-8.412
Reserve Eigen beheer	-5.161	-6.626
	856	-13.706

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de staat van baten en lasten, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Kasstroomoverzicht

(in duizenden euro)

	2019	2018
Pensioenactiviteiten		
Ontvangsten		
Premiebijdragen van werkgevers en werknemers	25.925	22.082
Uitkeringen uit herverzekering	28.736	22.275
Overgenomen pensioenverplichtingen	444	333
Overige	5	6
	55.110	44.696
Uitgaven		
Uitgekeerde pensioenen	-23.197	-22.696
Overgedragen pensioenverplichtingen	-877	-2.529
Premies herverzekering	-1.286	-723
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten	-2.080	-1.643
Overige	47	-2
	-27.393	-27.593
Beleggingsactiviteiten		
Ontvangsten		
Directe beleggingsopbrengsten	-32	-144
Verkopen en aflossingen beleggingen	562.979	323.442
	562.947	323.298
Uitgaven		
Aankopen beleggingen	-587.811	-342.207
Kosten van vermogensbeheer	-670	-483
	-588.481	-342.690
Mutatie liquide middelen	2.183	-2.289
Saldo liquide middelen 1 januari	1.759	4.048
Saldo liquide middelen 31 december	3.942	1.759

Toelichting grondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld op 25 juni 2020 in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgesteld in duizenden euro's.

Beleggingen en pensioenverplichtingen worden gewaardeerd op marktwaarde. De overige activa en passiva worden gewaardeerd op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

In de balans en de staat van baten en lasten zijn referenties opgenomen, waarmee wordt verwezen naar de toelichting.

Opname in de balans of staat van baten en lasten

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een passief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de rekening van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Vreemde valuta

Activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen marktwaarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum.

Schattingen en veronderstellingen

Bij toepassing van de grondslagen en de regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bestuur van het pensioenfonds zich verschillende oordelen en maakt schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Beleggingen

Alle beleggingen worden gewaardeerd op actuele waarde. Slechts indien de actuele waarde van een belegging niet betrouwbaar kan worden vastgesteld, vindt waardering plaats op basis van geamortiseerde kostprijs.

Participaties in beleggingsinstellingen, die gespecialiseerd zijn in een bepaald soort beleggingen worden gerubriceerd en gewaardeerd volgens de grondslagen voor dat soort beleggingen.

Alle gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten worden direct in de staat van baten en lasten verantwoord.

Aandelen

Beursgenoteerde aandelen en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Niet-beursgenoteerde aandelen en participaties in niet-beursgenoteerde beleggingsinstellingen worden gewaardeerd tegen de door de beleggingsinstelling gerapporteerde intrinsieke waarde (zijnde de marktwaarde van de participaties op basis van de onderliggende intrinsieke waarden).

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoersen.

Indien vastrentende waarden of participaties in beleggingsinstellingen niet-beursgenoteerd zijn, is dit de intrinsieke waarde, die de reële waarde van de onderliggende beleggingen representeert.

Indien geen betrouwbare schatting van de actuele waarde van de vastrentende waarden is te maken, worden vastrentende waarden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs.

Derivaten

Derivaten worden gewaardeerd op reële waarde, te weten de relevante marktnotering of, als die er niet is, de waarde die wordt bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingmodellen. De waarde van de derivaten is opgenomen onder de pensioenbeleggingen (tenzij een schuld) en de resultaten van de derivaten zijn opgenomen onder de indirecte beleggingsopbrengsten.

Overige beleggingen

De overige beleggingen betreffen participaties in beleggingsinstellingen die niet in een beleggingscategorie zijn in te delen. Deze beleggingen zijn gewaardeerd tegen marktwaarde, zijnde de per balansdatum geldende beurskoersen.

Indien geen betrouwbare schatting van de marktwaarde van deze beleggingen is te maken, worden deze gewaardeerd op kostprijs.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen. Op basis van de met herverzekeraars afgesloten garantiecontracten berusten de beleggings- en verzekeringstechnische (actuariële) risico's bij de herverzekeraars. Het fonds heeft recht op positieve resultaten uit hoofde van beide risico's. Hiertoe wordt jaarlijks door de herverzekeraars een nacalculatie opgesteld en worden positieve resultaten verrekend in de rekening-courant met het fonds. In geval van een tekort worden dit verrekend met de cumulatieve overschotten uit voorgaande perioden.

Minimale reserve Garantiecontract

Het resultaat van het pensioenfonds wordt gesplitst in een resultaat voor het garantiecontract en een resultaat voor het Eigen beheer. De minimale reserve eigen beheer is gelijk aan het berekende minimaal vereist eigen vermogen voor het garantiecontract. Het deel dat toegevoegd of onttrokken moet worden aan de reserve komt uit het resultaat van het garantiecontract.

Reserve garantiecontract

Het resultaat van het pensioenfonds wordt gesplitst in een resultaat voor het garantiecontract en een resultaat voor het Eigen beheer. Het deel van het garantiecontract wordt, onder aftrek van de mutatie aan de minimale reserve garantiecontract, toegevoegd aan deze reserve.

Reserve Eigen beheer

Het resultaat van het pensioenfonds wordt gesplitst in een resultaat voor het garantiecontract en een resultaat voor het Eigen beheer. Het deel van het resultaat voor Eigen beheer wordt toegevoegd, danwel onttrokken aan deze reserve.

Herverzekeringsdeel technische voorzieningen

Aangezien er sprake is van herverzekerde verplichtingen door middel van een garantiecontract worden de onderliggende beleggingen niet in de balans opgenomen. Bij garantiecontracten dient de vordering op de verzekeraar te worden bepaald op basis van de voorziening pensioenverplichtingen die is berekend volgens de grondslagen van het fonds. Deze grondslagen zijn toegelicht bij

de post voorzieningen. De verzekerde uitkeringen zijn premievrij achtergelaten bij de verzekeraars, en de waarde van de vordering op de verzekeraars is gelijk aan de onder technische voorzieningen opgenomen voorziening voor pensioenverplichtingen.

Op grond van RJ 610.228 dient informatie over het belegd vermogen betreffende garantiecontracten (bij een gesepareerd depot) in de toelichting van de balans te worden opgenomen. Dit belegd vermogen komt voor rekening en risico van de herverzekeraar en wordt door hem beheerd. Het pensioenfonds is noch economisch noch juridisch eigenaar van dit belegd vermogen. De in de toelichting opgenomen beleggingen zijn op marktwaarde gewaardeerd. Het verschil tussen het verzekerd deel van de technische voorziening berekend volgens de grondslagen van het pensioenfonds en de door de verzekeraar beheerde beleggingen is voor rekening en risico van de herverzekeraars. Het fonds beoordeelt de kredietwaardigheid van de verzekeraars en past voor zover nodig een afslag toe voor het kredietrisico. In 2019 is geen afslag toegepast.

Technische voorzieningen

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

De voorziening pensioenverplichtingen wordt gewaardeerd op marktwaarde. De marktwaarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (indexatie)toezeggingen. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de door DNB-gepubliceerde rentetermijnstructuur.

Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen is uitgegaan van het op de balansdatum geldende fondsreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of de opgebouwde pensioenaanspraken worden geïndexeerd.

Alle per balansdatum bestaande indexatiebesluiten zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

Bij de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit op basis van de contante waarde van premies waarvoor vrijstelling van betaling wegens arbeidsongeschiktheid is verleend.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt uitgegaan van voor toezichthouder acceptabele grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De berekeningen per 31 december 2019 zijn uitgevoerd op basis van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen:

- a) De rentevoet is gelijk aan de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur per ultimo verslagjaar en komt voor de technische voorziening voor risico fonds ongeveer overeen met een vaste rekenrente van 0,89% (2018: 1,53%).
- b) De sterftেকansen zijn ontleend aan de overlevingstafels AG Prognosetafel 2018 startjaar 2020 zonder leeftijdcorrecties. Daarnaast gebruikt het fonds een fondsspecifieke ervaringssterfte conform model Towers Watson. Naar de mening van het bestuur wordt aldus op een passende wijze voldaan aan de eis van DNB tot het hanteren van prudente grondslagen.
- c) Voor het partnerpensioen is aangenomen dat de partner 2,5 jaar jonger is dan de verzekerde man en 2,5 jaar ouder is dan de verzekerde vrouw.
- d) Tot pensioendatum wordt de reservering voor het nabestaandenpensioen gebaseerd op het onbepaalde partnersysteem. Na pensioendatum wordt uitgegaan van de daadwerkelijke burgerlijke staat (bepaalde partnersysteem).
- e) In de technische voorziening voor risico fonds is een excassokostenvoorziening begrepen van 4% van de netto voorziening. Gedurende 2019 is de opslag toekomstige kosten opnieuw bezien en bleek een aanpassing niet noodzakelijk.

- f) Voor arbeidsongeschikte deelnemers met vrijstelling van premiebetaling is de technische voorziening gebaseerd op de te bereiken aanspraken. Er wordt geen rekening gehouden met revalidatiekansen.
- g) In de technische voorziening voor risico fonds is een voorziening langdurig zieken begrepen. Deze voorziening bestaat uit de risicopremie arbeidsongeschiktheid van de afgelopen twee boekjaren. Hierbij wordt de risicopremie arbeidsongeschiktheid voor het arbeidsongeschiktheidsrisico dat volledig is verzekerd buiten beschouwing gelaten.

Verzekerd deel technische voorzieningen

De voorziening pensioenverplichtingen wordt gewaardeerd op marktwaarde. De marktwaarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (indexatie)toezeggingen. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de door DNB-gepubliceerde rentetermijnstructuur.

Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen is uitgegaan van het op de balansdatum geldende fondsreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of de opgebouwde pensioenaanspraken worden geïndexeerd.

Alle per balansdatum bestaande indexatiebesluiten zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

Bij de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit op basis van de contante waarde van premies waarvoor vrijstelling van betaling wegens arbeidsongeschiktheid is verleend.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt uitgegaan van voor toezichthouder acceptabele grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De berekeningen per 31 december 2019 zijn uitgevoerd op basis van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen:

- a) De rentevoet is gelijk aan de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur per ultimo verslagjaar en komt voor het herverzekeringsdeel technische voorziening ongeveer overeen met een vaste rekenrente van 0,68% (2018: 1,36%).
- b) De sterftekansen zijn ontleend aan de overlevingstafels AG Prognosetafel 2018 (startjaar 2020) zonder leeftijdcorrecties. Daarnaast gebruikt het fonds een fondsspecifieke ervaringssterfte conform model Towers Watson. Naar de mening van het bestuur wordt aldus op een passende wijze voldaan aan de eis van DNB tot het hanteren van prudente grondslagen.
- c) Voor het partnerpensioen is aangenomen dat de partner drie jaar jonger is dan de verzekerde man en drie jaar ouder is dan de verzekerde vrouw.
- d) Voor de reserveringswijze van het partnerpensioen wordt aangesloten bij de systematiek zoals gehanteerd door de verzekeraars.
- e) De netto premiereserve bij pensioenregeling A heeft een kostenopslag van 1,5% van de netto premiereserve en pensioenregeling B heeft een kostenopslag van 3,0%.
- f) De schadevoorziening voor verzekerden met vrijstelling van premiebetaling wegens arbeidsongeschiktheid is bepaald als de bruto koopsom voor het nog niet gefinancierde gedeelte van de verzekering. Bij de bepaling van schadevoorziening is geen rekening gehouden met de kans op revalidatie.

Overige technische voorzieningen

De overige technische voorzieningen bestaat uit de additionele kostenvoorziening Verzekerd deel. Deze is gevormd omdat er voor de garantiecontracten geen premies en dus ook geen kostenvergoeding meer ontvangen wordt. Om er zeker van te zijn om de contracten in de toekomst af te kunnen wikkelen is een kostenvoorziening gevormd, gebaseerd op de duurste variant in een tweetal scenario's: continuïteit en afwikkeling als gesloten fonds.

Kortlopende schulden en overlopende passiva

De Kortlopende schulden en overlopende passiva worden opgenomen tegen nominale waarde. Alle Kortlopende schulden en overlopende passiva hebben een looptijd van korter dan één jaar.

Belastingen

De activiteiten van het pensioenfonds zijn vrijgesteld van belastingheffing in het kader van de vennootschapsbelasting.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

Toelichting op de balans per 31 december

(in duizenden euro)

Activa

[1] Beleggingen voor risico pensioenfonds

Categorie	Stand ultimo 2018	Aankopen/Verstrekkingen	Verkopen aflossingen	Gerealiseerde koersverschillen	Niet gerealiseerde koersverschillen	Stand ultimo 2019
Aandelen						
Aandelen beleggingsfondsen	37.503	59.312	-42.427	4.735	8.419	67.542
	37.503	59.312	-42.427	4.735	8.419	67.542
Vastrentende waarden						
Vastrentende beleggingsfondsen	66.283	51.916	-22.755	726	3.775	99.945
	66.283	51.916	-22.755	726	3.775	99.945
Derivaten						
Rentederivaten	35.966	448.173	-472.369	35.358	-14.186	32.942
Valutaderivaten	-302	0	2.456	-2.456	716	414
	35.664	448.173	-469.913	32.902	-13.470	33.356
Overige beleggingen						
Geldmarktfondsen	1.786	28.410	-27.625	-9	-2	2.560
	1.786	28.410	-27.625	-9	-2	2.560
Totaal beleggingen voor risico pensioenfonds	141.236	587.811	-562.720	38.354	-1.278	203.403
Waarde beleggingen voor risico pensioenfonds	141.236					203.403
Derivaten opgenomen onder Kortlopende schulden en overige passiva	375					58
	141.611					203.461

Er zijn geen beleggingen in de deelnemende ondernemingen en de aan haar gelieerde ondernemingen.

Het pensioenfonds heeft geen beleggingen uitgeleend. Ook heeft het pensioenfonds geen onderpand verstrekt of ontvangen. Het verstrekken of ontvangen van onderpand voor de rentederivaten wordt in de beleggingsfondsen gedaan.

Directe marktnotering: beursnotering in een actieve markt (waarop geen prijsaanpassingen worden uitgevoerd).

Onafhankelijke taxaties: geen directe beursnotering, een derde partij taxeert de waarde.

NCW-berekening: Netto contante waarde: geen directe beursnotering, voortgevloeide kasstromen worden contant gemaakt om de waarde te bepalen.

Overige waarderingsmethoden: de waardering is gebaseerd op intrinsieke waarde gebaseerd op de gecontroleerde jaarverslagen van de desbetreffende beleggingsfondsen.

Ultimo 2019	Genoteerde markt-prijzen	Onafhanke-lijke taxaties	NCW- berekening	Overige waarderings-methoden	Totaal
Aandelen	0	0	0	67.542	67.542
Vastrentende waarden	0	0	0	99.945	99.945
Derivaten	0	0	33.356	0	33.356
Overige beleggingen	0	0	0	2.560	2.560
	0	0	33.356	170.047	203.403

Ultimo 2018	Genoteerde markt-prijzen	Onafhanke-lijke taxaties	NCW- berekening	Overige waarderings-methoden	Totaal
Aandelen	0	0	0	37.503	37.503
Vastrentende waarden	0	0	0	66.283	66.283
Derivaten	0	0	35.664	0	35.664
Overige beleggingen	0	0	0	1.786	1.786
	0	0	35.664	105.572	141.236

[2] Herverzekeringsdeel technische voorzieningen

In deze post herverzekering is zijn de garantiecontracten met Aegon en Nationale Nederlanden opgenomen. De opbouw van het Pensioenfonds tot en met 2012 heeft in deze contracten plaatsgevonden. Vanaf 2013 vindt er in deze garantiecontracten geen nieuwe opbouw meer plaats.

	2019	2018
	1.025.771	917.624

Op grond van RJ 610.228 dient informatie over het belegd vermogen garantiecontracten te worden opgenomen. Het fonds heeft geen zeggenschap over het gevoerde beleggingsbeleid, en is noch economisch noch juridisch eigenaar van dat belegd vermogen. Gezien de financiële positie van herverzekeraars wordt geen afslag voor kredietrisico noodzakelijk geacht. Onderstaande beleggingsportefeuille staat tegenover de verplichting van Aegon en Nationale Nederlanden.

	Aankopen / Beleggings-			
	2018	Verkopen	resultaat	
			2019	
Nationale Nederlanden				
Vastgoed	12.329	0	1.177	13.506
Aandelen	53.536	3.490	15.052	72.078
Vastrentende waarden	258.193	-19.620	16.317	254.890
Overige	97	-68	0	29
	324.155	-16.198	32.546	340.503
Aegon (groothandel)				
Vastgoed	0	0	0	0
Aandelen	35.954	-1.900	7.176	41.230
Vastrentende waarden	117.316	-3.788	6.188	119.716
Overige	1.057	0	0	1.057
	154.327	-5.688	13.364	162.003
Aegon (Hegro)				
Vastgoed	0	0	0	0
Aandelen	17.691	-428	3.519	20.782
Vastrentende waarden	57.933	-1.333	3.058	59.658
Overige	91	0	0	91
	75.715	-1.761	6.577	80.531
Totaal				
Vastgoed	12.329	0	1.177	13.506
Aandelen	107.181	1.162	25.747	134.090
Vastrentende waarden	433.442	-24.741	25.563	434.264
Overige	1.245	-68	0	1.177
	554.197	-23.647	52.487	583.037

Naast de beleggingsportefeuilles die tegenover de herverzekerde verplichtingen staan, staan er ook nog achtergestelde leningen ter grootte van 35,9 miljoen (2018: 37,3 miljoen) tegenover deze verplichtingen.

	2019	2018
[3] Vorderingen en overlopende activa		
<i>Vorderingen op de herverzekeraars</i>		
Rekening courant herverzekeraars	2.760	760
Vrije reserve herverzekeraars	70.177	69.939
Vorderingen op aangesloten ondernemingen	3.058	3.723
Beleggingen	0	260
Totaal vorderingen en overlopende activa	75.995	74.682
Alle vorderingen hebben een looptijd van korter dan een jaar. Op de vorderingen op de aangesloten ondernemingen zijn een voorziening voor oninbaarheid (2019: € 138; 2018: € 142) en ambtshalve nota's (2019: € 857; 2018: € 205) in mindering gebracht.		
[4] Liquide middelen		
Depotbanken	10	51
Banken	3.932	1.708
	3.942	1.759
Alle liquide middelen zijn vrij opneembaar.		
Reserves		
[5] Minimale reserves Verzekerd deel		
Stand per 1 januari	11.096	9.764
Saldobestemming boekjaar	-302	1.332
Stand per 31 december	10.794	11.096
[6] Reserve Verzekerd deel		
Stand per 1 januari	42.427	50.839
Saldobestemming boekjaar	6.319	-8.412
Stand per 31 december	48.746	42.427
[7] Reserve Eigen beheer		
Stand per 1 januari	-15.597	-8.971
Saldobestemming boekjaar	-5.161	-6.626
Stand per 31 december	-20.758	-15.597

De resultaten van het Pensioenfonds worden gesplitst naar Eigen beheer en Verzekerd deel. De resultaten van Eigen beheer en het verzekerd deel worden aan hun respectievelijke reserves toebedeeld. De Minimale reserve verzekerd deel is 1% van het herverzekeringsdeel van de technische voorzieningen plus 14,8% van de additionele kostenvoorziening Verzekerd deel. De mutatie in deze reserve wordt toegevoegd of in mindering gebracht op de resultaten die toegevoegd worden aan de Reserve verzekerd deel.

Totaal eigen vermogen

	2019		2018	
Het minimaal vereist eigen vermogen bedraagt	20.945	101,7%	17.305	101,6%
Het vereist eigen vermogen bedraagt	47.596	103,8%	35.561	103,2%
De dekkingsgraad is		103,1%		103,5%
De dekkingsgraad Eigen beheer is		91,0%		90,6%
De dekkingsgraad Verzekerd deel is		105,7%		105,8%
De beleidsdekkingsgraad is		103,0%		104,7%

De dekkingsgraad is vastgesteld als het totaal vermogen gedeeld door de technische voorzieningen en overige technische voorzieningen

Technische voorzieningen

[8] Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

Het verloop van de voorziening is als volgt:

– Stand per 1 januari	165.601		136.291	
– Pensioenopbouw	22.002		19.864	
– Indexering en overige toeslagen	-11		4.037	
– Rentetoevoeging	-443		-403	
– Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-1.036		-1.087	
– Toename voorziening toekomstige kosten	879		792	
– Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	-41		-44	
– Kanssystemen	1.396		397	
– Wijziging marktrente	41.277		9.672	
– Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	293		-542	
– Wijziging actuariële grondslagen	0		-3.389	
– Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen	46		13	

Stand per 31 december

229.963

165.601

	2019	2018
De voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds is als volgt opgebouwd		
– Actieve deelnemers	135.158	97.520
– Gewezen deelnemers	74.795	53.039
– Pensioengerechtigden	19.851	14.503
– Overige	159	539
	229.963	165.601
[9] Herverzekeringsdeel technische voorzieningen		
Het verloop van de voorziening is als volgt:		
– Stand per 1 januari	917.624	924.632
– Pensioenopbouw	36	0
– Indexering en overige toeslagen	0	0
– Rentetoevoeging	-2.123	-2.361
– Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-23.042	-22.355
– Toename voorziening toekomstige kosten	0	0
– Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	0	0
– Kanssystemen	153	123
– Wijziging marktrente	134.677	37.380
– Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-765	-1.693
– Wijziging actuariële grondslagen	-685	-15.935
– Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen	-104	-2.167
Stand per 31 december	1.025.771	917.624
Het herverzekeringsdeel technische voorzieningen is als volgt opgebouwd		
– Actieve deelnemers	132.250	124.235
– Gewezen deelnemers	534.642	463.152
– Pensioengerechtigden	358.879	330.237
	1.025.771	917.624
Totaal technische voorzieningen	1.255.734	1.083.225

	2019	2018
[10] Kostenvoorziening Garantiecontract		
Het verloop van de voorziening is als volgt:		
- Stand per 1 januari	12.999	12.945
- Aanvullende opvoer kosten voorziening	-976	0
- Benodigde interesttoevoeging	-30	-34
- Wijziging rentecurve	1.848	515
- Vrijval kosten	-433	-427
	13.408	12.999
[11] Kortlopende schulden en overlopende passiva		
Derivaten	58	375
Beleggingen	325	93
Schulden uit hoofde van waardeoverdrachten	-1	19
Belastingen en sociale premies	458	466
Schulden inzake pensioenuitvoerings- en administratiekosten	405	573
	1.245	1.526

Er zijn geen beleggingen uitgeleend en er zijn geen beleggingen in de deelnemende ondernemingen en de aan haar gelieerde ondernemingen.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Niet toegekende indexaties; inhaalambitie

Het bestuur besluit over een eventuele inhaaltoeslag. Er bestaat geen recht op een inhaaltoeslag. Het bestuur kan het toeslagenbeleid te allen tijde voor alle deelnemers en gewezen deelnemers (waaronder mede begrepen de pensioengerechtigden) aanpassen.

Uitbesteding

Per 1 januari 2018 heeft SPNG een overeenkomst inzake pensioenuitvoering en een Service Level Agreement (SLA) afgesloten met AZL N.V. (en stichting samenwerkende Pensioenfondsen) inzake de pensioenadministratie. Deze overeenkomst loopt tot en met 31 december 2022. AZL verricht ook de administratie van de herverzekerde pensioenen bij Aegon en Nationale Nederlanden. In dat kader heeft SPNG met Aegon een overeenkomst inzake externe administratie gesloten. Daarnaast heeft SPNG een samenwerkingsovereenkomst afgesloten met Achmea Investment Management B.V. inzake fiduciaire dienstverlening. Het contract met Achmea is per 1 januari 2018 gewijzigd. De overeenkomst is aangegaan voor onbepaalde tijd en door SPNG met onmiddellijke ingang op te zeggen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Eind 2019 stak het Corona-virus (Covid-19) voor het eerst de kop op in China. In maart 2020 kreeg het ook stevige voet aan de grond in Europa en daarmee in Nederland. Om het virus in te dammen en de gezondheid van mensen te beschermen, hebben veel landen drastische maatregelen moeten nemen. Deze maatregelen raken het dagelijks leven van alle mensen.

De waarde van de beleggingen, alsmede de rente, zijn in vergelijking met 31 december 2019 fors gedaald, waardoor ook de dekkingsgraad is gedaald. Het effect van de crisis rondom het coronavirus is niet te isoleren, zeker is dat zowel grote als kleine bedrijven hard geraakt (kunnen) worden door deze crisis. Bij het vaststellen van de jaarrekening is de crisis nog niet ten einde en is er nog steeds veel onzeker. De (financiële) impact van de crisis op SPNG, voor de langere termijn, kan daarom nog niet worden vastgesteld.

Zeker is nu al wel dat de gevolgen van de coronacrisis zwaar ingrijpen op de gehele samenleving in zowel binnen- als buitenland. In de loop van 2020 zal duidelijk worden in welke mate het fonds en de aangesloten ondernemingen hierdoor wordt geraakt en tot welke maatregelen dit mogelijk zal leiden.

Toelichting op de staat van baten en lasten

(in duizenden euro)

Baten en lasten	2019	2018
[12] Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfondsen		
Directe beleggingsopbrengsten		
Aandelen	10	4
Vastrentende waarden	0	0
Derivaten	0	0
Overige beleggingen	-7	19
Subtotaal	3	23
Banken	-22	-21
Herverzekeraar	-247	-131
Ondernemingen	2	2
Waardeoverdrachten	-1	-2
Overige	-1	-16
Totaal directe beleggingsopbrengsten	-266	-145
Indirecte beleggingsopbrengsten		
<i>Gerealiseerde resultaten</i>		
Aandelen	4.735	171
Vastrentende waarden	726	-175
Derivaten	32.902	-655
Overige beleggingen	-9	-5
	38.354	-664
<i>Ongerealiseerde resultaten</i>		
Aandelen	8.419	-1.945
Vastrentende waarden	3.775	-193
Derivaten	-13.470	2.564
Overige beleggingen	-2	-1
	-1.278	425
Totaal indirecte beleggingsopbrengsten	37.076	-239

	2019	2018
Kosten van vermogensbeheer		
Beheerloon	-367	-484
Totaal kosten vermogensbeheer	-367	-484
De transactiekosten zijn gesaldeerd met de beleggingsopbrengsten. De transactiekosten kunnen niet betrouwbaar worden vastgesteld, omdat deze verrekend zijn in de aan- en verkoopprijzen.		
Totaal beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds	36.443	-868
[13] Premiebijdragen van werkgevers en werknemers		
Pensioenpremie werkgevers	25.245	22.848
Inkoopsommen	15	56
	25.260	22.904
Kostendeekkende premie	29.462	26.882
Gedempte kostendeekkende premie	23.088	20.852
Feitelijke premie	25.245	22.848
De kostendeekkende premie is als volgt samengesteld:		
– Actuarieel benodigd	24.395	22.092
– Opslag in stand houden vereist vermogen	3.610	3.292
– Opslag voor uitvoeringskosten	1.457	1.498
	29.462	26.882
De gedempte kostendeekkende premie is als volgt samengesteld:		
– Actuarieel benodigd	18.842	16.844
– Opslag in stand houden vereist vermogen	2.789	2.510
– Opslag voor uitvoeringskosten	1.457	1.498
	23.088	20.852
De feitelijke premie is als volgt samengesteld:		
– Actuarieel benodigd	18.842	16.844
– Opslag in stand houden vereist vermogen	2.789	2.510
– Opslag voor uitvoeringskosten	1.457	1.498
– Premiemarge	2.157	1.996
	25.245	22.848

	2019	2018
[14] Saldo van overdrachten van rechten		
Overgenomen pensioenverplichtingen	464	314
Overgedragen pensioenverplichtingen	-877	-2.529
	-413	-2.215
[15] Pensioenuitkeringen		
<i>Pensioenen</i>		
Ouderdomspensioen	-18.888	-18.260
Partnerpensioen	-3.726	-3.553
Wezenpensioen	-66	-73
Subtotaal	-22.680	-21.886
<i>Andere uitkeringen</i>		
Afkoopsommen	-403	-741
Overige uitkeringen	-106	-90
Subtotaal	-509	-831
Totaal pensioenuitkeringen	-23.189	-22.717
[16] Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds		
Pensioenopbouw	-22.002	-19.864
Indexering en overige toeslagen	11	-4.037
Rentetoevoeging	443	403
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	1.036	1.087
Toename voorziening toekomstige kosten	-879	-792
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	41	44
Kanssystemen	-1.396	-397
Wijziging marktrente	-41.277	-9.672
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-293	542
Wijziging actuariële grondslagen	0	3.389
Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen	-46	-13
	-64.362	-29.310

	2019	2018
[17] Mutatie overige technische voorziening		
Herijking voorziening	976	0
Benodigde intresttoevoeging	30	34
Wijziging rentecurve	-1.848	-515
Vrijval kosten	433	427
	-409	-54
[18] Herverzekering		
<i>Premies herverzekering</i>		
Premies herverzekering	329	795
Premies herverzekering eigen beheer	-1.542	-1.518
	-1.213	-723
<i>Uitkeringen uit herverzekering</i>		
Uitkeringen uit herverzekering	22.475	21.779
Uitkeringen uit herverzekering eigen beheer	985	522
	23.460	22.301
Winstdeling herverzekering garantiecontracten	7.139	-945
	29.386	20.633
[19] Pensioenuitvoerings- en administratiekosten		
Administratie AZL	-1.140	-1.090
Administratie herverzekeraars	321	321
Accountantscontrole	-66	-68
Actuaris certificering	22	-19
Bestuurskosten	-277	-291
Toezichtskosten	-113	-117
Contributies en bijdragen	-21	-20
Advieskosten	-145	-243
Secretariaatskosten	-347	-342
Communicatiekosten	-44	-70
Beleggingsadvies	-58	-17
Diversen	0	-3
Totaal Pensioenuitvoerings- en administratiekosten	-1.912	-1.959

	2019	2018
[20] Overige baten en lasten		
Vrijval voorziening oninbare premievordering	-28	-124
Diversen	80	4
	52	-120
Saldo van baten en lasten	856	-13.706

Bezoldiging bestuursleden, deelnemersraad en verantwoordingsorgaan

De vergoeding over het jaar 2019 tezamen bedraagt € 277 (2018: € 291).

Personeel

Gedurende het boekjaar 2019 had Stichting Pensioenfonds Nederlandse Groothandel geen personeelsleden in dienst.

Verbonden partijen

Er is sprake van een relatie tussen de verbonden partijen zijnde het fonds, de sponsor, de aangesloten ondernemingen en hun bestuurders. Er zijn geen leningen verstrekt aan, noch is er sprake van vorderingen op, (voormalige) bestuurders. Een aantal bestuursleden neemt deel aan de pensioenregeling van het fonds op basis van de voorwaarden in het pensioenreglement.

Bestemming saldo van baten en lasten

Resultaat verdeling

Het bestuur heeft besloten het resultaat over het boekjaar 2019 als volgt te verdelen:

	2.019
	x € 1.000
Minimale reserve Garantiecontract	-302
Reserve Garantiecontract	6.319
Reserve Eigen beheer	-5.161
	856

Actuariële analyse van het saldo

	Eigen beheer	Verzekerd deel	2019	2018
Beleggingsopbrengsten	-4.143	5.867	1.724	-11.050
Premies	-620	-9	-629	-768
Waardeoverdrachten	-20	-349	-369	-878
Kosten	0	29	29	15
Uitkeringen	58	264	322	149
Kanssystemen	-410	0	-410	125
Reguliere mutaties	-46	0	-46	-13
Toeslagverlening	11	0	11	-4.037
Wijziging Actuariële grondslagen	0	0	0	3.389
Overige mutaties TV	0	976	976	0
Andere oorzaken	9	-761	-752	-638
	-5.161	6.017	856	-13.706

Risicoparaagraaf

(bedragen in duizenden euro)

In de risicoparaagraaf binnen het bestuursverslag is het beleid rond risicobeheersing uiteengezet. Hierna worden een aantal specifieke risico's nader toegelicht en gekwantificeerd. Conform de berekeningen van het vereist eigen vermogen in het Actuarieel Rapport is de risicoparaagraaf gebaseerd op basis van het doorkijkbeginsel (lookthrough-principe). In de risicoparaagraaf worden de afzonderlijke risico's van het vereist eigen vermogen gerelateerd aan de voorziening. Er wordt getoetst op basis van het vereist eigen vermogen gebaseerd op de strategische verdeling. De impact van de afzonderlijke risico's wordt tevens getoond voor het feitelijk vereist eigen vermogen omdat de vereiste dekkinggraad op basis van de feitelijke verdeling in het nieuwe FTK onder andere een belangrijke rol speelt bij de korte termijn risicohouding van het fonds.

Solvabiliteitsrisico

Het belangrijkste risico dat het fonds loopt is het risico dat het niet over genoeg solvabiliteit beschikt. Indien het fonds niet solvabel is bestaat het risico dat het fonds de premie moet verhogen of dat een beperkte of geen toeslagverlening kan plaatsvinden voor (delen van) het deelnemersbestand. In het uiterste geval dient het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten te verminderen. Hoe solvabel het pensioenfonds is wordt getoetst aan de hand van de beleidsdekkinggraad. De beleidsdekkinggraad wordt berekend als de 12-maands voortschrijdend gemiddelde dekkinggraad. Hoeveel eigen vermogen het fonds aan dient te houden gegeven de financiële risico's die het loopt (na afdekking) op de balans komt tot uitdrukking in de door DNB voorgeschreven solvabiliteitstoets. Onder het huidige FTK geldt hierbij dat de vereiste dekkinggraad op basis van de strategische verdeling afgezet wordt tegen de beleidsdekkinggraad om te bepalen of het pensioenfonds in een tekort situatie verkeert.

De verschillende standaard risicofactoren hierin worden benoemd onder de noemer S1 tot en met S6 en de S10. Hierna zijn de uitkomsten weergegeven voor de verschillende risicocategorieën op basis van de strategische beleggingsmix ultimo 2019 van 103,8% en 2018 van 103,2%.

	2019		2018	
	€	%	€	%
Renterisico (S1)	4.144	0,9	5.196	1,8
Zakelijke waarden risico (S2)	24.128	9,2	17.289	9,2
Valutarisico (S3)	7.953	0,8	5.566	0,8
Grondstoffenrisico (S4)	0	0,0	0	0,0
Kredietrisico (S5)	11.042	3,4	4.924	1,9
Verzekeringstechnisch risico (S6)	8.789	1,0	6.318	1,1
Actief beheer risico (S10)	0	0,0	0	0,0
Diversificatie-effect	-20.775		-14.828	
Vereist eigen vermogen	35.281	15,3	24.465	14,8
Toevoeging 1% buffer herverzekerde technische voorziening	12.315	5,4	11.096	6,7
Afname toerekening totale technische voorziening		-16,9		-18,3
	47.596	3,8	35.561	3,2

	2019		2018	
	€	%	€	%
Aanwezige dekkingsgraad		103,1		103,5
Beleidsdekkingsgraad		103,0		104,7
Minimaal vereiste dekkingsgraad		101,7		101,6
Vereiste dekkingsgraad		103,8		103,2

Het diversificatie-effect compenseert voor het feit dat DNB verwacht dat niet alle risico's zich op het zelfde moment voor zullen doen. Zodoende heeft dit dus een verlagend effect op het Vereist Eigen Vermogen.

De beleidsdekkingsgraad van het Pensioenfonds is per 31 december 2019 lager dan de vereiste dekkingsgraad op basis van de strategische verdeling volgens het standaardmodel, waardoor het pensioenfonds in een tekort verkeert. In boekjaar 2019 bedraagt de beleidsdekkingsgraad 103,0%. Afgezet tegen de beleidsdekkingsgraad van 2018 van 104,7%, is de beleidsdekkingsgraad afgenomen met 1,7%-punt.

Renterisico

Het renterisico wordt veroorzaakt, doordat de rentegevoeligheid van de verplichtingen afwijkt van de rentegevoeligheid van de beleggingen. Het Pensioenfonds kent een langere looptijd voor pensioenverplichtingen dan voor de looptijd van de beleggingen. Onderstaande duratiecijfers geven meer inzicht.

Duratie van de vastrentende waarden (exclusief rentederivaten) 5,0 (2018: 4,0)
 Duratie van de vastrentende waarden (inclusief rentederivaten) 25,2 (2018: 26,3)
 Duratie van de pensioenverplichtingen 27,3 (2018: 26,6)

Voor de vaststelling van het renterisico bij het vereist eigen vermogen worden de kasstromen van de rentegevoelige beleggingen afgezet tegen de kasstromen van de voorziening pensioenverplichtingen. Vervolgens worden beide kasstromen afgezet tegen door DNB bepaalde renteschokken die per looptijd verschillen. Op basis van deze renteschokken kan de impact op de technische voorziening en de impact op alle rentegevoelige beleggingen worden berekend. Overeenkomstig kan een afdekkingspercentage worden berekend. Rentegevoeligheid is één van de belangrijkste factoren bij de bepaling van de (strategische) assetallocatie van de portefeuille.

	Feitelijke verdeling		Strategische verdeling	
	in €	%	in €	%
Impact op technische voorziening voor risico fonds (A)	13.820		13.820	
Impact op de rentegevoelige beleggingen (B)	9.480		9.676	
Renterisico	4.340	1,0	4.144	0,9
Afdekkingspercentage (B/A)		68,6		70,0

De renteafdekking in het strategische beleid op basis van de swap curve met UFR-methodiek bedraagt 68,6%. Rentegevoeligheid wordt hierbij uitgedrukt als DV01 (waardeverandering als gevolg van 1 basispunt verschuiving van de marktrente).

De vermogensbeheerder Achmea IM heeft het feitelijke afdekkingspercentage bepaald op 69,2% ultimo 2019. Dit valt binnen de bandbreedte uit het beleggingsplan 2019.

Voor de berekening van het renterisico als onderdeel van het VEV wordt rentegevoeligheid niet uitgedrukt als DV01, maar wordt per looptijd de rente vermenigvuldigd met de factoren uit de door DNB voorgeschreven tabel. De feitelijke afdekking op basis van deze methodiek bedraagt derhalve 56,6%.

Hoogte buffer

Op basis van de vereist eigen vermogen berekeningen bedraagt de buffer voor het feitelijk renterisico 4.340 (1,0%) en voor het strategisch renterisico 4.144 (0,9%).

Zakelijke waarden risico

Het pensioenfonds loopt het risico dat haar beleggingen in aandelen, vastgoed en hedgefunds en private equity in waarde dalen. In het beleggingsbeleid wordt met dergelijke risico's rekening gehouden door ondermeer een toepassing van voldoende spreiding in de beleggingsportefeuille naar categorieën, markten en dergelijke. De volatiliteit van de marktwaarden (prijsrisico's) van beleggingen wordt periodiek geëvalueerd en kan leiden tot bijstellingen in het vermogensbeheer. In onderstaande tabel wordt de verdeling naar de verschillende aandelen en vastgoed categorieën getoond.

	2019		2018	
	€	%	€	%
<i>Verdeling aandelen en vastgoed per categorie:</i>				
Ontwikkelde markten (Mature markets)	56.978	84,4	31.319	83,5
Opkomende markten (Emerging markets)	10.564	15,6	6.184	16,5
	67.542	100,0	37.503	100,0

Hoogte buffer

Bij de berekening van het vereist eigen vermogen wordt voor het feitelijk en strategisch zakelijke waarden risico rekening gehouden met de door DNB voorgeschreven schokken die variëren overeenkomstig de risicograad van het type belegging. De buffer voor het feitelijk Zakelijke waarden risico bedraagt 27.107 (10,5%) en voor het strategisch Zakelijke waarden risico 24.128 (9,2%).

Valutarisico

Het valutarisico wordt veroorzaakt, doordat de verplichtingen van het pensioenfonds in euro's luiden terwijl een gedeelte van de beleggingen van het pensioenfonds in niet-euro luiden. Het pensioenfonds loopt het risico dat haar buitenlandse beleggingen dalen in waarde als gevolg van valutakoersontwikkelingen. Het pensioenfonds kiest er daarom voor om (een gedeelte) van zijn buitenlandse valuta's af te dekken. Zonder afdekking van valutarisico loopt het pensioenfonds risico bij een daling van vreemde valuta ten opzichte van de euro. Door meer dan 100% van het risico af te dekken loopt het fonds risico bij een stijging van vreemde valuta ten opzichte van de euro.

	2019		2018	
	€	%	€	%
<i>Totaal beleggingen naar valuta voor afdekking met derivaten</i>				
Euro	126.158	62,0	97.450	69,0
Amerikaanse dollar	42.785	21,0	24.183	17,1
Japane yen	6.183	3,0	2.583	1,8
Hong Kong dollar	3.000	1,5	1.868	1,3
Britse pound sterling	2.644	1,3	1.895	1,3
Overige	22.633	11,2	13.257	9,5
	203.403	100,0	141.236	100,0
<i>Totaal beleggingen naar valuta na afdekking met derivaten</i>				
Euro	188.562	92,7	129.297	91,5
Amerikaanse dollar	-7.738	-3,8	-899	-0,6
Japane Yen	1.606	0,8	-297	-0,2
Britse pound sterling	-1.111	-0,5	-67	0,0
Zwiserse Frank	-861	-0,4	-55	0,0
Overige	22.945	11,2	13.257	9,3
	203.403	100,0	141.236	100,0

Hoogte buffer

Bij de berekening van het vereist eigen vermogen wordt voor het feitelijk en strategisch valuta risico rekening gehouden met een door DNB voorgeschreven schok van 20% voor valuta in ontwikkelde landen en van 35% voor valuta in opkomende markten die berekend wordt op de niet-euro beleggingen na afdekking. De buffer voor het feitelijk valuta risico bedraagt 9.435 (1,0%) en voor het strategisch valuta risico 7.953 (0,8%).

Grondstoffen risico

In het standaard model voor het berekenen van het vereist eigen vermogen is het grondstoffen risico opgenomen. Het pensioenfonds belegt echter niet in grondstoffen. Om deze reden wordt er in de berekening van het vereist eigen vermogen geen buffer aangehouden voor dit risico.

Kredietrisico

Het pensioenfonds loopt het risico dat één of meerdere van haar tegenpartijen niet aan de voorafgesproken betalingen kan voldoen. Bij de berekening van het kredietrisico dient het effect van de kredietwaardigheid van de partijen, waarin belegd wordt, tot uitdrukking te komen. Het kredietrisico komt tot uitdrukking in de zogenaamde creditspread. Deze creditspread is het verschil tussen de uitkering die afhangt van de kredietwaardigheid van de tegenpartij en een uitkering die met volledige zekerheid (risicovrij) tot uitkering zal komen. Het kredietrisico verbonden aan derivatentransacties wordt beheerst door het afsluiten van standaardovereenkomsten met tegenpartijen, het beoordelen van de kredietwaardigheid van tegenpartijen, het spreiden van het transactievolume over verschillende tegenpartijen, het eisen van voldoende onderpand en een adequate monitoring met betrekking tot de gestelde eisen inzake het onderpand.

Het kredietrisico binnen de vastrentende waarden portefeuille kan naast de creditspread eveneens gemeten worden aan de hand van de ratingverdeling van de rentegevoelige beleggingsportefeuille. Deze ratingverdeling wordt afgegeven door een kredietbeoordelaar. Een Europese AAA rating impliceert dat de vastrentende waarden belegging geen kredietrisico loopt. Daarentegen worden beleggingen die geclassificeerd staan onder 'lager dan BBB' als zeer risicovol beschouwd. Cash wordt als kredietrisicovrij beschouwd. Beleggingen die geen rating ontvangen worden als risicovol beschouwd.

	2019		2018	
	€	%	€	%
<i>Rating vastrentende waarden:</i>				
AAA	26.689	26,7	19.506	29,4
AA	19.507	19,5	11.636	17,6
A	9.515	9,5	5.332	8,0
BBB	18.287	18,3	12.295	18,5
Lager dan BBB	18.381	18,4	12.316	18,6
Geen rating	7.566	7,6	5.198	7,9
	99.945	100,0	66.283	100,0
<i>Verdeling vastrentende waarden naar looptijd:</i>				
Resterende looptijd < 1 jaar	14.012	14,0	11.380	17,2
Resterende looptijd <> 5 jaar	35.200	35,2	21.489	32,4
Resterende looptijd >= 5 jaar	50.733	50,8	33.414	50,4
	99.945	100,0	66.283	100,0

Hoogte buffer

Binnen de berekening van het standaardmodel wordt een kredietrisico becijferd conform de ratingverdeling van de vastrentende waardenportefeuille. Naar mate de rating slechter wordt neemt de te hanteren buffer toe. Afgaande op de hierboven genoemde ratingverdeling resulteert dit in een buffer voor het feitelijk kredietrisico van 10.802 (3,2%) en voor het strategisch kredietrisico van 11.042 (3,4%).

Verzekeringstechnisch risico

Binnen het verzekeringstechnische risico worden in principe alleen risico's meegenomen die verband houden met sterfte. Het omvat de risico's als gevolg van afwijkingen ten opzichte van de verwachte sterfte en afwijkingen van de verwachte sterftetrend (langlevensrisico). Tot het verzekeringstechnische risico worden gerekend: procesrisico, risico-opslag voor afwijkingen ten opzichte van de sterftetrend en negatieve stochastische afwijkingen van de verwachtingswaarde. Deze drie risico's bedragen een percentage van de op actuele waarde berekende technische voorziening. Het procesrisico neemt af naarmate het deelnemersbestand toeneemt, omdat het sterfteproces dan beter kan worden geschat. De beide andere risicofactoren houden respectievelijk rekening met de onzekerheid in de sterftetrend en met de negatieve stochastische afwijkingen.

Hoogte buffer

De buffer voor het feitelijk verzekeringstechnisch risico bedraagt 8.789 (0,9%) en voor het strategisch verzekeringstechnisch risico 8.789 (1,0%).

Concentratierisico

Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie van de portefeuille in regio's, economische sectoren of tegenpartijen.

De spreiding van de portefeuille is in de toelichting op de balans nader toegelicht. Ook "grote posten" zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd.

	2019		2018	
	€	%	€	%
Aandelen en vastgoed				
<i>Verdeling zakelijke waarden per sector:</i>				
Financiële instellingen	11.293	16,7	6.616	17,6
Industriële ondernemingen	12.424	18,4	7.989	21,3
Handel	12.632	18,7	6.929	18,5
Overige dienstverlening	26.241	38,9	13.303	35,5
Andere sectoren	4.952	7,3	2.666	7,1
	67.542	100,0	37.503	100,0
Vastrentende waarden				
<i>Verdeling vastrentende waarden per categorie:</i>				
Staatsobligaties	63.711	63,7	41.294	62,3
Bedrijfsobligaties	36.234	36,3	24.989	37,7
	99.945	100,0	66.283	100,0

Hoogte buffer

In het standaardmodel is geen rekening gehouden met een buffer voor concentratierisico. Het risico dient sec kwalitatief toegelicht te worden.

Actief beheer risico

Actief beheer risico ontstaat doordat vermogensbeheerders actief beheer voeren op (delen van) de beleggingsportefeuille. Onder actief beheer worden afwijkende posities in portefeuilles verstaan die worden ingenomen ten opzichte van strategische benchmarks. De mate van actief beheer wordt bepaald aan de hand van de tracking error. Een lage tracking error impliceert dat het feitelijke rendement dicht bij de gekozen benchmark ligt, terwijl een hoge tracking error aangeeft dat het rendement duidelijk van de benchmark afwijkt. Een hogere tracking error impliceert een hoger actief beheer risico.

Hoogte buffer

Bij de berekening van het vereist eigen vermogen wordt alleen een actief beheer risico becijferd voor de aandelenportefeuille indien de tracking error groter is dan 1%. Voor het pensioenfonds is de tracking error lager dan 1% en worden er dus geen buffers voor actief beheer berekend.

Effect toerekenen naar totale vereiste dekkinggraad

Om van de vereiste dekkinggraad voor risico fonds te geraken tot de vereiste dekkinggraad dient een aanpassing van -18,2%-punt toegevoegd te worden op basis van de feitelijke verdeling en een aanpassing van -16,9%-punt op basis van de strategische verdeling. Deze aanpassingen dienen gemaakt te worden omdat het fonds een herverzekerde technische voorziening heeft.

Het verslag van het bestuur is vastgesteld te Den Haag, getekend d.d. 25 juni 2020.

Het bestuur

De heer R. van Diepen, voorzitter

De heer I. Slikkerveer, voorzitter

De heer H.J.A. Brak, bestuurslid

De heer C.H.L.M. Filippini, bestuurslid

De heer S. Lahiri, bestuurslid

De heer C. Lonsain, bestuurslid

De heer C.J. Moerkerken

De heer M. Marchée

Overige gegevens

Statutaire regeling resultaatbepaling

De resultaatverdeling is niet statutair vastgelegd

Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds voor de Nederlandse Groothandel te 's Gravenhage is aan Milliman Pensioenen B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2019.

Onafhankelijkheid

Als waarmede actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds voor de Nederlandse Groothandel zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie. Omdat Milliman Pensioenen B.V. beschikt over een door de toezichthouder goedgekeurde gedragscode, is het toegestaan dat andere actuarissen en deskundigen aangesloten bij Milliman Pensioenen B.V. wel andere werkzaamheden verrichten voor het pensioenfonds.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 5.600.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 190.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld;
- de kostendeekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Ik heb geconstateerd dat een groot deel van de verplichtingen van het pensioenfonds volledig zijn verzekerd door middel van een garantiecontract en dit betrokken in mijn oordeel.

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk vereist eigen vermogen, maar hoger dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet met uitzondering van artikel 132. Het pensioenfonds beschikt niet over het vereist eigen vermogen.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is lager dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen, maar hoger dan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds voor de Nederlandse Groothandel is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening niet voldoende, omdat het aanwezig eigen vermogen lager is dan het vereist eigen vermogen.

In het kader van dit oordeel wijs ik op de ontwikkelingen na balansdatum als gevolg van de Coronacrisis, zoals die door het pensioenfonds in het jaarverslag zijn toegelicht.

Amsterdam, 26 juni 2020

ir. P.M. Wouda AAG
verbonden aan Milliman Pensioenen B.V.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur en de raad van toezicht van Stichting Pensioenfonds voor de Nederlandse Groothandel

Verklaring over de in het verslag over het boekjaar opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting Pensioenfonds voor de Nederlandse Groothandel te Den Haag gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit verslag over het boekjaar opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds voor de Nederlandse Groothandel op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2019;
- de staat van baten en lasten over 2019;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds voor de Nederlandse Groothandel (hierna: de stichting) zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Materialiteit	€ 6,5 miljoen
Toegepaste benchmark	0,5% van het pensioenvermogen per 31 december 2019, zijnde het totaal van de technische voorzieningen, de overige technische voorzieningen en de reserves.
Nadere toelichting	Wij hebben voor deze grondslag gekozen omdat dit het vermogen betreft dat de basis vormt voor de berekening van de (beleids)dekkingsgraad. Voor het bepalen van het percentage hebben wij gelet op de financiële positie van de stichting en de mate waarin de beleidsdekkingsgraad zich rondom een kritieke grens bevindt. Gelet op het in 2019 ontstane reservetekort (de beleidsdekkingsgraad ligt onder het vereist eigen vermogen) en omdat de beleidsdekkingsgraad per jaareinde dicht bij deze kritieke grens ligt, hebben wij de materialiteit gesteld op 0,5% van het pensioenvermogen. Voorgaand jaar hebben wij een percentage van 0,75% gehanteerd aangezien per 31 december 2018 de beleidsdekkingsgraad niet dicht bij een kritieke grens lag. De wijze waarop wij de materialiteit hebben bepaald, is verder niet gewijzigd ten opzichte van voorgaand boekjaar.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de raad van toezicht en het bestuur overeengekomen dat wij aan de raad van toezicht en het bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 325.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de raad van toezicht en het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben in vergelijking met voorgaand jaar geen wijzigingen in de kernpunten van onze controle aangebracht.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Ontwikkeling van de (beleids)dekkingsgraad	
Risico	De solvabiliteit van een pensioenfonds wordt gemeten aan de hand van de dekkingsgraad. De dekkingsgraad brengt de verhouding tussen de (netto) activa en pensioenverplichtingen tot uitdrukking en is daarmee een graadmeter voor de financiële positie van een pensioenfonds. De beleidsdekkingsgraad is de gemiddelde dekkingsgraad van de twaalf maanden voorafgaand aan het moment van vaststelling. De stichting is wettelijk verplicht om de beleidsdekkingsgraad te hanteren als basis voor bepaalde beleidsbeslissingen, bijvoorbeeld inzake indexatie en kortingen. Daarnaast is de beleidsdekkingsgraad onder meer van belang om te bepalen of de stichting voldoende buffers heeft. De dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad zijn toegelicht in de toelichting op de balans per 31 december onder 'Reserves'. Hieruit blijkt dat de dekkingsgraad ultimo 2019 103,1% (2018: 103,5%) bedraagt, voor het herverzekerd deel 105,7% (2018: 105,8%) en voor pensioenverplichtingen in eigen beheer 91,0% (2018: 90,6%). Het vereist eigen vermogen en herstelplan zijn toegelicht in het verslag van het bestuur toegelicht in de paragraaf 'Financiële positie van SPNG', in de paragraaf 'Governance' onder 'Evenwichtige belangenafweging' en in de paragraaf 'Vooruitblik 2020' onder 'Toeslagen en mogelijke kortingen'. Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de (beleids) dekkingsgraad niet juist wordt vastgesteld.

Ontwikkeling van de (beleids)dekkingsgraad	
Onze controleaanpak	Door controle van de balans onderzoeken wij de samenstellende delen van de dekkingsgraad. De balans en daarmee de dekkingsgraad per 31 december 2019 hebben wij mede met gebruikmaking van de werkzaamheden van de certificerend actuaris gecontroleerd. Wij hebben de ontwikkelingen in de financiële positie van de stichting beoordeeld op basis van het actuariel rapport van de certificerend actuaris en onze controle van de jaarcijfers. Vanwege de gevoeligheid van schattingselementen hebben wij specifiek aandacht besteed aan de waardering van de (illiquide) beleggingen voor risico pensioenfondsen, (de vorderingen inzake) het herverzekeringsdeel technische voorzieningen en de waardering van de technische voorzieningen. De werkzaamheden die wij in dit kader hebben uitgevoerd zijn in de kernpunten hierna beschreven. Wij controleren geen andere maandelijkse dekkingsgraden dan de dekkingsgraad ultimo boekjaar. Ten aanzien van andere maandelijkse dekkingsgraden hebben wij de navolgende toetsingswerkzaamheden verricht, die minder zekerheid geven dan een controle van twaalf maandsdekkingsgraden: – Wij hebben de opzet van het totstandkomingsproces van de berekening van de maandelijkse dekkingsgraad onderzocht alsmede de juiste maandoerekening van zogenaamde key items vastgesteld. Voor 2019 zijn geen key items geïdentificeerd. – Daarnaast heeft de certificerend actuaris een plausibiliteitstoets uitgevoerd op de ontwikkeling van de technische voorzieningen zoals gehanteerd in de bepaling van de dekkingsgraad gedurende het jaar in relatie tot de ontwikkelingen in de belangrijkste factoren, zoals de rentecurve. Wij hebben kennisgenomen van de uitkomst van deze werkzaamheden van de certificerend actuaris.
Belangrijke observaties	Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd in de vaststelling van de dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad per 31 december 2019.

Waardering van het herverzekeringsdeel technische voorzieningen en toelichting van de beleggingen onder het herverzekeringscontract	
Risico	De technische voorzieningen inzake aanspraken tot en met 2012 zijn herverzekerd door middel van garantiecontracten. De aanspraken vanaf 2013 worden voor risico van het pensioenfonds opgebouwd. De vorderingen uit hoofde van de garantiecontracten zijn opgenomen in de balans onder de post herverzekeringsdeel technische voorzieningen en betreft een significante post in de balans van de stichting. Vanuit verslaggevingsvereisten zijn in de toelichting de in gesepareerde beleggingsdepots opgenomen beleggingen van de post herverzekeringsdeel technische voorziening verantwoord. Tevens wordt op basis van de resultaten van de gesepareerde beleggingsdepots periodiek de winstdeling uit hoofde van overrente bepaald. Er is overigens ook winstdeling uit hoofde van actuariële resultaten. Bij garantiecontracten dient de vordering op de verzekeraar te worden bepaald op basis van de voorziening pensioenverplichtingen die is berekend volgens de grondslagen van het pensioenfonds en wordt voor zover nodig een afslag toegepast voor het kredietrisico. De stichting heeft de waarderingsgrondslagen voor de vorderingen op herverzekeraars beschreven in paragraaf 'Toelichting grondslagen' en een nadere toelichting opgenomen in de toelichting op de balans per 31 december onder '[2] Herverzekeringsdeel technische voorzieningen'. Hieruit blijkt dat in 2019 geen afslag is toegepast. Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat het herverzekeringsdeel technische voorzieningen en de winstdeling uit overrente niet juist is gewaardeerd en toegelicht in de jaarrekening.
Onze controleaanpak	Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen beoordeeld en controlewerkzaamheden uitgevoerd op de waardering van het herverzekeringsdeel technische voorzieningen per 31 december 2019. Daartoe hebben wij een evaluatie uitgevoerd van de voorwaarden in de herverzekeringscontracten en de kredietwaardigheid van de herverzekeraars. Verder hebben wij de toelichtingen met betrekking tot het herverzekeringsdeel technische voorzieningen onderzocht, waaronder de toelichting van de beleggingen opgenomen in gesepareerde beleggingsdepots en de daaruit volgende resultaten als basis voor de periodieke winstdeling uit overrente. – Hiertoe hebben wij voor zover relevant voor onze controle van de jaarrekening, de juiste werking van interne beheersmaatregelen bij de herverzekeraars getoetst op basis van de ontvangen Standaard 3402 rapportages. – Verder hebben wij gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd zoals cijferanalyses en deelwaarnemingen gericht op de uitkomsten van de relevante financiële informatiestromen. – Specifiek hebben wij de berekening van de winstdeling uit hoofde van overrente en het actuariële resultaat beoordeeld en de rekening-courant positie zoals opgenomen in de depotverslagen van de verzekeraars afgestemd.
Belangrijke observaties	Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd ten aanzien van de waardering van het herverzekeringsdeel technische voorzieningen en de winstdeling uit overrente per 31 december 2019 of de gerelateerde toelichting in de jaarrekening.

Waardering en toelichting van beleggingen voor risico pensioenfonds

Risico

De beleggingen voor risico pensioenfonds zijn een significante post op de balans van de stichting. Alle beleggingen dienen krachtens de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde. Deze marktwaarde is niet te verifiëren aan transacties die tot stand zijn gekomen op de financiële markten (marktprijzen). De beleggingen voor risico pensioenfonds worden gewaardeerd op basis van netto contante waardeberekeningen of een andere geschikte methode, waaronder de intrinsieke waarde per participatie voor posities in niet (beurs)genoteerde beleggingsfondsen.

De waarderingsonzekerheid neemt inherent toe bij netto contante waardeberekeningen en andere geschikte methoden en hangt samen met de beschikbaarheid en toepasbaarheid van marktgegevens. Bij de stichting betreft dit de posities in derivaten en niet-(beurs)genoteerde beleggingsfondsen. In onze risico-inschatting houden wij rekening met het feit dat de onderliggende beleggingen van de aandelen- en vastrentende beleggingsfondsen veelal genoteerde marktprijzen als basis van de waardering kennen, hetgeen de schattingsonzekerheid verlaagt.

De stichting heeft de waarderingsgrondslagen voor de beleggingen beschreven in de paragraaf 'Toelichting grondslagen' en een nadere toelichting opgenomen in de toelichting op de balans per 31 december onder '[1] Beleggingen voor risico pensioenfonds'. Uit deze toelichting blijkt dat per 31 december 2019 per saldo € 33,4 miljoen is belegd in derivaten en € 170 miljoen in niet-(beurs) genoteerde beleggingsfondsen.

Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de beleggingen voor risico pensioenfonds niet juist gewaardeerd zijn en dat de toelichting niet voldoet aan relevante verslaggevingsvereisten.

Waardering en toelichting van beleggingen voor risico pensioenfonds	
Onze controleaanpak	Bij de controle van de beleggingen voor risico pensioenfonds hebben wij gebruikgemaakt van de werkzaamheden van een andere accountant. Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel, hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de beleggingen, rekening houdend met omvang en risicoprofiel van de beleggingen voor risico pensioenfonds, en deze vastgelegd in instructies. Daarnaast hebben wij een kwaliteitsreview uitgevoerd met betrekking tot de uitgevoerde werkzaamheden en de uitkomsten daarvan. Door deze werkzaamheden, gecombineerd met de hierna beschreven werkzaamheden, hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de beleggingen voor risico pensioenfonds verkregen om een oordeel te geven over de jaarrekening. Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen beoordeeld en controlewerkzaamheden uitgevoerd op de waardering van de beleggingen voor risico pensioenfonds per 31 december 2019. – Voor niet-(beurs)genoteerde beleggingsfondsen zijn de waarderingsgrondslagen geverifieerd met gecontroleerde jaarrekeningen 2019 van deze fondsen en is vastgesteld of de gehanteerde waarderingsgrondslagen en de belangrijkste uitgangspunten in de jaarrekeningen van deze beleggingsfondsen aansluiten op de grondslagen van de stichting. Waar gecontroleerde jaarrekening 2019 (nog) niet beschikbaar zijn omvat de controle aansluiting met de meest recente (niet-gecontroleerde) rapportages van de fondsmanagers, waar van toepassing gecorrigeerd voor kasstromen tot aan balansdatum, alsmede onderzoek van de uitkomsten van back-testing procedures (met gecontroleerde jaarrekeningen) en de monitoring procedures van de uitvoeringsorganisatie. – Voor de waardering van de derivaten is een controle uitgevoerd op de netto contante waardeberekening en op de gehanteerde input waaronder de uit de markt afgeleide gegevens zoals valuta(termijn)koersen, rentevolatiliteit en rentecurves. Bij de uitvoering van deze werkzaamheden zijn waarderingsspecialisten betrokken. Tevens hebben wij de toelichtingen met betrekking tot de beleggingen voor risico pensioenfonds onderzocht.
Belangrijke observaties	Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd ten aanzien van de waardering van de beleggingen per 31 december 2019 en de gerelateerde toelichting in de jaarrekening.

Waardering van en toelichting ten aanzien van de technische voorzieningen

Risico

De technische voorzieningen betreffen een significante post in de balans van de stichting. De technische voorzieningen dienen krachtens de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde. De waardering is gevoelig voor de gehanteerde (actuariële) veronderstellingen en schattingselementen. Hier ligt een aantal belangrijke conventies aan ten grondslag namelijk dat voor de waardering uitgegaan wordt van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur alsmede de meest recente informatie (tafels) omtrent de levensverwachting, zoals gepubliceerd door het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG). In aanvulling op de tafels wordt gecorrigeerd voor de ingeschatte ervaringssterfte bij de stichting, zijnde de fondsspecifieke ervaringssterfte. Deze veronderstellingen hebben tezamen met de hoogte van de kostenopslag, waaraan eveneens schattingen ten grondslag liggen, bijzondere aandacht gehad in onze controle.

De stichting heeft de waarderingsgrondslagen voor de technische voorzieningen beschreven in de paragraaf 'Toelichting grondslagen' en een nadere toelichting opgenomen in de toelichting op de balans per 31 december onder 'Technische voorzieningen'.

Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de technische voorzieningen niet toereikend gewaardeerd en toegelicht zijn.

Waardering van en toelichting ten aanzien van de technische voorzieningen	
Onze controleaanpak	Bij de controle van de technische voorzieningen hebben wij gebruikgemaakt van de werkzaamheden van de certificerend actuaris van de stichting. De certificerend actuaris onderzoekt onder meer de toereikendheid van de technische voorzieningen en de naleving van een aantal specifieke wettelijke bepalingen. De certificerend actuaris heeft daarbij gebruikgemaakt van de door ons in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens, waaronder de pensioenaanspraken van deelnemers. Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel over de jaarrekening als geheel hebben wij met de certificerend actuaris onze planning, werkzaamheden, verwachtingen en uitkomsten afgestemd voor de controle van boekjaar 2019. Hierbij hebben wij specifiek aandacht gevraagd voor de toets van de ervaringssterfte op basis van de toegepaste prognosetafels, de toereikendheid van de kostenopslag alsmede de toepassing van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen beoordeeld en controlewerkzaamheden uitgevoerd op de waardering van de technische voorzieningen per 31 december 2019: – Daartoe hebben wij ons een beeld gevormd van de redelijkheid van de aannames en schattingen van het bestuur met betrekking tot de gekozen actuariële grondslagen, alsmede de uitkomsten van het actuariële grondslagenonderzoek en de gehanteerde waarderingsgrondslagen besproken met de certificerend actuaris. – Hierbij hebben wij met inachtneming van het oordeel van de certificerend actuaris gelet op de besluitvorming van het bestuur, de recentheid van beschikbaar grondslagenonderzoek, de toetsing op de onderbouwing van de daarin opgenomen veronderstellingen, de uitkomsten van beschikbare tussentijdse evaluaties, de uitkomsten van de actuariële analyse over meerdere jaren en de aanwezigheid van een consistente gedragslijn. – Daarnaast hebben wij controlewerkzaamheden uitgevoerd om de gehanteerde basisgegevens te toetsen, waaronder het evalueren van de juiste werking van de interne beheersmaatregelen bij de pensioenuitvoeringsorganisatie, het verrichten van aansluitwerkzaamheden met de pensioenadministratie voor wat betreft de aantallen en de aanspraken en het beoordelen van het verloop en de uitkomsten van de actuariële analyse. Tevens hebben wij de toelichtingen ten aanzien van de technische voorzieningen onderzocht.
Belangrijke observaties	Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd ten aanzien van de waardering per 31 december 2019 of de toelichting van de technische voorzieningen.

Benadrukking van de gevolgen van de Corona uitbraak voor het pensioenfonds

De ontwikkelingen rondom het Corona (Covid-19) virus hebben grote invloed op de gezondheid van mensen en onze samenleving en daarbij ook op de operationele en financiële prestaties van organisaties en de beoordeling van de mogelijkheid om de continuïteit te handhaven. De jaarrekening en onze controleverklaring daarbij zijn gebaseerd op de condities op het moment dat deze zijn opgemaakt. De situatie verandert van dag tot dag. Ook Stichting Pensioenfonds voor de Nederlandse Groothandel heeft te maken met de gevolgen zoals uiteen zijn gezet in het bestuursverslag onder 'Vooruitblik 2020' en in de toelichting op de jaarrekening ten aanzien van de gebeurtenissen na balansdatum. Wij vestigen de aandacht op deze uiteenzettingen. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Verklaring over de in het verslag over het boekjaar opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het verslag over het boekjaar andere informatie, die bestaat uit:

- het verslag van het bestuur, inclusief het voorwoord;
- de overige gegevens;
- het meerjarenoverzicht, het verslag Raad van toezicht, het verslag verantwoordingsorgaan en organisatie pensioenfonds.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag van het bestuur en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het besluit van het bestuur tot vaststelling van de jaarrekening is onderworpen aan de goedkeuring van de raad van toezicht.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaet zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht en het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de raad van toezicht en het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Eindhoven, 26 juni 2020

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. P.A.E. Dirks RA

Organisatie pensioenfonds

Bestuur

Het bestuur van SPNG is paritair samengesteld en bestaat uit ten minste acht personen. Ten aanzien van de pariteit wordt onderscheid gemaakt naar de geleding werkgevers en de geleding deelnemers en pensioengerechtigden.

In de geleding werkgevers hebben vier bestuursleden zitting die in onderling overleg worden voorgedragen door Nederlands Verbond van de Groothandel (NVG), Vereniging Herwinning Textiel (VHT) en Federatie Nederlandse Oudpapier Industrie (FNOI). In de geleding deelnemers en pensioengerechtigden hebben ten minste twee bestuursleden zitting namens de werknemers. Zij worden in onderling overleg door FNV, CNV Vakmensen en De Unie voorgedragen. Daarnaast worden twee bestuursleden namens pensioengerechtigden benoemd na verkiezing door de pensioengerechtigden.

De samenstelling van het bestuur is in 2019 als volgt gewijzigd. De heer Moerkerken is na goedkeuring DNB op 7 augustus 2019 benoemd als bestuurslid. Hij was eerder toevoerder. De heer Marchée is op 21 januari 2020 goedgekeurd door DNB. Ook de heer Marchée was voor de benoeming toevoerder. De zittingstermijn van de heer Slikkerveer liep eind 2019 af. Hij is herbenoemd voor een nieuwe periode van 4 jaar. Hoewel deze herbenoeming voldoet aan de wettelijk eisen, wordt niet voldaan aan het gestelde inzake de maximum zittingstermijn in de code pensioenfonds (2018). Op 9 mei 2019 is van DNB bericht ontvangen over de benoeming van de heer Van Diepen in het dagelijks bestuur van SPNG.

Per 31 december 2019 was het bestuur als volgt samengesteld.

Naam	namens	geb jaar	lid sinds	einde zittingstermijn
De heer I. Slikkerveer (vz)	De Unie	1963	1 juni 2006	2023
De heer R. van Diepen (vz)	NVG	1959	22 januari 2018	2022
De heer H.J.A. Brak	VHT/FNOI	1946	29 mei 2010	2020
Vacature ¹⁾	NVG			
Vacature ²⁾	NVG			
De heer. C. Lonsain	CNV Vakmensen	1957	20 januari 2011	2022
De heer S. Lahiri	FNV	1981	16 april 2018	2022
De heer C.H.L.M. Filippini	PG	1953	1 juli 2014	2022
De heer C.J. Moerkerken	PG	1951	7 augustus 2019	2023

1) Deze vacature is per 21 januari 2020 ingevuld door de heer M. Marchée (1975).

2) Deze vacature staat open.

Bestuurscommissies

Het bestuur van SPNG wordt ondersteund door de volgende commissies (meest recente situatie).

Dagelijks bestuur

De heer I. Slikkerveer, voorzitter werknemers

De heer R. van Diepen, voorzitter werkgevers

Commissie beleggingsbeleid

De heer C.H.L.M. Filippini, voorzitter

De heer R. van Diepen, lid

De heer S. Lahiri, toehoorder

De heer P. Langereis, bestuursbureau (PTR Consulting)

De heer G. Sirks, extern adviseur (Sirks Interim Management)

Commissie risicomanagement

De heer C. Lonsain, voorzitter

De heer S. Lahiri, lid

De heer H.J.A. Brak, toehoorder

De heer M. Marchée, lid

De heer P. Langereis, bestuursbureau (PTR Consulting)

Mevrouw C. Lock, bestuursbureau (NVG)

Commissie pensioen en communicatie

De heer H.J.A. Brak, voorzitter

De heer I. Slikkerveer, lid

De heer C. Lonsain, toehoorder

De heer C.J. Moerkerken, lid

De heer P. Langereis, bestuursbureau (PTR Consulting)

Mevrouw C. Lock, bestuursbureau (NVG)

Sleutelfunctiehouders

Risicobeheer: De heer C. Lonsain, waarnemend (bestuurslid SPNG)

Interne audit: de heer C.J. Moerkerken, waarnemend (bestuurslid SPNG)

Actuariële functie: de heer M. Wouda (Milliman Pensioenen B.V.)

Raad van toezicht

Het intern toezicht van het fonds wordt uitgeoefend door een raad van toezicht. De raad van toezicht bestaat uit ten minste drie onafhankelijke, deskundige gezaghebbende personen. De taken en bevoegdheden van dit orgaan evenals de samenstelling, benoeming en werkwijze zijn vastgesteld in de statuten van het fonds en het reglement raad van toezicht.

Per 31 december 2019 was de bemensing van de raad van toezicht als volgt:

Naam	lid sinds	einde zittingstermijn
Mevrouw M. Meijer - Zaalberg (voorzitter)	1 december 2018	2021
De heer H.J. Machielsen	29 oktober 2019	2022
De heer A.J.M. van Amerongen	1 december 2018	2021

Verantwoordingsorgaan

Het bestuur heeft een verantwoordingsorgaan ingesteld dat voldoet aan de Pensioenwet. De taken en bevoegdheden van dit orgaan zijn vastgelegd in de statuten van het fonds en het reglement van het verantwoordingsorgaan.

Het verantwoordingsorgaan bestaat uit leden die de volgende drie geledingen vertegenwoordigen: de deelnemers, de pensioengerechtigden en de aangesloten werkgevers. Het NVG, VHT en FNOI benoemen in onderling overleg de leden die de werkgevers vertegenwoordigen in dit orgaan. FNV, CNV Vakmensen en De Unie benoemen in onderling overleg de leden namens de deelnemers en de pensioengerechtigden.

De heer De Jong heeft zijn lidmaatschap van het verantwoordingsorgaan per 31 december 2019 neergelegd. Het bestuur van SPNG dankt hem voor zijn jarenlange inzet voor SPNG en betreurt zijn vertrek. Aan de FNV is gevraagd een nieuw lid voor het VO voor te dragen. Gedurende het verslagjaar is de heer Van de Nes benoemd als lid namens VHT/FNOI.

Per 31 december 2019 was de bemensing van het verantwoordingsorgaan als volgt:

Naam	namens	geb. jaar	lid sinds	einde zittingstermijn
De heer C. Kil	PG	1948	2018	2022
Vacature	FNV (PG)			
De heer H.S. v. Proosdij	De Unie (DN)	1953	2014	2022
Mevrouw W. Pieters	NVG	1969	2018	2022
De heer J.G.M. van de Nes	VHT/FNOI	1966	2019	2023

Voor het oordeel van het verantwoordingsorgaan over het gevoerde beleid in 2019 wordt verwezen naar pagina 51.

Betrokken externe partijen

Bestuursbureau en -ondersteuning

Nederlands Verbond van de Groothandel (NVG) te Den Haag

PTR Consulting te Bussum

Administratie

Als administrateur voor het pensioenfonds zorgt AZL N.V. en Stichting AZL (AZL) voor de pensioen- en deelnemersadministratie, de financiële administratie en de jaarverslaglegging.

Verzekering/ herverzekering

Nationale-Nederlanden Levensverzekering Maatschappij N.V. te Rotterdam (verzekerd deel)

Aegon Levensverzekering N.V. te Den Haag (verzekerd deel)

ZwitserLeven N.V. te Amstelveen (eigen beheer deel, overlijdensrisico en arbeidsongeschiktheid)

Vermogensbeheer (eigen beheer)

Achmea Investment Management te Zeist

Accountant

EY Accountants LLP te Maastricht

Waarmerkend actuaris

Milliman Pensioenen B.V., te Amsterdam

Actuarieel adviseur

Support Company B.V. te Hoofddorp

Adviseur vermogensbeheer

Sirks Interim Management te Boxtel

Compliance officer

Nederlands Verbond van de Groothandel te Den Haag

Nevenfuncties beleidsbepalers SPNG

Naam beleidsbepaler

De heer I. Slikkerveen, voorzitter WN

De heer R. van Diepen, voorzitter WG

De heer H.J.A. Brak, bestuurslid

De heer C.H.L.M. Filippini, bestuurslid

De heer S. Lahiri, bestuurslid

De heer C. Lonsain, bestuurslid

De heer C.J. Moerkerken, bestuurslid

De heer M.E.T. Marchée, bestuurslid

Nevenfuncties in de pensioensector

De Unie, senior adviseur pensioenen

PF Architectenbureaus, bestuurslid

ING pensioenfonds, bestuurslid

AGH, bestuurslid

Geen

Bpf Levensmiddelen, bestuurslid

Bpf AVH, bestuurslid

Bpf Vervoer, bestuurslid

CNV Vakmensen, pensioenfondsbestuurder

Pensioenfonds Wonen, bestuurslid

Bpf AVH, bestuurslid

Bpf Particuliere Beveiliging, bestuurslid

Bpf HiBiN, bestuurslid

Geen

Geen